

Ю НЕСЬБЪО

Пръци-прахът
на доктор Проктор

EMAC

Ю НЕСБЬО
ПРЪЦ-ПРАХЪТ НА ДОКТОР
ПРОКТОР

Превод: Ева Кънева

chitanka.info

Интересувате се от праха за пръцконавти, който може да ви изстреля в Космоса без ракета?

Тогава тази книга е за вас. Освен за епохалното изобретение на доктор Проктор в нея ще прочетете и за неговите асистенти: дребосъка Бюле и хитрушата Лисе. Бюле ще избяга от Мъртвешката крепост през клозетната чиния и ще се измъкне от търбуха на дебелата анаконда Ана Конда. Тук някъде ще се появи и страховитият монголски воден плъх Атила. Ще се случат и някои открития в канализационната мрежа на Осло. А в това време горе, в квартал „Святата ливада“ малката Лисе ще осуети опита на злите близнаци дебелаци Трюлс и Трюм да продадат пръц-праха на американците...

ПЪРВА ГЛАВА

НОВИЯТ СЪСЕД

През месец май слънцето, след като известно време свети над Япония, Русия и Швеция, изгря и над Осло. Осло е мъничка столица в неголяма страна на име Норвегия. Слънчевите лъчи мигом озариха жълтия, скромен по размери дворец, където живее крал, чието мнение не е от особено значение, и Акеровата крепост.

Там слънцето огря старите оръдия, насочени над фиорда на Осло, лъчите му проникнаха през прозореца в кабинета на коменданта, после се плъзнаха по най-външната порта и накрая влязоха в най-страховитата килия, наречена Мъртвешката тъмница. Тук затваряха само най-опасните и най-закоравели престъпници в страната.

Килията беше празна, ако не броим един ратус норвегикус — ще рече малък норвежки плъх, който си вземаше сутрешен душ в тоалетната. Слънцето се издигна малко по-нависоко и огря група деца от училищен духов оркестър. С цената на множество репетиции те се бяха научили да стават рано и да си обличат боцкащите униформи, а сега се упражняваха да маршируват и да свирят почти в ритъм, защото приближаваше Националният празник на Норвегия, а на този ден всички училищни оркестри от цялата страна ставаха в ранни зори, обличаха си боцкащите униформи и започваха да свирят почти в ритъм.

Слънцето се издигна още малко по-високо и огря дървения пристан във фиорда на Осло, където току-що акостира кораб от китайския град Шанхай. Дъските на пристана се олюляваха и проскърцваха под забързаните крачки на носачите, които тичаха напред-назад и разтоварваха стоките от кораба. Сноп слънчеви лъчи проникнаха през дъските и се насочиха към отточна тръба, подаваща се под пристана във водата.

Един-единствен слънчев лъч проникна в мрачната вътрешност на отточната тръба и се отрази в нещо бяло, мокро и страшно остро. Удивително приличаше на зверска паст. Ако човек знае това-онова за

влечугите, но иначе не се отличава с остър ум, би си помислил, че наднича в осемнайсетзъбата уста на най-голямата и най-страшната змия удушвач на света — анакондата. Едва ли обаче някой е чак толкова глупав. Защото всички сме чували, че анакондите живеят в джунглата, в реки като Амазонка в Бразилия, а не в каналите, пресичащи надлъж и нашир подземията на този мирен малък град на име Осло. Анаконда в отточна тръба? Осемнайсет метра мускули за удушаване на жертвата, паст с размерите на спасителен пояс и зъби като на сладоледена фунийка, обърната обратно? Ха, ха! Как ли пък не!

Слънцето грееше над тихата улица „Оръдейна“. Лъчите му падаха върху червена къща, където комендантът на Акеровата крепост закусваше със съпругата и с дъщеря си Лисе. Отсреща лъщеше жълта къща — там живееше най-добрата приятелка на Лисе. Ала тя се премести в град Сарпсборг и жълтата къща опустя. Лисе се почувства още по-самотна, отколкото беше, преди приятелката ѝ да си замине. На „Оръдейна“ нямаше други деца, с които да си играе.

Единствените деца в квартала се казваха Трюлс и Трюм Тране — близнаци, две години по-големи от Лисе — обитаваха огромната къща с три гаража в долната част на улицата. През зимата двамата братя замеряха малката ѝ червенокоса глава с твърди като камък снежни топки. А когато ги попита дали искат да играят с нея, те я отъркаляха в снега. Натъркаха лицето ѝ със сняг с твърдите си заледени ръкавици и я нарекоха с какви ли не обидни имена: Лисе-Изкъпи-се, Пръдливка-Миризлипка, Тетка Съседка. Сега вероятно се питаш защо Лисе не се оплака на родителите на двамата близнаци от ужасно невъзпитаните им деца. Но ти изобщо не познаваш бащата на Трюлс и Трюм, господин Тране — сърдит дебелак, по-пълен дори от бащата на Лисе, и много, много по-сприхав. И поне десеторно по-богат. Понеже беше заможен, господин Тране смяташе, че на никого не му е работа да му обяснява каквото и да било, още по-малко — как да възпитава децата си!

А за да е толкова богат, господин Тране си имаше причина: навремето бе отмъкнал важно изобретение под носа на клетия му създател. Изобретението представляваше ужасно тежък, ужасно мистериозен и ужасно загадъчен материал, използван главно за направата на здрави, непоклатими затворнически стени. Със спечелените от изобретението пари господин Тране построил

огромната си къща с три гаража и си купил хамър. Хамърът е грамадна, ядосана кола, направена, за да я използват по време на война. Хамърът заемаше почти цялото платно на „Оръдейна“ и изпускаше във въздуха мръсни газове, но господин Тране нехаеше по въпроса, защото му харесваше да кара големи, яростни коли. А освен това знаеше, че дори да блъсне някого по невнимание, колата му е много по-голяма и другият шофьор ще пострада по-лошо.

За щастие в последно време Трюлс и Трюм нямаха възможност да тормозят Лисе, защото слънцето отдавна бе разтопило снега по „Оръдейна“ и огряваше градините, всички раззеленени и добре поддържани. С изключение на една. Тя беше обрасла с бурени, сива и потънала в храсталаци, но въпреки всичко се усмихваше, защото имаше две крушови дървета и малка, леко наклонена настрани къща, някога вероятно боядисана в синьо. Независимо от многото изпадали тухли все още изглеждаше стабилна. Там живееше мъж, когото съседите по „Оръдейна“ виждаха твърде рядко. Лисе го поздрави няколко пъти и той й се усмихна. Усмивката напомняше на градината му: обрасла, сива и рошава.

— Какво е това? — изръмжа комендантът, когато оглушително ръмжене на мотор наруши сутрешното мълчание. — Да не е проклетият хамър на господин Тране?

Жена му протегна врат през кухненския прозорец:

— Не, прилича на товарен микробус.

Лисе, иначе безупречно възпитано момиче, стана от масата, без да помоли за разрешение и без да си е изяла закуската в чинията. Дори не благодари за храната. Втурна се по стълбите. Майка й имаше право. Пред празната жълта къща паркира микробус с надпис „БЪРЗИ И БЕСНИ“. Започнаха да свалят кашони с багаж.

Лисе слезе по стълбите и се скри зад така нареченото ябълково дърво до оградата, за да наблюдава отблизо какво става. Мъже в работни гащеризони пренасяха мебели, лампи и големи, противни картини. Лисе забеляза как единият носач показва на колегата си смачкан тромпет, оставен върху голям кашон. Засмяха се. За съжаление Лисе не видя онова, което се надяваше да зърне: кукли, малък велосипед, чифт къси ски. А това означаваше само едно: новите съседи нямат деца или поне нямат дъщери, връстници на Лисе. Тя въздъхна.

В същия миг чу глас:

— Здравсти!

Огледа се озадачена, но не видя никого.

— Здравсти!

Лисе вдигна очи към дървото — по думите на баща ѝ било ябълково, ама досега не бе раждало ябълки. Е, сега поне започна да говори.

— Не там — обади се пак гласът. — Тук!

Лисе се повдигна на пръсти и надникна от другата страна на оградата. Видя дребно момче с рижа коса. Не, не просто рижа, а яркочервена. И момчето не беше дребно, а направо миниатюрно, със съвсем мъничко личице, две малки сини очички, а между тях — едва забележимо чипо носле. Единствено луничките по лицето му бяха поедри.

— Казвам се Бюле — представи се то. — Какво ще кажеш?

— За кое? — изненада се Лисе.

— За името Бюле. Не се среща често.

Лисе се замисли.

— Не зная — отрони тя.

— Чудесно — усмихна се момчето. — Римува се с „муле“, но повече няма да обсъждаме името ми. Става ли?

Лисе кимна. Момчето мушна десния си показалец в лявото си ухо.

— А ти как се казваш?

— Лисе.

Докато разговаряха, показалецът на Бюле се въртеше в кръг. После момчето извади пръста от ухото си, огледа го, кимна със задоволство и го избърса в панталона си.

— Не се сещам коя дума се римува с Лисе — призна той. — Късметлийка си.

— В къщата на Ана ли се местиш?

— Не зная коя е тази Ана, но ще живеем в онази жълта съборетина.

Бюле посочи с палец през рамото си.

— Ана е най-добрата ми приятелка — обясни Лисе. — Отиде да живее в Сарпсборг.

— Ау, че далече! — възкликна Бюле. — Особено като става дума за най-добра приятелка.

— Така ли? Според Ана не било чак толкова далеч. Каза ми да тръгна по магистралата на юг, ако реша да ѝ гостувам.

Бюле поклати глава с мрачна физиономия.

— Да, намира се на юг, но се съмнявам, че магистралата стига дотам. Сарпсборг се намира в Южното полукълбо.

— Южното какво? — ужаси се Лисе.

— Полукълбо — повтори Бюле. — А това означава, че се намира от другата страна на земното кълбо.

— Ау — слиса се Лисе и продължи, след като поразмисли: — Според татко на юг е топло през цялата година и сега Ана сигурно се къпе в морето и зиме, и лете.

— Нищо подобно — възрази Бюле. — Сарпсборг се намира далеч на юг, близо до Южния полюс. Там цари кучи студ. По покривите живеят пингвини.

— Значи в Сарпсборг вали сняг цяла година? — стресна се Лисе.

Бюле кимна, а Лисе потръпна от ужас. Той стисна устни и изпусна между тях сгъстения въздух. Прозвуча като пръцкане. Лисе

смръщи вежди, защото се сети за Пръдливка-Миризлипка.

— Заяждаш ли се с мен? — попита навъсено тя.

— Не, просто репетирам — поклати глава Бюле. — Свиря на тромпет. Нужно е непрекъснато да се упражнявам, дори когато не държа тромпет.

Лисе наклони глава и го огледа. Съмняваше се, че Бюле казва истината.

— Лисе, отиди да си измиеш зъбите, преди да тръгнеш за училище — долетя сърдитият глас на баща й.

Той си бе облякъл синята комендантска униформа и големият му корем се поклащаше, докато вървеше към вратата.

— Сутринта от Шанхай е пристигнал кораб с барут за оръдията, затова довечера ще закъснея. Да бъдеш послушно и добро момиче.

— Разбира се, татко — отвърна Лисе, която постоянно беше послушна и добра.

Лисе знаеше отлично, че дните, когато пристигаше барут за оръдията, винаги са специални. Корабът бе обиколил половината земно кълбо и заслужаваше да се отнасят към него с голяма предпазливост и уважение, още повече че щяха да използват барута за великия, известен почти в цял свят залп, произведен в Акеровата крепост в чест на краля навръх Националния празник, Седемнайсети май.

— Тате, знаеш ли, че Сарпсборг се намира на Южното... вън полукълбо?

Комендантът спря и се намръщи.

— Кой ти каза?

— Бюле.

— Кой?

Тя посочи с ръка.

— Бюл... — започна тя, но млъкна, защото откри, че показва на баща си част от „Оръдейна“, където вече нямаше никакъв Бюле, а само най-обикновена улица.

ВТОРА ГЛАВА

КОЗИ, СТРАДАЩИ ОТ МОРСКА БОЛЕСТ

Бюле чу думите на коменданта и реши и той да отиде на училище. Където и да се намираше то. Побърза ли, ще успее да закуси, да си намери раницата, ако е нужно, да си измие зъбите и пак да настигне някой, който знае пътя до новото училище.

Малчуганът се промуши между краката на носачите и влезе в новата къща. В кашон, оставен в коридора, намери тромпета си. Въздъхна с облекчение и го грабна. Пристигнал бе в новото жилище със сестра си и майка си предната вечер. Много се притесняваше носачите да не са забравили кашона с тромпета.

Внимателно долепи устни до мундщука.

— Тромпетът се целува като жена — обичаше да повтаря дядо му.

Бюле не беше целувал жена през живота си или поне не по този начин, право в устата. Честно казано, надяваше се да му се размине. Издуха силна струя въздух в тромпета и той изврещя като коза, страдаща от морска болест. Малцина са чували как врещи коза на кораб, но звукът беше същият.

Някой почука по стената. Бюле знаеше, че е майка му. Още не беше станала.

— Не сега, Бюле! Още е осем, спим.

Тя винаги казваше „спим“, макар че спеше сама в спалнята. Сега ще „спим“ и ще си „сварим“ кафе. Все едно баща му не беше починал и продължаваше да е с нея. Той наистина се намираше в малка кутия, която майка му изваждаше в отсъствието на Бюле. Съвсем малък, миниатюрен татко. Приличаше на бащата, когото Бюле бе виждал на снимка. „Миниатюрен“ означава нещо страшно малко и на хлапето му звучеше напълно логично да има миниатюрен баща, понеже не беше виждал по-дребно момченце от себе си.

Слезе в кухнята да си направи закуска. Нанесоха се едва вчера, ала той намери всичко необходимо, защото досега се бяха местили

много пъти и вече знаеше къде да търси кухненските прибори и продуктите. Майка му оставяше чиниите в левия долап, приборите — в горното чекмедже, хляба — в долното.

Тъкмо се канеше да ухапе дебела филия хляб със салам и някой му я измъкна от ръката.

— Как си, джудже? — попита Ева и отхапа филията там, където се канеше да я ухапе Бюле.

Сестра му Ева, вече петнайсетгодишна, ставаше заядлива, когато не се отегчаваше.

— Да си чувала, че блъдхаундът е най-глупавото куче на света? — попита Бюле. — Чуй колко е тъп: вземайки храната на малкия пудел — а по една или друга случайност той е най-умното куче — блъдхаундът изобщо не разбира, че са го измамили.

— Я си затваряй устата — скастри го Ева.

Бюле обаче нямаше такива намерения.

— Когато малкият пудел очаква блъдхаундът да надуши филия хляб със салам и да я грабне, пуделът намазва долната страна на хляба със слуз от гигантски охлюви.

— Гигантски охлюви? — изсумтя недоверчиво Ева.

За нейно съжаление Бюле четеше книги и знаеше доста неизвестни на нея факти. Затова Ева никога не беше сигурна дали думите му са поредната измислица, или са взети от дебелия томове. Например, Бюле много обичаше да прелиства една дебела, стара и прашасала книга със заглавие „Животни, които ти се иска да не се бяха раждали“, останала от дядо им.

— Не си ли виждала такива охлюви? — удиви се Бюле. — Само погледни през прозореца, на ливадата гъмжи от тях. Огромни, страшни чудовища. Ако ги стиснеш между две книги, изтича слуз като жълто-зеления сопол на болните от пекински грип от трета степен. Няма нищо по-отвратително от неподправен сопол от пекински грип, трета степен. Е, освен слузта от гигантските охлюви, разбира се.

— Ако ме лъжеш, ще отидеш в ада — заплаши го Ева, докато оглеждаше крадешком долната част на филията.

Бюле скочи от стола.

— Няма проблем, стига да имат оркестър. Ще свиря на тромпет.

— Никога няма да те вземат в оркестър! — изкрещя след него Ева. — Никой не иска тромпетист, по-нисък дори от барабана! Освен

това не съществува оркестър с толкова малки униформи като за теб!

В коридора Бюле си обу миниатюрните обувки, излезе на стълбите, застана мирно като войник, стисна здраво устни, долепи ги до тромпета и изсвири мелодията, на която го бе научил дядо му. Този сутрешен сигнал имаше за цел да събужда поспаланковците.

— Равнис! — изкомандва Бюле, след като приключи. Така го беше учил дядо му. — Искам да видя два крака на земята и ясен поглед! Пригответе се за сутрешна проверка. Мирно! Сега ще изслушаме кралската песен! За пооо-чест!

Носачите се подчиниха, спряха незабавно на чакълената пътека и образуваха редица заедно с петместния дъбов диван на майка му. В продължение на няколко секунди цареше пълна тишина. Чуваше се само плахото чуруликане на птиците и лекият шум от боклукчийски камион, който се изкачваше по „Оръдейна“.

— Интересно — отбеляза ласкав глас близо до Бюле. Говореше с доста странно „р“. — На улицата се появи още един комендант.

Бюле се обърна. На дървената ограда около съседната къща се бе облегал висок слаб мъж. Дългите му бели коси изглеждаха неподдържани като тревата в градината му. Синьото му палто напомни на Бюле за облеклото на негов учител по труд и техника. Мъжът носеше очила за плуване. Бюле си помисли, че пред него е или дядо Коледа, който се е вталил, или някой смахнат учен.

— Преча ли ви? — попита Бюле.

— Напротив, точно обратното — усмихна се рошавият мъж. — Не устоях на изкушението да изляза и да видя кой свири толкова хубаво. Мелодията събуди у мен задрямал, прекрасен спомен за пътуване с корабче по река във Франция преди много, много години.

— Корабче ли? — учуди се Бюле.

— Точно така — мъжът примижа замечтано срещу слънцето. — На това корабче се возехме аз, моята любима, моят мотоциклет и цяло стадо кози. Слънцето залязваше на хоризонта, задуха вятър, появи се вълнение и козите започнаха да врецят пленително. Никога няма да забравя този звук.

— Приятно ми е, аз съм Бюле. Какво ще кажете?

— Ами нищо — отвърна мъжът. — Освен ако ти не искаш да кажеш нещо по въпроса, разбира се.

Ето така Бюле се запозна с доктор Проктор. Доктор Проктор не беше Дядо Коледа, а смахнат учен. Или поне се намираше на ръба на лудостта.

ТРЕТА ГЛАВА

ПЪРВИЯТ ЕКСПЕРИМЕНТ С ПРЪЦ-ПРАХА

— Казвам се доктор Проктор — представи се непознатият, а при изговарянето на всяко „р“ се чуваше стържене като от недобре смазана косачка. — И съм смахнат учен. Или поне съм на ръба на лудостта.

Той избухна в сърдечен смях, а от ноздрите му се чу пръхтене. Започна да полива избуялата трева със зелена лейка.

Бюле, винаги готов да се включи в интересен разговор, остави тропетата, спусна се тичешком по стълбите и се приближи до оградата.

— И защо сте толкова сигурен, че сте на ръба на лудостта, господин Проктор?

— Доктор Проктор. Някога чувал ли си за учен, който се е опитвал да открие прах срещу сenna хрема, а се оказало, че вместо това е създал пръц-прах? Не си чувал, така си и мислех. Нима това не е дело на умопобъркан?

— Зависи — отвърна Бюле и скочи върху оградата. — Как действа вашият пръц-прах? Премахва газовете ли?

Ученият се разсмя още по-силно.

— Ако беше така, щях да убедя хората да го купуват — доктор Проктор млъкна, за да полее тревата в градината си, и потърка замислено брадичката си. — Но ти ме наведе на добра идея, Бюле. Ако съумея да променя праха така, че да премахва газовете, хората ще го пият, преди да отидат на гости или на погребение. Всъщност има много събития, на които никой не би искал да пръцне. Не се бях замислял по въпроса.

Той остави лейката върху тревата и бързо се отправи към малката си синя къща.

— Интересно, интересно — мърмореше докторът. — Може да успея да преобразувам формулата.

— Почакайте! — извика Бюле. — Доктор Проктор, почакайте!

Скочи от оградата, падна във високата трева, а когато се изправи, ученият вече беше изчезнал. Виждаше се само синята къща и

стълбицето към отворената врата на мазето. Бюле се втурна към вратата с всички сили, колкото го държаха късите му крачета. В мазето цареше мрак, но той чу дрънчене и тракане. Почука силно по рамката на вратата.

— Влизай! — извика отвътре ученият.

Хлапето пристъпи в тъмното мазе. До стената зърна стар, разглобен велосипед с кош. А на една полица, отрупана с фигурки на Мики Маус, съзря бурканче със светлозелен прах. На етикета с едри букви пишеше: „Светлозеленият прах на доктор Проктор“. Отдолу, с по-малки букви: „Блестяща идея, която ще превърне света в по-забавно място“.

— Това ли е пръц-прахът? — поинтересува се Бюле.

— Не, този прах е фосфоресциращ и от него започваш да светиш — обясни ученият, потънал някъде в мрака. — За жалост доста несполучливо изобретение.

Доктор Проктор се появи от тъмното със запален фенер в лявата ръка. В дясната държеше водолазна маска.

— Използвай я като предпазна маска. Обърнах процеса и сега всичко ще се случва отзад напред. Затвори вратата и внимавай. Всичко е свързано с ключа за осветлението.

Бюле изпълни указанията му.

— Благодаря — кимна ученият и завъртя ключа.

Със светването на лампите мрежата от железни тръби, свързващи безброй варели, резервоари, празни капсули, фунии, епруветки и шишенца, започна да се тресе, да скърца, да кашля и да хъхри.

— Непременно се наведи, ако нещо изгърми! — предупреди го доктор Проктор.

Течността в шишенцата бълбукаше и кипеше, и от тях започна да излиза пара.

— Добре — извика в отговор Бюле и веднага след това се разнесе оглушителен трясък.

Бюле имаше чувството, че от грохота ушната му кал влезе още по-навътре в ушите, а очите му щяха да изскочат от орбитите. Светлината угасна. Настъпи непрогледен мрак и пълна тишина. Бюле намери фенера на пода и освети доктор Проктор, легнал по корем с ръце върху главата. Бюле се помъчи да каже нещо, но не чу гласа си. Явно беше оглушал. Мушна десния си показалец в лявото си ухо и го

завъртя. После пак се опита да каже нещо. Едва успя да долови глух звук, сякаш дебел слой слюз от гигантски охлюв покриваше тъпанчетата му.

— Не съм чувал по-оглушителен шум! — извика Бюле.

— Еврика! — отвърна ученият, изправи се, изтупа си палтото и си свали очилата.

Сега Бюле разбра, че очилата не са за плуване, а за мотоциклет. Цялото лице на доктор Проктор беше почерняло от сажди. Само на мястото под очилата се виждаха два бели кръга. Той се втурна към една епруветка и изля съдържанието ѝ в шишенце, покрито със сито.

— Гледай! — подкани той Бюле.

Момчето видя как в ситото се отцеди фин, светлосин прах. Ученият гребна с чаена лъжичка от праха и го лапна.

— Мм. Няма промяна във вкуса.

После стисна зъби и затвори очи. Бюле наблюдаваше как под черния слой сажди лицето му се зачерви.

— Какво правите? — полюбопитства момчето.

— Опитвам се да пръцна — процеди през зъби ученият. — Но не се получава. Не е ли фантастично?

Разсмя се и направи още един опит. Ала както всички знаем, много е трудно да се смееш и да пръцкаш едновременно. Затова доктор Проктор се отказа.

— Най-сетне открих субстанция, годна да се използва за нещо — усмихна се той. — Антипръц-прах.

— Може ли да го опитам? — кимна към ситото Бюле.

— Ти ли? — погледна го доктор Проктор. Ученият повдигна едната си рунтава вежда и свали другата.

Бюле веднага разбра, че идеята никак не му допада.

— И преди съм пил антипръц-прах — побърза да го осведоми Бюле.

— Така ли? Къде?

— В Прага.

— И? Как мина?

— Добре, но пръцнах.

— Чудесно.

— Кое?

— Ами че си пръцнал. Значи още не е измислено ефективно средство *срещу* пръцкане.

Той подаде лъжичката на Бюле.

— Заповядай, вземи си.

Бюле я напълни с прах и я лапна.

— Е? — нетърпеливо попита доктор Проктор.

— Почакайте малко — промърмори Бюле с уста, пълна с прах. — Много ми е сух.

— Пийни си от това — посъветва го ученият и му подаде една бутилка.

Бюле отпи и преглътна по-лесно праха.

— Ама че вкусно — отбеляза той, като напразно търсеше етикет върху бутилката. — Какво е това?

— Крушовата лимонада на доктор Проктор. Съдържа предимно вода и захар, щипка бял пелин, слуз от гигантски охлюв и въглеродна киселина... Всичко наред ли е?

Ученият погледна разтревожено Бюле, който неочаквано избухна в неудържима кашлица.

— Да, да — кимна Бюле с насълзени очи. — Просто не съм подозирал, че наистина съществува слуз от гигантски...

Бум!

Ужасен, Бюле вдигна очи. Трясъкът беше абсолютно несравним по сила с първия, но Бюле усети как мощна въздушна струя опъна дъното на панталона му, а вратата на мазето се отвори под напора ѝ.

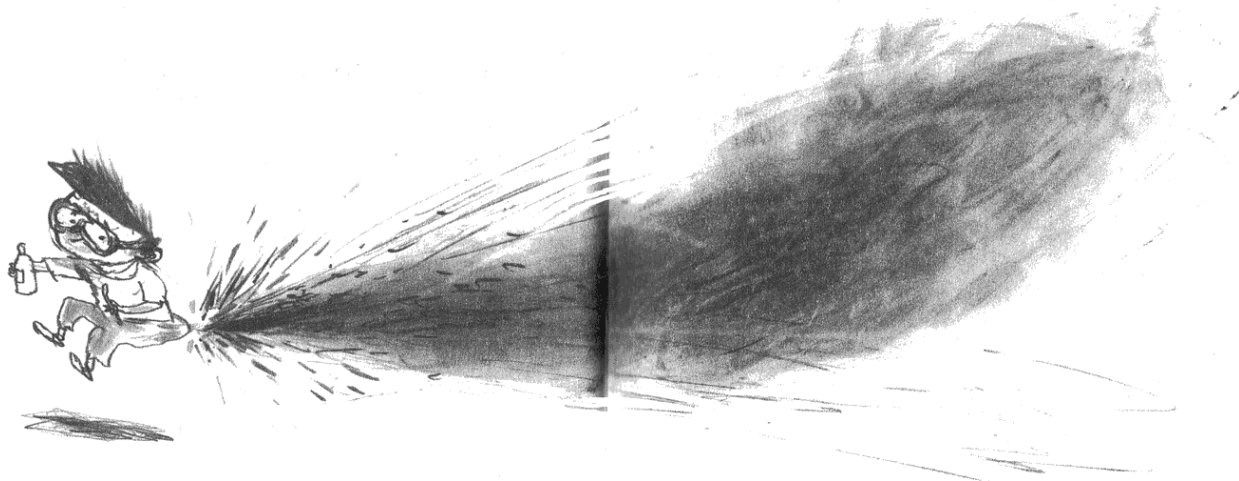
— О, не! — възкликна доктор Проктор и скри лице в ръцете си.

— Какво има? — попита Бюле.

— Ти пръцна! — извика ученият със специфичното си „р“.

— Така ли? — прошепна Бюле. — В такъв случай за пръв път чувам толкова силна пръцня.

— Заради крушовата лимонада е. Трябваше да се досетя, че като се смесят, се получава избухливо вещество.

Бюле си напълни още една лъжичка, ала доктор Проктор го спря.

— Съжалявам, но този прах не е за деца.

— Че за кого другиго? Всички деца обичат да пръцкат.

— Що за глупости! Газовете миришат неприятно.

— Да, но тези нямат мирис. Помиришете!

Ученият подуши.

— Мм. Интересно — промърмори той.

— Досещате ли се за какво може да се използва това ваше откритие?

— Не — призна доктор Проктор. — А ти?

— Да — заяви гордо Бюле, скръсти ръце и погледна учения. —
Имам чудесна идея.

Така се появи субстанцията на име *Пръц-прахът на доктор Проктор*.

Наближаваше осем и майката на Бюле излезе на стълбите да го повика.

— Бързо, днес е първият ти ден в новото училище!

А за това ще ви разкажа в следващата глава.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

НОВОТО МОМЧЕ В КЛАСА НА ГОСПОЖА СТРУБЕ

Навън птичките пееха и слънцето грееше, а в класната стая цареше гробна тишина. Госпожа Струбе премести очилата си малко по-надолу върху внушително дългия си нос и погледна новия ученик.

— Значи ти си Бюле, така ли? — бавно попита тя със стържещия си глас.

— Да, какво ще кажете за това?

Няколко ученици се разсмяха, но след прословутия удар на госпожа Струбе с длан по катедрата всички млъкнаха на мига.

— Бюле, поизправи се на чина, ако обичаш. Не те виждам.

— Съжалявам, госпожо Струбе, но изобщо не съм се прегърбил. Проблемът е, че съм много дребен.

Останалите в класа се разсмяха неудържимо.

— Тишина! — извика гръмко учителката и отмести очилата си още по-надолу. Нямаше никаква опасност да паднат, защото от носа ѝ оставаше още много. — Понеже си нов, ще те помоля да ни разкажеш нещо за себе си, Бюле.

Той се огледа.

— Нов ли? Не съм нов. Ако питате мен, вие сте нови. С изключение на Лисе, с която се запознах вчера.

Всички се обърнаха към Лисе. Прииска ѝ се да потъне вдън земя.

— Освен това съм на десет — поясни Бюле. — Ако бях например чифт обувки, нямаше да бъда нов, а стар. Дядо ми имаше десетгодишно куче и го изпрати в старчески дом.

Госпожа Струбе изобщо не се опита да пресече недоверчивия смях на учениците. Впери поглед в Бюле и изчака смехът да утихне.

— Стига с тези маймунджилъци, Бюле — скастри го тя, а върху тънките ѝ устни се изписа дяволита усмивчица. — Като имам предвид скромния ти ръст, предлагам да стоиш върху чина, докато разказваш.

За нейна изненада Бюле не чака повторна подкана и веднага скочи върху чина, запретна крачолите си и ги закачи за тирантите.

— Нанесох се в къща на улица „Оръдейна“ заедно със сестра ми и майка ми. Живели сме във всички норвежки области и в няколко други, които вече не са в територията на Норвегия. По време на ледниковия период представлявали част от страната ни, но когато ледовете започнали да се топят, от Норвегия се откъснали огромни земи и се понесли по океана. Една част от тях днес носи името Америка, но жителите ѝ изобщо не подозират, че живеят върху леден блок, който всъщност е норвежка земя.

— Бюле, ограничи се с най-същественото, ако обичаш — прекъсна го госпожа Струбе.

— Най-същественото е да свиря на тромпет в оркестър по време на празничното шествие на Седемнайсети май. Да свириш на тромпет е също като да целуваш жена по устата. Някой знае ли къде има такъв оркестър?

Всички ученици го зяпнаха с отворена уста.

— А, замалко да забравя — сети се Бюле. — Вчера присъствах на едно от най-великите открития на нашия век. Изобретателят се казва доктор Проктор и ме назначи за свой асистент. Нарекохме откритието му пръц...

— Достатъчно! — изкрещя госпожа Струбе. — Седни, Бюле.

До края на часа учителката им разказваше защо празнуваме Седемнайсети май. Децата мълчаха, но никой не я слушаше. Всички се взираха в малкото, което се виждаше от Бюле над чина. После звънецът би.

През междучасието Бюле наблюдаваше отстрани как другите играят на гоненица и на дама. Забеляза Лисе. Тя също не участваше. Бюле понечи да отиде при нея, но пред него изневиделица изникнаха две едри момчета с късо подстригани глави с цилиндрична форма. Препречиха му пътя. Бюле предчувстваше какво го очаква. Не за пръв път започваше да учи в ново училище.

— Здравсти, дребен — обади се едното момче.

— Здравсти. Ясно, вие сте великани, които се разхождат по земята с тежки стъпки и закриват слънцето — установи Бюле, без да ги поглежда.

— А?

— Нищо, блъдхаунди.

— Нов си — обади се другото момче.

— Е, и? — попита тихо Бюле, макар да знаеше какъв отговор ще получи.

— Щом си нов, значи трябва да те топнем в чешмата.

— Защо? — още по-тихо попита Бюле. Не за пръв път чуваше за този ритуал.

Момчето вдигна рамене.

— Защото... защото... — опитваше се да се сети той.

После трите момчета казаха в един глас:

— *Защото така.*

Двете момчета се огледаха, явно за да проверят дали наблизко няма учители. После по-едрото сграбчи Бюле за яката и го вдигна във въздуха. Другото го хвана за краката и така го понесоха към чешмата в средата на училищния двор. Бюле висеше между тях като чувал с брашно и разглеждаше в удивително синьото небе малък бял облак, който приличаше на преял носорог. Чуваше как децата спират игрите и се присъединяват към шествието, шепнейки си тихо и любопитно. Надпреварваха се да си предлагат услугите. Всеки изявяваше готовност да запуши с пръсти по някой отвор на чешмата, та да се образува единаединствена силна водна струя с височина два метра. Бюле усети как го вдигат. От чешмата го лъхна хлад. Чуха се викове. Момчето, хванало краката му, извести:

— Кръщаваме те...

— Полилей Пигмей — допълни другият.

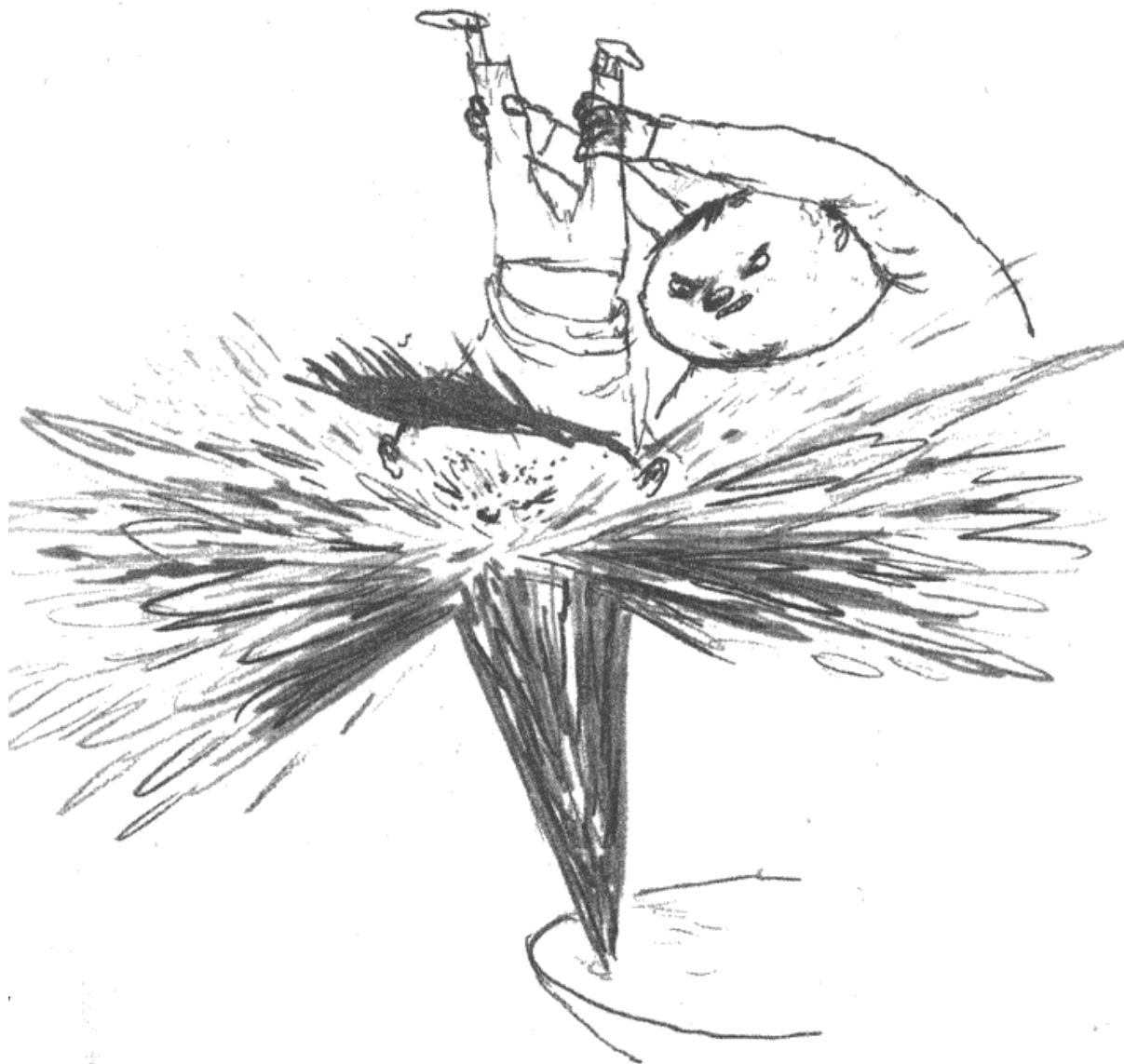
— Гениално, Трюлс! — извика първият. — Полилей звучи като „полей“.

— Да, като „полей ме с вода“.

Разсмяха се и разтресоха здраво Бюле. После го положиха върху водната струя и тя го удари право в лицето, в носа и устата. Бюле се затрудняваше да си поеме въздух и за миг си помисли, че ще се удави, но неочаквано го издърпаха настрана. Огледа се. Децата бяха набиколили чешмата. Лисе стоеше самичка в другата част на двора.

— Още, още! — скандираха децата.

Бюле въздъхна и си пое дълбоко дъх. Пак го сложиха върху струята.

Нито се съпротивляваше, нито обели дума. Само стисна здраво очи и устни. Помъчи се да си представи, че се намира в моторната лодка на дядо си и се е надвесил над ръба ѝ, а водните пръски гаят лицето му. Колко приятно!

Най-последно тормозът свърши — двете момчета го пуснаха на земята и се отдалечиха. Мократа му рижа коса полепна по главата, а обувките му жвакаха. Децата го наобиколиха и се смееха, докато той си издърпваше тениската изпод тирантите.

— Много са ви слаби чешмите — високо отбеляза Бюле.

Всички млъкнаха. Той си избърса лицето.

— На „Курфюрстендам“ в Берлин струята на един фонтан се издига на десет метра височина — обясни Бюле. — Приятелят ми се пробва да пие вода, но струята му изби два кътника, а той си глътна зъбната шина. Един италианец пък си загуби перуката пред очите ми, докато се опитваше да си пийне от чешмата.

Направи пауза, за да засили ефекта от думите си. Междувременно си изцеди тениската.

— Е, според някои хора водната струя отнесла не перуката, а истинската коса на италианеца. Аз реших да седна върху струята.

Наклони глава, за да изтече водата, събрала се в ухото му.

— И какво стана? — попита едно от децата.

— Ами... — Бюле стисна носа си и го издуха силно: първо едната ноздра, после другата.

— Какво каза? — попита едно от децата най-отзад.

— Шшшт! — скастриха го останалите.

— Когато се качих върху струята, видях цяла Германия до Полша — отвърна Бюле и тръсна перчема си. Разхвърчаха се пръски вода. — Сигурно ви се струва невероятно, но държа да отбележа, че тогава времето беше необичайно ясно, а и в Централна Европа няма възвишения.

Бюле извади гребен от джоба си и започна да се реши. После си проби път през навалищата и отиде при Лисе.

— Е, как ти се струва първият ти учебен ден в нашето училище?
— попита тя с лека усмивка.

— Приемлив — отвърна той. — Досега никой не ме е нарекъл Муле-Бюле.

— Онези грубияни се казват Трюлс и Трюм — осведоми го Лисе.
— Близнаци са. Уви, живеят на нашата улица.

— Трюлс и Трюм са навсякъде — вдигна рамене Бюле.

— Какво имаш предвид? — удиви се Лисе.

— Всички улици си имат Трюлсовци и Трюмовци. Не можеш да ги избегнеш, където и да се преместиш.

Лисе се замисли над думите му. Дали и в Сарпсборг живеят Трюлсовци и Трюмовци?

— Намери ли си нова най-добра приятелка? — любопитства Бюле.

Лисе поклати глава. Двамата постояха рамо до рамо и погледаха как играят децата.

Лисе попита:

— Истина ли е онова, което разказа за доктор Проктор и за откритието му?

— Да, разбира се — усмихна се накриво Бюле. — Почти всички мои думи са истина.

Звънецът удари.

ПЕТА ГЛАВА

ХРУМВАНЕТО НА БЮЛЕ

Същия следобед Бюле отиде в синята къща и почука силно по вратата на мазето. Три пъти. Това беше уреченият сигнал.

Доктор Проктор отвори вратата, видя Бюле и възкликна с особеното си „р“:

— Прекрасно! — После повдигна изразително едната си рунтава вежда. — А това кой е?

— Лисе — представи я Бюле.

— Виждам. Живее отсреща, ако не греша. Искрах да попитам какво прави тя тук. Нали вчера се разбрахме, че работим по строго секретен проект?

— Очевидно не е толкова секретен — отбеляза Лисе. — Щом Бюле днес разказа за него в клас.

— Какво? — ужаси се ученият. — Бюле! Вярно ли е?

— Ами... горе-долу — измънка Бюле.

— Издал си... издал си... — развика се доктор Проктор и размаха ръце във въздуха, а Бюле издаде напред долната си устна и го погледна с големи, влажни очи.

Това изражение, заучено от Бюле за критични ситуации, му придаваше вид на съвсем малка, ужасно тъжна камила, а всички знаем, че е невъзможно да се разсърдиш на тъжна камила.

Ученият въздъхна примирено и престана да ръкомаха.

— Добре де, не е станало нищо фатално. Въпреки всичко ти си моят асистент. Не се тревожи.

— Благодаря — отрони Бюле.

— Нищо, нищо — успокой го доктор Проктор. — Вече няма нужда да си придаваш вид на камила. Влезте и затворете вратата.

Децата го послушаха, а той се втурна към бълбукащите епруветки и стъкленици, от които се издигаше дим с мирис на варени круши.

Лисе застана до вратата и се огледа. На перваза в саксия растеше цвете с бели венчелистчета, а на стената висеше снимка на мотоциклет

с кош пред висока конструкция, която Лисе оприличи на Айфеловата кула в Париж. Върху мотоциклета седеше млад усмихнат мъж — вероятно самият доктор Проктор — а от коша надничаше очарователно, засмяно момиче с тъмни коси.

— Какво правите? — попита Бюле.

— Опитвам се да усъвършенствам продукта — обясни доктор Проктор, докато разбъркваше кашата в голям варел. — Искам да създам смес, която да предизвика още по-силна пръцня. Да увеличи взривната й сила, така да се каже.

Ученият потопи пръста си във варела и го облиза.

— Хм. Малко съм прекалил с пелина.

— Може ли да опитам? — попита Лисе и надникна над ръба на варела.

— Не, съжалявам — поклати глава докторът.

— Няма да стане — включи се и Бюле.

— Защо? — учуди се Лисе.

— Да не би случайно да си упълномощен асистент в експериментите с пръц-праха? — попита Бюле.

— Не, доколкото зная — отговори Лисе след кратък размисъл.

— Тогава предлагам да оставиш на мен да опитам праха — заключи Бюле и подръпна тирантите си.

После взе една лъжица и гребна от съдържанието на варела.

— Внимателно — предупреди го ученият. — Започни с четвърт лъжичка.

— Чудесно — кимна Бюле и лапна предписаното количество.

— Започваме отброяването — обяви доктор Проктор и погледна часовника. — Седем, шест, пет, четири, три... Лисе, дръпни се, недей да стоиш точно зад гърба му!

Отекна пукот. Лисе усети как въздушната струя я удари и тя изгуби равновесие. Политна и се озова върху студения под на мазето.

— Ау! — изплаши се Бюле. — Добре ли си, Лисе?

— Да, да — кимна тя малко зашеметена, докато ученият ѝ помагаше да се изправи. — Ето на това му се казва мощна пръцня!

— Браво на вас, докторе! — разсмя се силно Бюле.

— Благодаря — кимна ученият. — Лично ще проведе следващия експеримент...

Той глътна половин чаена лъжичка и започна да отброява. На „нула“ отново се разнесе трясък, но този път Лисе предвидливо застана до вратата.

— Олеле — изненада се доктор Проктор и свали от перваза цветето, чиито венчелистчета бяха опаднали. — Май ще се наложи да направим следващия опит на открито.

Изсипа праха в метална кутия от бисквити и я изнесоха навън.

— Дайте ми чаената лъжичка — помоли Бюле.

— Внимавай с дозировката — предупреди доктор Проктор, но Бюле вече бе глътнал пълна чаена лъжичка.

— Усещам гъдел в стомаха — изкряска Бюле силно въодушевен и започна да подскача.

— Пет, шест, седем — броеше ученият.

След грохота всички птици върху крушовото дърво в градината на доктор Проктор се разлетяха, подплашени от шума. Този път не Лисе, а Бюле се претърколи и се изгуби във високата трева.

— Къде си? — извика ученият и започна да го търси. — Добре ли си?

От тревата се чу хъхрене. Хлапето се надигна със зачервено от смях лице.

— Още! — извика той. — Искam още!

— Вижте, доктор Проктор! — посочи Лисе. — Панталонът на Бюле се е скъсал на дупето!

Наистина! Ученият притеснено огледа резултата от опита и реши за днес да приключат с експериментите. Помоли децата да намерят градинските столове, оставени някъде из тревата, и влезе в къщата. Върна се, понесъл поднос с хляб, масло, пастет и сок.

Настаниха се върху белите, разкривени градински столове, които Лисе намери, и докато хапваха, размишляваха за какво би могло да се използва това откритие. Ученият подхвърли идеята да продадат праха на селяните.

— Ако глътнат половин чаена лъжичка пръц-прах и сложат торбичката със семената пред самото... въздушно налягане ще разпръсне семената по цялата нива. Така ще спестят много време. Как ви се струва?

— Върхът! — въодушеви се Бюле.

— Често казано, не вярвам хората да ядат с охота храна, произведена от семена, върху които някой е пръцнал.

— Хм — почеса се по рошавата глава ученият. — Вероятно имаш право.

— Защо не направим най-бързата помпа за велосипедни гуми в света? — извика Бюле. — Нужно е само да вземем маркуч, да закрепим единия му край за дупето на пръцкащия, а другия — към вентила на гумата и... бум! Напомпани гуми за частица от секундата!

— Интересна идея — отбеляза доктор Проктор и се почеса по козята брада. — Боя се обаче, че именно това „бум!“ ще се окаже проблем. Гумата на велосипеда ще се спуска от силното налягане.

— Пръц-прахът може да се използва вместо сешоар — предложи Лисе.

Бюле и ученият внимателно я изслушаха.

— Семействата ще теглят жребий кой да глътне пръц-праха след сутрешния душ — обясни Лисе. — В жребия ще участват всички — и

най-малките деца, и бабите. А след това просто ще се наредят зад онзи, който ще пръцка.

— Чудесна идея — похвали я доктор Проктор. — Но кой ще изсуши косата на пръцкация?

— Ами ако въздушната струя събори бабата и тя си счупи бедрената кост? — обади се Бюле.

Продължиха да обсъждат предложение след предложение, но непрекъснато намираха по някой досаден недостатък. Накрая се умълчаха и започнаха да дъвчат филиите си. Неочаквано Бюле извика:

— Сетих се!

Лисе и доктор Проктор го погледнаха равнодушно, защото Бюле казваше това за четвърти път в разстояние за няколко минути, а предишните му предложения изобщо не можеха да се нарекат удачни.

Бюле скочи върху пейката.

— Много просто: ще използваме праха за същото, за което го използваме и сега.

— Но ние не го използваме за нищо — възрази ученият.

— Само произвеждаме безсмислени гърмежи — добави Лисе.

— Именно! А кой обожават безсмислените гърмежи?

— Децата — предположи доктор Проктор. — И възрастните, които са запазили детското в себе си.

— Точно така! А кога искат да чуват празнични гърмежи?

— В навечерието на Нова година?

— Да! — въодушеви се Бюле. — И? Кога още?

— На Седемнайсети май! — извика Лисе и също скочи върху масата. — Националният празник приближава! Не разбирате ли, докторе? Няма нужда да правим каквото и да било! Можем да продаваме праха веднага!

Очите на учения станаха съвсем кръгли и той протегна тънкия си, набръчкан врат. Приличаше на дъждосвирец.

— Интересно — промърмори той. — Изключително интересно. Седемнайсети май... деца... гърмежи... това е... това е...

И той се озова с един скок върху масата.

— Еврика!

Като по зададен сигнал тримата започнаха да танцуват като индианци около чашите със сок.

ШЕСТА ГЛАВА

МАЕСТРО МАДСЕН И УЧИЛИЩНИЯТ ОРКЕСТЪР НА ДЪОЛГЕН

Мадсен стоеше във физкултурния салон с протегнати напред ръце, а пред него се намираха два̀сет деца и младежи от оркестъра на Дъолген. Стискаше палката между десния показалец и палеца, докато останалите му осем пръста стърчаха на всички страни. Затворил очи, за миг той се откъсна от шведската стена, от изтъркания паркет, от неприятната миризма на гумени постелки и се пренесе в препълнена концертна зала във Венеция. На тавана светеха кристални полилеи, по балконите ръкопляскаха празнично облечени хора. Мадсен отвори очи.

— Готови? — кресна той и сбърчи нос, та тъмните пилотски очила да не се свлекат от носа му.

Защото, за разлика от госпожа Струбе Мадсен имаше къс и дебел нос с черни пори.

Нито едно от два̀сетте лица пред него не изразяваше готовност, но и никой не възрази. Затова Мадсен започна да отброява като пред изстрелване на ракета:

— 4-3-2-1!

Размаха диригентската палка като вълшебна пръчица и училищният оркестър на Дьолген засвири. Е, не като ракета, а по-скоро като влак, който потегля с пръхтене и пуфтене. Барабаните, както обикновено, започнаха да думкат, преди Мадсен да е казал „едно“. Сега диригентът чакаше да се включат и останалите инструменти. Разнесе се вой на тромбон. Една валдхорна изблея фалшиво в опит да произведе мажорен тон, после два кларнета съумяха да изсвирят почти еднаква мелодия. Двамата тромпетисти, близнаците Трюлс и Трюм Тране, си бъркаха в носа. Най-сетне и Петра успя да извади звук от тубата си, а Пер удари пробно с палките по големия барабан.

— Не, не, не! — извика обезсърчено Мадсен и размаха палката, ала точно като влака, и оркестъра на Дьолген не можеше лесно да го

спреш, щом вече е набрал скорост.

Музикантите се опитаха да сложат край на изпълнението. Звукът приличаше на шум от изсипани върху пода вилици и лъжици. Тряс! Бум! Бааам!

В един момент все пак настъпи тишина, прозорците на физкултурния салон престанаха да се тресат и Мадсен си сложи пилотските очила.

— Скъпи приятели, ще ми кажете ли колко време остава до Седемнайсети май?

Всички мълчаха.

— Какво ли очаквам? — изпъшка Мадсен. — Та вие дори не знаете коя песен изпълняваме. Какво свирим, Трюм?

Трюм извади пръста от носа си и погледна въпросително брат си.

— Е, Трюлс, ще помогнеш ли на Трюм?

Трюлс се почеса по гърба с тромпета и прикова присвитите си очи в стойката за ноти.

— Дъждът ми намокри партитурите, господин Мадсен. Нищо не се вижда.

— Ясно. Свирим „Да, обичаме тази страна“. Националният химн на Норвегия. За бога, само Лисе ли може да чете ноти? Нима никой друг не е способен да изсвири вярно поне един тон?

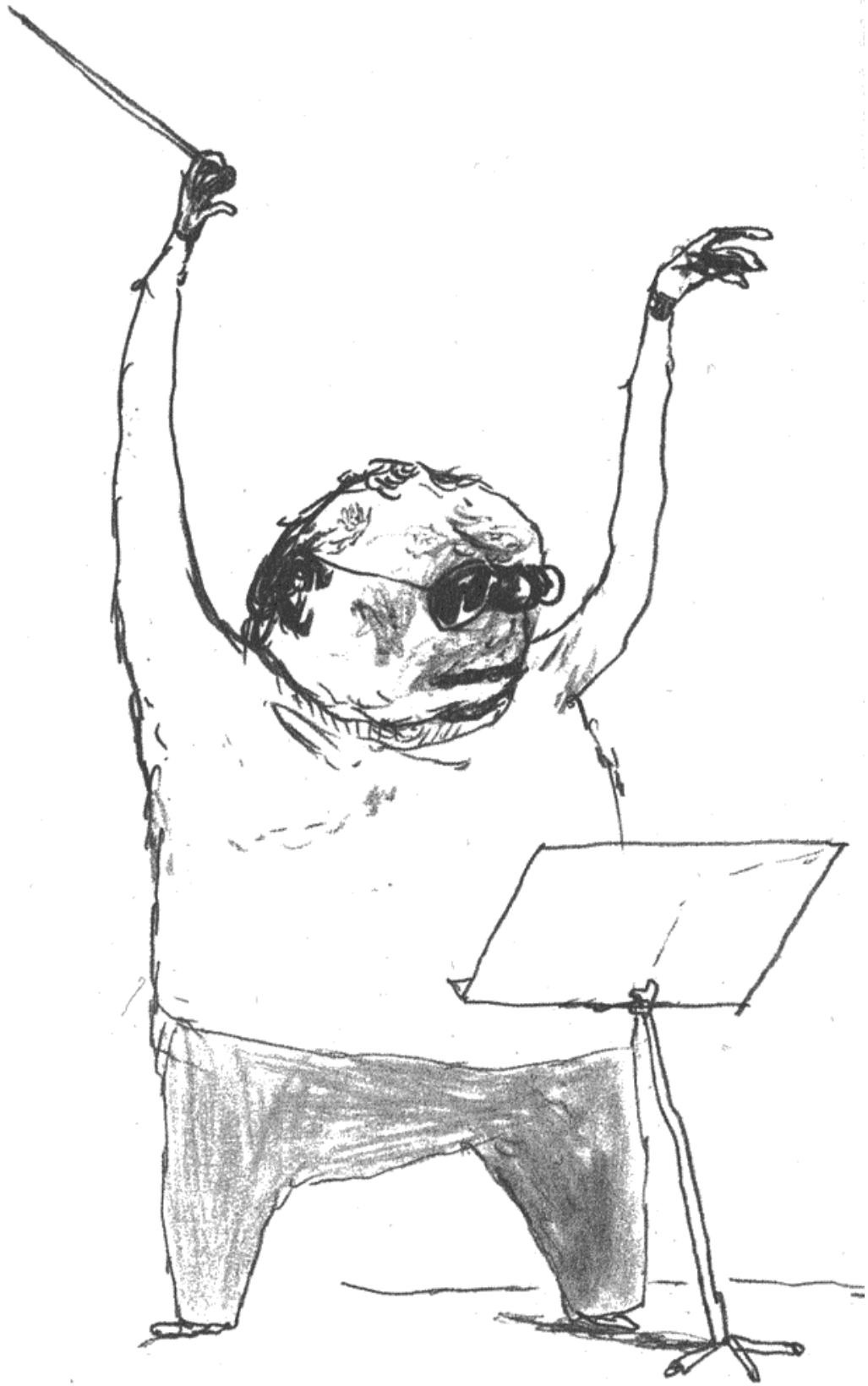
Лисе се сви зад кларнета, смутена от пронизващите я погледи на останалите. Тя знаеше отлично какво означават те: „Дори Мадсен да те хвали, не се заблуждавай, че ще се сприятелиш с нас“. По-скоро точно обратното.

— Ако до Седемнайсети май нещата не се оправят, ще се наложи да отменим лятното турне — отсече диригентът. — Не желая да ставам за смях пред десетки мои колеги, ясно ли е?

Мадсен видя как по лицата на музикантите се изписа смайване. За тях новината прозвуча шокиращо, защото диригентът говореше непрекъснато за големия фестивал в Айдсвол и всички очакваха пътуването с огромно нетърпение. Той обаче не виждаше друг изход, освен да го отмени. Още от самото начало им даде ясно да разберат, че при него, Николай Амадеус Мадсен, с оркестъра шега не бива. Само ако се случеше чудо, музикантите от Дьолген щяха да изпълнят мелодия, сравнима с дрънченето на музикален триъгълник. А понеже

диригентската палка на Мадсен за жалост не беше магическа пръчица, чудеса не се очакваха.

— Отначало — въздъхна той и вдигна палката. — Готови?

В никакъв случай. Всички се взираха във вратата на съблекалнята точно зад гърба на Мадсен. Раздразнен, той се обърна, но не видя никого. Отново погледна оркестъра и понечи да започне отброяването, ала му се стори, че все пак до вратата мярна фигура, едва забележима над пода. Пак се обърна, свали си слънчевите очила и погледна дребното рижаво момченце.

— Какво търсиш тук? — попита грубо диригентът.

— Няма ли първо да ме попитате как се казвам? — Момчето показва стария си смачкан тромпет. — Името ми е Бюле. Свирия на тромпет.

— Вече имаме двама тромпетисти — скастри го Мадсен и се обърна към оркестъра. — В момента репетираме. Напусни салона, ако обичаш.

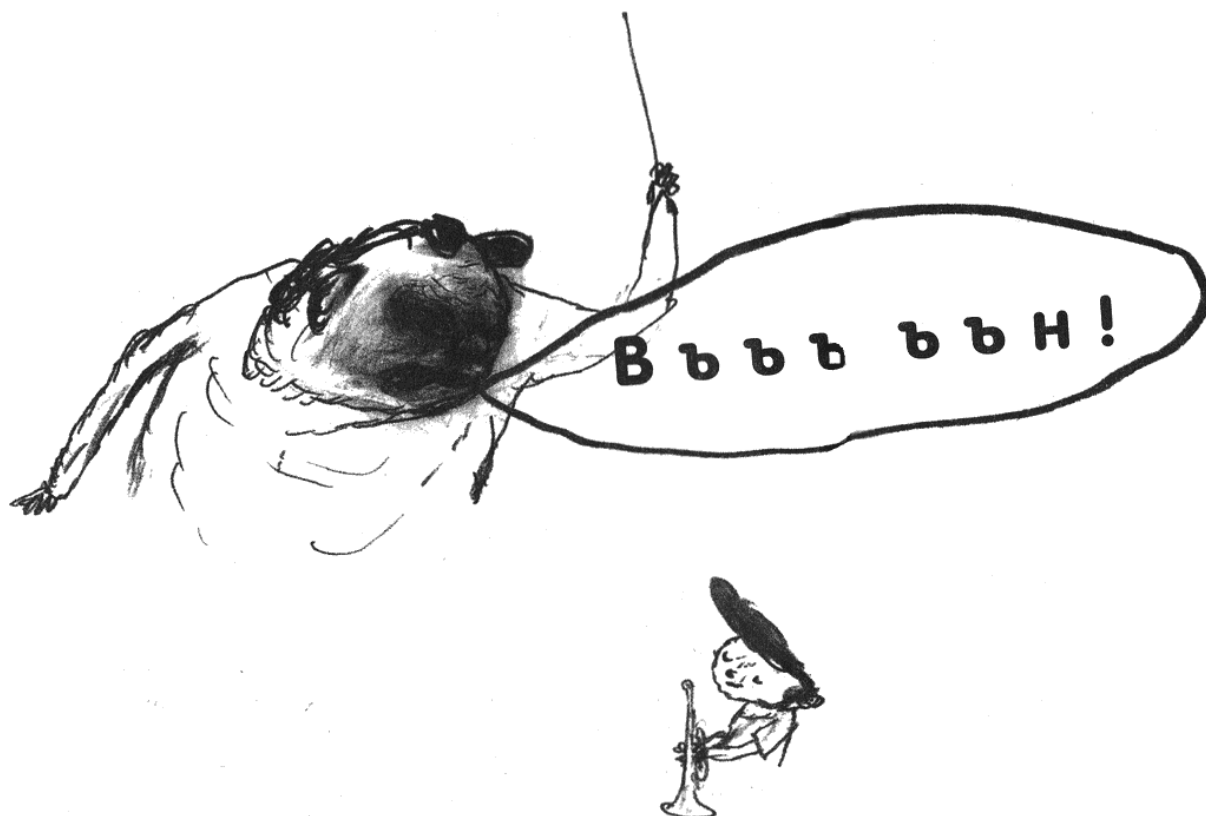
— Няма ли да ме прослушате как свирия?

— Не!

— Само малко...

Бюле вдигна тромпета и сви устни като за целувка.

— Не! Не! Не! — изрева Мадсен, целият пламнал. Удари се няколко пъти по бедрото с палката. — Аз съм творец! Композирал съм маршове за големия оркестров фестивал във Венеция, а сега дирижирам училищна група музикални инвалиди. Не ми трябва още един такъв! Ясно? Въън!

— Хм — удиви се Бюле. — Този тон ми заприлича на ла. Притежавам отличен музикален слух. Проверете с камертона и ще се убедите.

— Явно не само не умееш да разпознаваш тоновете, ами си и напълно глух! — Мадсен се разтрепери и от възмущение от устата му се разхвърчаха пръски. — Затвори вратата от външната ѝ страна и не се връщай повече! Нали не си въобразяваш, че някой оркестър ще вземе толкова дребен музикант най-малкото защото... защото...

— ... защото няма да се вижда дори нашивката на униформата му — допълни Бюле. — Медалите му ще се влачат по пода, няма да вижда нотите на стойката, а шапката ще му пада върху очите.

Бюле се усмихна невинно на Мадсен. Диригентът се приближи към него с големи крачки.

— Защото няма да вижда къде върви — продължи Бюле. — И най-ненадейно ще се озове на улица „Акерова“, докато останалите от оркестъра вече ще маршируват по главния булевард.

— Точно така! — извика Мадсен, отвори вратата и изхвърли Бюле навън.

После я затръшна под носа му и се върна до стойката си за ноти. Забеляза доволните, ухилени физиономии на Трюлс и Трюм. Вдигна палката.

— И така, свирим „Да, ние обичаме тази страна“ — напомни диригентът.

СЕДМА ГЛАВА

СЪЩАТА НОЩ. В ЕДНА ПОДЗЕМНА КАНАЛИЗАЦИОННА ТРЪБА

В канализационните тръби, пресичащи Осло надлъж и нашир, има доста едри животни. Някои от тях са толкова големи, че едва ли бихте искали да се срещнете с тях. Но повдигнете ли някой капак на шахта по улиците на Осло и осветите подземния свят с фенер, ще зърнете как светлината проблясва в зъбите на някой от тези огромни, слузести зверове, преди той да изчезне от ползрението ви. Или преди да ви захване за гърлото. Защото тези зверове нападат наистина страшно бързо. Не говорим за обикновени, безобидни ратус норвегикус, а за кръвожадни зверове. Като Атила, да речем. Атила беше стар монголски воден плъх на възраст трийсет и пет години. Тежеше петнайсет килограма. Ако искате да прочетете повече за него, отворете на страница 678 в „Животни, които ти се иска да не се бяха раждали“.

За закуска Атила обичаше да излапва по един норвежки плъх, стига да намереше някой, и беше кралят на канализационната и отточната тръбопроводна система в Осло. Или поне така си мислеше, докато нещо не го разколеба.

Атила отдавна участваше в управлението, но в началото не беше крал. Когато беше само на няколко месеца, с размерите на пухкаво кълбо прежда и тегло няколкостотин грама, семейство от квартал „Святата ливада“ го купи от зоомагазина. Избраха го, защото дебелият им син го посочи и започна да крещи, че иска точно такъв плъх. Родителите веднага му угодиха.

Хранеха го с рибени кюфтета — най-гадното ядене на света за Атила. Сложиха му метален нашийник с името му, гравирано върху плочка, а дебелилото момче всеки ден измъчваше безжалостно клетия воден плъх, като пъхаше пръчки в клетката му. И така всеки ден, до деня, когато решиха да купят нова клетка на Атила, защото бе

напълнял ужасно от рибените кюфтета. Налагаше се да го направят, докато той още можеше да се промуши през вратичката на старата.

Атила очакваше този миг с нетърпение и когато момчето си мушна ръката в клетката, за да го издърпа за опашката, Атила отвори широко уста и кръвожадно захапа сладкото, меко, бяло човешко месо. Доста по-вкусно от рибените кюфтета!

А докато малкият пицеше и кръвта шуртеше от раната, Атила побягна от клетката със светкавичната бързина на монголски воден плъх. Излетя от апартамента и се скри в отточните тръби. А оттам намери пътя до центъра на Осло, където си спечели всеобщо уважение с подвизите си. Всички норвежки плъхове от шахтите в квартал „Майорски“ до пречиствателната станция в район „Акер“ трепереха от страх пред Атила.

Но тази нощ, докато Лисе и Бюле спяха сладко, не друг, а прословутият Атила се тресеше от ужас в каналите на Осло. Стоеше свит в една отточна тръба и трепереше, защото бе зърнал нещо пред себе си, макар и само за миг: проблясване на зъби, по-големи дори от неговите. Възможно ли е легендата, която се носеше из каналите на Осло, да е истина? Атила усети как монголското му сърце на воден

плъх заудря бясно от ужас. Наоколо цареше непрогледна тъмнина. За пръв път той си даде сметка, че в клоаките наистина мирише гадно. Прииска му се да е на друго място: където и да е, само не тук. Пред отточните тръби предпочиташе даже квартал „Святата ливада“. После Атила се помъчи да се успокои. Тази легенда си е пълна измислица, разбира се. Анаконда? Ама че глупост! Анакондата е змия удушвач и живее в Амазонка, където се храни с огромни водни плъхове и подобни животни, а не в каналите на Осло. Там просто няма водни плъхове. Е, има само един. Атила се позамисли над този факт.

А докато размишляваше, нещо изникна пред очите му. Нещо с размерите на дупка в спасителен пояс, заобиколена от остри зъби с големината на сладоледена фунийка. Съскаше заплашително и имаше ужасен дъх. В сравнение с тази смрад останалата част от клоаката направо миришеше приятно като поляна с цветя.

В подземията на Осло цареше злокобна тъмнина и Атила само успя да стисне здраво очи.

А когато отново ги отвори, чу шума на капеща вода. Заобикаляше го непоносимо гъст мрак. Сякаш бе попаднал в нещо още по-тъмно от отточните тръби. Като че ли стените се движеха, свиваха се и се нагъваха, все едно се намираще в търбуха на... на...

От гърлото на Атила се изтръгна писък, по-силен от писъка на дебелото момче от квартал „Святата ливада“, което бе ухапал.

ОСМА ГЛАВА

БЮЛЕ ИЗВЪРШВА ЕЛЕМЕНТАРНО ИЗЧИСЛЕНИЕ

На следващия ден Лисе излезе от къщи и видя Бюле, застанал от другата страна на пътя с раница на гърба. Подритваше дребни камъчета.

— Какво чакаш? — попита Лисе.

— Дали ще се появи някой, който да ми прави компания по пътя — вдигна рамене Бюле.

— Оттук не минава никой — поясни Лисе. — Тази улица е задънена. А ние живеем най-накрая.

— Добре тогава.

И двамата тръгнаха заедно по улица „Оръдейна“.

— Доктор Проктор ни покани след училище да присъстваме на последния голям експеримент с пръц-праха — осведоми я Бюле. — Ще дойдеш ли?

— Разбира се. Сигурно го очакваш с нетърпение?

— Радвам се като дете — отвърна Бюле.

Наближаваха главния път. Лисе спря и посочи на Бюле двете къщи в долната част на „Оръдейна“.

— Там живеят Трюлс и Трюм — поясни тя. — Когато ги видя да излизат, обикновено изчаквам тук, докато се отдалечат. Иначе минавам покрай дома им тичешком. Хайде...

Лисе го хвана за ръка и го подкани да побързат, но Бюле не помръдна от мястото си.

— Не искам да тичам — възрази той. — Нито да се съобразявам с някакви си грубияни.

— Ама... — подхвана Лисе.

— Не забравяй, че сме двама. Точно колкото са Трюлс и Трюм. Съвсем просто изчисление.

И така минаха покрай къщите на Трюлс и Трюм. Според Лисе Бюле се мъknеше ужасно бавно. Тя обаче виждаше, че и Бюле се страхува от двамата близнаци, защото непрекъснато поглеждаше към къщите. За щастие нито Трюлс, нито Трюм се появиха по пътя, а Лисе си погледна часовника и прецени, че двамата братя вече са в училище.

— Знаеш ли кое време стана? — възкликна тя ужасена.

Като добре възпитано момиче Лисе нямаше навика да закъснява.

— Не нося часовник — отвърна Бюле.

— Госпожа Струбе ще побеснее. Бегом! — изкомандва тя.

— Разбрано, шефе! — кимна Бюле.

И двамата хукнаха с всички сили. Стигнаха в училище за времето, което ви беше нужно, за да прочетете от началото на осма глава дотук.

Уви, през останалата част от деня часовете не минаваха със същата скорост. Бюле нямаше търпение да проследи как ще протече последният голям експеримент с пръц-праха и броеше секундите, докато гледаше как устните на госпожа Струбе се движат. Изобщо не я слушаше и най-неочаквано установи, че тя е насочила показалеца си към него. Всичките му съученици също го зяпаха и Бюле се досети, че учителката вероятно му е задала въпрос.

— Две хиляди шестстотин осемдесет и една — заяви Бюле.

— Това ли е отговорът на въпроса ми? — намръщи се госпожа Струбе.

— Не непременно. Просто толкова секунди изминаха от началото на този учебен час. А сега изтекоха още четири секунди и следователно стават две хиляди шестстотин осемдесет и пет. Съвсем просто изчисление.

— Ясно — подхвана учителката. — Бюле, чуй ме...

— Извинете, но отговорът вече е грешен. Правилният в момента е две хиляди шестстотин осемдесет и девет.

— Според мен се опитваш да шикалкавиш, защото не знаеш какво да ми отговориш — възрази госпожа Струбе. — Нали чу какво те попитах, Бюле?

— Да, разбира се. Две хиляди шестстотин деветдесет и две.

— Отговори на въпроса — малко раздражено настоя госпожа Струбе.

— Понеже една минута има шейсет секунди, а един учебен час е четирийсет и пет минути, нямам време да отговоря на въпроса ви, защото шейсет секунди, умножени по четирийсет и пет, правят две хиляди и седемстотин секунди, а това означава, че звънецът ще удари всеки момент...

Силният пронизителен звън наистина заглуши думите на Бюле. Учителката се помъчи да го изгледа строго и извика:

— Хайде, излизайте на двора!

Ала все пак Бюле забеляза леката усмивка, прокраднала се на устните ѝ.

След като Лисе и Бюле прекараха заедно шест хиляди и двеста секунди в класната стая и две хиляди и седемстотин секунди на двора, двамата се прибраха вкъщи тичешком, както отидоха до училището.

Разделиха се на „Оръдейна“, всеки от тях отвори градинската порта и се юрна по стълбите. И Лисе, и Бюле захвърлиха раниците си в коридора пред стаите си и се срещнаха отново пред градинската порта на доктор Проктор.

— Малко ме е страх — призна Лисе.

— А аз нямам търпение — отвърна Бюле.

Двамата се втурнаха в двора на учения и нагазиха във високата трева.

— Ето ви и вас! — весело ги поздрави доктор Проктор.

Седеше до масата под крушовото дърво. Пред него лежах три супени лъжици, една чаена лъжичка, каска за хокей на лед, два

наколенника, буркан, пълен с прахообразно вещество, чифт черни кожени панталони и карамелен пудинг, дълъг половин метър.

— Готови ли сте за последния голям експеримент с пръц-праха?

— Да! — извикаха в хор Лисе и Бюле.

— Но преди това ще похапнем пудинг — предложи ученият.

Настаниха се на масата и грабнаха супените лъжици.

— Готовиии... — даде сигнал доктор Проктор.

— Старт! — извика Бюле.

И дружно се нахвърлиха върху сладкиша.

Ако се беше заел да брои секундите, Бюле щеше да стигне едва до трийсет, когато от карамеления пудинг не остана нищо.

— Ммм, колко вкусно! — потупа се по корема Бюле.

— Ммм, чудесно! — потупа се по корема и Лисе.

— Направих малка промяна в състава на праха — съобщи им доктор Проктор.

— Готов съм — заяви Бюле и повдигна капака на буркана.

— Чакай! Понеже не искам да си скъсаш панталона, съм ти направил специално облекло.

Ученият му подаде чифт черни кожени панталони. Всъщност бяха съвсем обикновени, само дето на дупето нямаше плат, а нещо като рибарска мрежа.

— Така въздушната струя ще преминава безпрепятствено — обясни доктор Проктор. — Уших го от стария ми кожен панталон за мотоциклет и от мрежа за тенис, останала ми отнякъде.

— Много е хубав — похвали Бюле панталона с доста широки крачоли, след като го обу.

Лисе само поклати глава.

— Сложи си и това — ученият му подаде каската за хоккей и наколенниците. — В случай че пак изгубиш равновесие.

Бюле изпълни заръките на доктор Проктор, покатери се върху масата и грабна буркана.

— Само една чаена лъжичка! — предупреди го ученият.

— Да, да, зная! — кимна Бюле, гребна с лъжицата в ръката си и глътна праха.

— Добре, а сега да започваме отброяването — предложи доктор Проктор и си погледна часовника. — Седем. Шест.

— Доктор Проктор — обади се предпазливо Лисе.

— Не сега, Лисе. Бюле, слез от масата и застани ей там, за да не счупиш нещо. Четири. Три.

— Той не глътна една чаена лъжичка — прошепна Лисе.

— Две — отброи доктор Проктор. — Какво каза, Лисе?

— Бюле гребна с голямата супена лъжица, с която яде пудинг.

Ученият се втренчи в Лисе с разширени от ужас очи.

— Едно. Супена лъжица ли?

Лисе кимна.

— Само това не!

Доктор Проктор се втурна към Бюле.

— Ами сега какво? — отрони Лисе шепнешком.

— Съвсем просто изчисление — извика радостно Бюле. — Нула!

Разнесе се оглушителен грохот, несравним с трясъка от предишните експерименти. Сега сякаш целият свят се взриви. От високото въздушно налягане клепачите и устните на Лисе се обърнаха. Засипаха я буци пръст и дребни камъчета.

След като клепачите ѝ се поправиха, най-напред я изуми, че птиците бяха престанали да пеят. После видя доктор Проктор, седнал в тревата с объркана физиономия. Листата на крушовото дърво падаха около него, сякаш внезапно бе настъпила есента. Никъде обаче не се виждаше Бюле. Нито вдясно, нито вляво, нито зад гърба ѝ. Накрая Лисе погледна нагоре. Нито следа от Бюле. Едва сега тя осъзна, че може би никога повече няма да го види, и я обзе силна тъга, както когато Ана се премести в Сарпсборг.

ДЕВЕТА ГЛАВА

ПРЪЦКОНАВТЪТ

Когато каза „нула“, Бюле усети много приятен гъдел в стомаха. Сякаш пръцнята представляваше накипял, неконтролируем смях, който напираше да излезе. Той видя угрижената физиономия на Лисе и втурналия се към него доктор Проктор, но се чувстваше много въодушевен и изобщо не допускаше, че е възможно нещо да се обърка. След грохота изпита невероятно облекчение и инстинктивно затвори очи. Предишните пръцни представляваха кратки експлозии, ала тази се оказа продължителна, все едно изпускаш въздуха от балон. Бюле се разсмя силно, отлепи се от земята и се издигна във въздуха. Почувства се като астронавт, изстрелян направо в Космоса. Въздушната струя удряше лицето му, а косата и ръцете му залепнаха за тялото.

Усещането беше съвсем истинско. Отвори очи и установи, че и наяве се случва същото. Примига два пъти. Не просто истинско, а съвсем истинско. Седеше на въздушен стол, който летеше нагоре. Над главата му се издигаше небосводът, а под краката му, над малкото правоъгълниче, вероятно градината на доктор Проктор, се носеше огромен облак прах. Пръдната виеше като цяла глутница вълци и Бюле констатира, че продължава да се издига, защото земята се смляваше все повече и започна да прилича на Леголандия.

Постепенно пръцнята премина в тихо ръмжене, а въздушният стол на Бюле изчезна. За секунда се усети в безтегловност. Подмина го врана, изви глава и се вторачи в него с озадачени очи.

Той се преобърна няколко пъти. Усети как започна да пада с главата надолу. Отначало по-бавно, после все по-бързо и по-бързо.

„Олеле“, помисли си Бюле, който вече не намираще нищо смешно в ситуацията. „С или без хокейна каска — няма изгледи да оцелея.“

Леголандия ставаше все по-голяма и по-голяма и за негов ужас заприлича на улица „Оръдейна“, откъдето бе излетял преди малко. Нашият приятел щеше да загази много сериозно, ако в този критичен

момент не бе проявил завидна съобразителност и не се бе сетил кое го изстреля в небесата. Пръцнята вече не виеше като стадо вълци, а само къркореше кротко, ала в нея все още имаше живец. И не забравяйте: наричаме звука къркорене, защото го сравняваме с грохота от земна експлозия, а не с шума от твоята пръцня. Защото дори да си изял зелена, още неузряла ябълка и да си мислиш, че си произвел най-оглушителната пръцня на света, тя ще ти се стори като слаб ветреца, ако чуеш и най-лекото къркорене, предизвикано от пръц-праха на доктор Проктор.

Бюле прецени положението и със светкавична бързина се обърна в седнало положение. В тази поза се бе издигнал нагоре. Сега, когато дупето му, покрито с парче мрежа за тенис, сочеше надолу, той усети с облекчение как скоростта на падане намалява. Същевременно усети как въздушната струя на пръцнята отслабна, а до земята оставаше още разстояние. Напрягна всичките си сили, защото дори осем метра бяха доста голяма височина за дребно момче като него. Точно на тази височина пръцнята спря окончателно.

— Бюле! — викаше Лисе.

— Бюле! — викаше и доктор Проктор.

— Според вас дали се е разпаднал на хиляди частици? — попита тя.

— Ако е така, частиците ще са съвсем малки и невидими с просто око — отговори ученият, нагласи си очилата за мотоциклет и огледа внимателно мястото, където стоеше Бюле преди грохота.

Взривната вълна беше изкоренила тревата и се бе образувала яма.

— Никога повече няма да го видим — изхленчи Лисе. — Аз съм виновна. Трябваше да забележа, че е взел голямата лъжица.

— Не, аз съм виновен — изправи се доктор Проктор. — Не биваше изобщо да променям състава на сместа.

— Бюле! — провикна се Лисе.

— Бюле! — провикна се и доктор Проктор.

— Каква е тази дандания? — избоботи силен глас до оградата. — Какво правиш тук, Лисе? Обядът е сервиран.

Беше комендантът — бащата на Лисе. Изглеждаше ядосан.

Доктор Проктор се изправи.

— Уважаеми, всичко се обърка — подхвана той.

В същия момент го прекъсна възмутен женски глас иззад оградата, където се намираше къщата на Бюле:

— Какъв е този шум?

Беше майка му. Изглеждаше ядосана.

— Обядът е сервиран. Някой виждал ли е Бюле?

Проктор се обърна към нея.

— Уважаема, всичко се провали. Вашият син Бюле... той... той...

Отново не му позволиха да се доизкаже. Този път го прекъсна тънък момчешки глас, който идваше отгоре:

— ... седи ей тук и се чуди какво ли има за обяд.

Четиримата вдигнаха очи. Горے, на върха на покрива, видяха Бюле със скръстени ръце, хокейна каска, наколенници и кожен панталон без плат на дупето.

— Не мърдай — извика ученият и се втурна в мазето.

— Какво, за бога, правиш там, Бюле? — изфуча майка му.

— Играя на криеница. Какво има за ядене?

— Кюфтета — отвърна тя.

— Рибено суфле — каза бащата на Лисе.

— Ура! — възкликна Бюле.

— Ура! — възкликна Лисе.

— Ще си продължите играта следобед — промърмори сърдито комендантът.

— Но не на покрива — уточни майката на Бюле. — Слизай веднага!

— Добре, мамо.

Доктор Проктор изнесе стълба от мазето, занесе я до стената на къщата и я подпря на водосточната тръба. Бюле изпълзя до стълбата и се спусна с широка усмивка, горд като астронавт, който слиза от космически кораб след успешна експедиция някъде из Космоса, където никой, или само малцина, са успели да отидат преди него.

За три минути — с помощта на елементарно изчисление всеки би могъл да установи, че те се равняват на сто и осемдесет секунди —

Лисе си изми ръцете и седна да яде рибено суфле, а Бюле — също с чисти ръце — похапваше кюфтета. За пръв път в живота си ядяха толкова бързо.

После се върнаха в градината на доктор Проктор. Седнаха до него на пейката и потънаха в размисъл, докато той отбелязваше нещо и смяташе върху лист хартия. Бюле гледаше изумен числата и завъртулките. Това определено не бяха елементарни изчисления.

— С новата химична формула пръц-прахът е седем пъти по-ефективен — обясни доктор Проктор със странното си „р“. — Затова те предупредих да изпиеш не една супена, а една чаена лъжица.

— И така се отървах без драскотина — вдигна рамене Бюле. — Пръцнята свърши точно когато се изравних с покрива на къщата.

— Хм — погледна цифрите ученият. — И все пак не разбирам защо излетя като ракета.

— Пръцнята продължи мнооого дълго. Все едно седях върху въздушен стълб, който ме тласкаше нагоре. Същият стълб уби скоростта при падането.

— Интересно — ученият се почеса по брадичката. — Значи новият състав на праха е увеличил времето на действие. Хм.

— Дали да не се върнем към първоначалния състав на праха? — предпазливо попита Лисе.

— Права си. Прекалено опасно е да продаваме експлозивна смес на деца. Впрочем и на възрастни.

— Сетих се! — обади се Бюле. — Ще произвеждаме два вида прах: пръц-праха на доктор Проктор, който ще продаваме на Седемнайсети май, и неповторимата ракетна смес на доктор Проктор. Нея няма да я продаваме. Само ще провеждаме малки експерименти в градината.

По изражението на доктор Проктор личеше, че последната част от идеята никак не му хареса.

— Е, само от време на време — поясни Бюле. — Ако умираме от скука.

На учения обаче мисълта очевидно не му се нравеше.

— Или ще я продадем на НАСА — предложи Лисе.

— НАСА ли? — попитаха в един глас Бюле и доктор Проктор.

— Американското управление по изследване на космическото пространство — обясни Лисе, без да се запъне дори на една сричка. —

Оттам изстрелват космонавтите. Според татко строежът на космически кораб е по-скъп от строежа на цялата Акерова крепост. Само си представете как ще реагират, ако разберат, че е възможно да изпратят в Космоса астронавти без космически кораби.

— Хм, интересно — отбеляза доктор Проктор.

— А може и да измислим по-оригинално име на ракетния прах — продължи Лисе. — Как ви се струва „прахът за пръцконавти на доктор Проктор“?

— Великолепно хрумване, Лисе! — възкликна Бюле. — Ти си гений!

— Отлично — съгласи се ученият. — Хайде да го отпразнуваме...

Доктор Проктор отиде да донесе останалия половин метър от карамеления пудинг, а Лисе грееше, все едно е слънце, защото винаги е приятно да те похвалят, след като си проявил извънредно усърдие.

ДЕСЕТА ГЛАВА

ИЗМАМВАТ БЮЛЕ. ЖУЛИЕТ МАРГАРИН

На следващия ден из училищния двор плъзна слухът, че е създаден прах, от който пръчкаш ужасно силно. И то без дори да се напъваш. А най-хубавото от всичко беше, че пръцнята нямала мирис. Според мълвата се чувал пукот, по-оглушителен от избухването на тринайсет бомбички, три изстрела и взрива на половин шашка динамит. Прахът струвал по-малко от бутилка лимонада. Освен това бил напълно безвреден и не попадал под забрана. Накратко, на децата в училище всичко това им звучеше прекалено хубаво, за да е истината.

Нямаха обаче представа как да се сдобият с тайнственото вещество. Знаеха единствено, че Лисе и Бюле — новото дребничко момче с рижа коса — са наясно къде се продава прахът.

Но Лисе и Бюле мълчаха.

През междучасията съучениците им ги подпитваха, но Лисе само се усмихваше лукаво, а Бюле подхвърляше небрежно:

— Как мислите, какво ли ще е времето утре?

Или:

— Днес на обяд май ще ядем спагети с доматиен сос.

В голямото междучасие Трюлс и Трюм се приближиха до Бюле и Лисе, застанали до чешмата.

— Е, дребосъци — заплашително ги изгледа Трюлс. — Какви са тези слухове за новия прах? Я изплюйте камъчето.

Бюле вдигна глава и ги изгледа, като заслони очи с ръка:

— Изумително! Пред мен стоят два екземпляра от вида идиотус колосалус. Интересно.

— Как ни нарече? — попита Трюлс и направи крачка към него.

Лисе инстинктивно отстъпи назад, но Бюле не помръдна.

— Идиотус колосалус — отвърна с усмивка той. — Динозавър, живял през седемнайсети век. Изключително силен и огромен по размери. На ваше място не бих се засегнал от такова сравнение.

— Така ли? — Трюлс присви едното си око и заприлича на еднооко трол. — И колко силен е бил този динозавър?

— Невъобразимо силен. Идиотус колосалус притежавал тонове мускули и затова се смята за вида с най-малък мозък в сравнение с теглото на цялото му тяло.

— Ей! — извика Трюм на брат си. — Джуджето каза „малък мозък“!

— Ей, ти! — Трюлс сграбчи Бюле за яката. — Каза „малък мозък“!

— Слушайте ме внимателно — въздъхна Бюле. — Идиотус колосалус всъщност притежавал мозък, три пъти по-голям от вашите мозъци, взети заедно. Обаче теглото на мозъка му е малко, като се има предвид, че мускулите му са осемдесет тона. Разбирате ли? Въпрос на елементарно изчисление.

Близнаците се спогледаха колебливо.

— Стига с тези приказки за мозъци — сопна се Трюлс и пусна яката на Бюле. — Казвай къде е прахът, дребосък такъв!

Бюле се огледа предпазливо.

— Добре — прошепна той. — Понеже сме почти съседни, ще ви издам една тайна.

Трюлс и Трюм се приближиха, за да чуят тайната.

— Утре тук, до чешмата, двамата с Лисе ще дадем на всички деца от училище нужните сведения за праха. Обаче само вие знаете за това. Ясно? Не споменавайте на никого.

— Няма, честен кръст — кимна Трюм.

Трюлс гледаше изпитателно Бюле. Имаше нещо гнило в цялата тази работа. Само дето не можеше да прецени какво. За късмет звънецът би и сложи край на чуденето му.

Цял следобед Лисе, Бюле и доктор Проктор планираха стратегията си. До здрач в дома на учения кипеше трескава подготовка. Нарисуваха плакат и решиха да го окачат на портата, та децата да разберат къде ще се продава прахът; изнесоха тезгях с каса за парите и дребни за ресто и забъркаха пръц-праха. В малки пликчета сипаха по цяла супена лъжица от буркана с обикновения пръц-прах на доктор Проктор и решиха да ги продават по три крони едното. Макар че Лисе

и Бюле не искаха да се възползват от печалбата, доктор Проктор настоя да си поделят приходите по равно.

— Само внимавайте да не объркате буркана и да сипете в пликчетата от праха за пръцконавти — предупреди ги той с лека усмивка.

— Няма — увери го Бюле.

Той се нагърби със задачата да отсипе в три различни плика по една чаена лъжичка от праха със специален химичен състав за пръцконавти. Оставаше само да залепят пощенски марки на пликчетата, понеже Лисе вече ги надписа: „За НАСА, Съединени американски щати. Да се съхранява на места, недостъпни за деца“.

Виждаха как лястовиците летят стремглаво, за да си намерят насекоми за вечеря, преди да се мръкне.

— Какво смятате да правите с парите, които ще спечелим? — попита Лисе.

— Ще си купя униформа, за да свиря в училищния оркестър — отвърна Бюле.

— А аз ще си купя мотоциклет с кош и ще отида в Париж — отговори доктор Проктор. — Ами ти, Лисе?

— Аз ще си купя самолетен билет за Сарпсборг и ще погостувам на Ана. Ако спечелим достатъчно пари, разбира се.

Ученият се разсмя.

— В противен случай ще ти дам моята третина. Пътуването ми до Париж може да почака.

— И аз ще ти дам моя дял — обеща Бюле. — Ще помоля мама да ми ушие униформата.

— Благодаря — усмихна се Лисе.

От щастие бузите ѝ пламнаха. Не само се радваше на възможността да посети Ана, но я трогна и постъпката на доктор Проктор и Бюле. Явно много я харесваха. На Лисе, подобно на повечето хора, винаги ѝ правеше удоволствие, спечелеше ли симпатията на хората, ала особено приятно ѝ стана, когато усети колко я харесват Бюле и доктор Проктор.

— Какво ще правите в Париж? — поинтересува се Бюле, докато внимателно сипваше от праха в едно пликче. Залепи го с тиксо.

— О, това е дълга история — отвърна доктор Проктор и в погледа му се появи нещо отнесено. — Много, много дълга история.

— Свързана ли е със снимката в мазето? — любопитства Лисе.
— На нея сте с момиче на мотоциклет пред Айфеловата кула.

— Да, Лисе.

— Разкажете де.

— Няма почти нищо за разказване. Там се влюбих в момиче на име Жулиет. Искахме да се оженим.

— Кажете нещо повече — прошепна нетърпеливо Лисе. — Доктор Проктор, моля ви!

— Боя се да не ви отегча с тази стара история.

Ала Лисе продължи да настоява и доктор Проктор отстъпи. Ето какво им разказа:

— Преди много, много години следвах химия в Париж и срещнах Жулиет Маргарин. Тя също учеше химия и още при първата ни среща пламна искра: бум! Жулиет беше дребна красавица с кафяви очи, а аз бях... е, поне бях млад. Сигурно съм притежавал и известно обаяние, защото двамата се влюбихме един в друг. Станахме неразделни като две атомни частици с противоположен заряд.

— Какво?

— Извинете ме. Като магнит и врата на хладилник.

— А, ясно.

— Двамата с Жулиет решихме да се оженим, след като завършим. Но имаше сериозна трудност. Баща ѝ, граф Маргарин, беше влиятелен богаташ и член на ректорския съвет на университета, а плановете му за бъдещето на дъщеря му не включваха брак с беден като просяк норвежец без капка синя кръв във вените. Един ден Жулиет отиде да обясни на баща си, че нищо не е в състояние да я спре да осъществи намерението си. Не се върна. Обадох се по телефона, но ми съобщиха, че е болна и не може да разговаря с никого. Още помалко с мен. На следващия ден получих писмо от ръководството на университета. Пишеше, че ме изключват заради инцидент по време на опит, който проведох. Ставаше въпрос за една дреболия. Докато работех със смес, съдържаща нитроглицерин, по невнимание я раздрусих доста силно, тя избухна и... е, причини известни щети. Но такива инциденти ставаха непрекъснато в лабораториите. Освен това се беше случило преди няколко месеца и затова силно се изненадах. През нощта ме събуди телефонен звън. Обади се Жулиет. Прошепна ми, че ме обича и ще ме чака. После веднага затвори. Едва няколко дни

по-късно, когато полицията ме отведе, се досетих кой стои зад всичко това. Полицайте ми връчиха забрана за пребиваване във Франция, защото вече не бях студент, а нямах и работа. Закараха ме на летището, качиха ме на първия самолет за Норвегия и ме предупредиха да не се връщам в страната им, докато не се сдобия с богатство, благородническа титла или световна слава. Понеже нито ме бива да печеля пари, нито имам синя кръв, реших да се прочуя като изобретател. Не е никак лесно, защото на света вече има безброй изобретения, но оттогава се трудя ден и нощ, за да изобретя нещо напълно ново. Само така ще мога да се върна в Париж при моята Жулиет.

— О, колко романтично! — възкликна Лисе, след като изслуша разказа на учения.

— Слушайте, доктор Проктор. Вашият пръц-прах ще ви спечели световна известност. Сто процента съм сигурен — окуражи го Бюле.

— Ще видим — уклончиво отвърна ученият.

В този момент за пръв път тази година чуха как свири щурец. До лятото не оставаше много. Засега обаче беше все още пролет. Вдигнаха очи към бледата, почти прозрачна луна, надвиснала над крушовото дърво.

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА

ГОЛЯМАТА ПРОДАЖБА НА ПРЪЦ-ПРАХА

Бюле се качи върху чешмата в училищния двор, та всички деца да го виждат и чуват.

— Пръц-прахът на доктор Проктор ще се продава в края на улица „Оръдейна“. На портата ще видите плакат!

Бюле викаше силно, макар че цареше пълна тишина и нищо не пречеше да говори с нормален глас.

— Започваме в шест. Продажбата ще продължи до седем! Не се блъскайте, пуснете най-малките да минат първи и никакво пърдене, преди да се отдалечите от щанда. Ясно?

— Ясно! — извикаха всички в хор.

— Има ли въпроси?

Бюле огледа събралото се множество и сред застаналите най-отзад забеляза вдигната високо ръка.

— Да?

— Опасно ли е? — изписука слабо гласче.

— Да — сериозно кимна Бюле. — За съжаление употребата на този прах крие рискове.

Лицата на децата се изопнаха от учудване.

— Има опасност да умрете от смях — поясни Бюле.

Децата въздъхнаха с огромно облекчение. Звънецът извести началото на следващия учебен час.

— Ще се видим следобед! — извика Бюле и скочи от чешмата.

Неколцина в тълпата започнаха да ръкопляскаат и да викат „ура“. Носеше се възбуден шепот и децата постепенно се разпръснаха, за да се отправят към входовете на училището.

— Дали изобщо ще дойде някой? — обърна се Лисе към Бюле, който доволно си свирукаше „Да, ние обичаме тази страна“.

— По-добре ме питай дали има вероятност някой да пропусне събитието — отвърна той. — Не видя ли как им светнаха очите? Направо запази билет за Сарпсборг, Лисе.

— Дано да си прав — кимна тя, макар да я гризяха сериозни съмнения.

Поначало Лисе винаги таеше опасения. Беше песимистка по природа.

— Сто процента съм сигурен — увери я Бюле, вдигна ръце и засвири на въображаем тромпет.

Той пък беше оптимист по природа.

След училище Лисе и Бюле хукнаха към къщи, за да привършат с последните приготовления. Следобед отидоха в градината на доктора и намериха Проктор заспал върху пейката.

Оставиха го да си почине, докато закрепяха плаката на портата. На него пишеше:

**ПРЪЦ-ПРАХА НА ДОКТОР ПРОКТОР МОЖЕ ДА
КУПИТЕ ТУК И НИКЪДЕ ДРУГАДЕ**

Извадиха от кашоните пликчетата с прах и ги подредиха върху тезгяха. После се настаниха на столовете и зачакаха.

— Шест без десет е — обяви Лисе.

— Тръпнеш ли в очакване? — попита Бюле.

Лисе кимна.

В шест без пет Лисе осведоми Бюле колко е часът. Птиците из крушовото дърво пееха. В шест Лисе отново отбеляза, че времето напредва. А до шест и две си погледна часовника девет пъти.

— Къде се губят? — попита угрижено тя.

— Спокойно. Нека им дадем време да ни намерят — Бюле скръсти ръце и започна доволно да клати крака.

— Шест и пет — съобщи Лисе.

Бюле не отговори.

В шест и десет доктор Проктор изсумтя от пейката. Примига сънливо с очи и се ококори:

— Боже мой! Да не съм се успал?

— Всъщност не — отговори Лисе. — Досега не е дошъл никой.

— Все още не са дошли — поправи я Бюле. — Трябва само да почакаме.

В шест и четвърт доктор Проктор въздъхна едва доловимо.

В шест и двайсет Бюле се почеса по тила и смотоледи, че в днешно време децата непрекъснато закъсняват.

В шест и двайсет и пет Лисе отпусна чело върху масата.

— Знаех си, че ще стане така — изхленчи тя.

В шест и половина решиха да приберат пликчетата обратно.

— Е, нищо де — усмихна се тъжно ученият, след като затвори и последната кутия. — Ще опитаме друг ден.

— Никога няма да дойдат — задавено промълви Лисе, готова да се разплаче.

— Нищо не разбирам — поклати глава Бюле.

— Я по-ведро! — окуражи ги доктор Проктор. — От години правя напълно непотребни изобретения. Няма да настъпи краят на света. Само не бива да се отчайваме. Утре ще измисля нещо още по-интересно от пръц-праха.

— Не е възможно да изобретите нещо по-интересно — възрази Бюле.

— Ще се прибирам — прошепна Лисе и тръгна към портата с наведена глава и безпомощно отпуснати ръце.

— Лека нощ — пожелаха ѝ Бюле и ученият.

После седнаха на градинската пейка.

— Ех, какво да се прави — въздъхна доктор Проктор.

— Да — съгласи се Бюле.

— Може би трябва да поработя още върху машината на времето, с която се залових миналата година — поклати глава Проктор и погледна лястовиците.

— Трудно ли е да изобретите машина за правене на карамелен пудинг от въздух? — попита Бюле и също вдигна очи към птиците.

Неочаквано от портата се разнесе гласът на Лисе:

— Ей, слушайте...

— Какво? — извикаха в един глас Бюле и ученият.

— Тук има хора.

— Какви хора?

— Елате да видите сами.

Бюле и доктор Проктор станаха и отидоха при Лисе.

— Мили боже! — възкликна поразен Проктор. — Как ти се струва, Бюле?

Бюле мълчеше. Такова нещо не му се беше случвало: направо си глътна езика от изненада. Не успя да обели дума, защото пред портата се виеше опашка от деца и се точеше, докдето погледът ти стига. Или по-точно, докдето се простира улица „Оръдейна“.

— Защо закъсняхте толкова? — попита момче с шапка на футболния отбор „Тотнъм“. — Киснем тук повече от половин час.

Бюле най-последно си възвърна говора:

— Но... но защо не влязохте?

— Защото така пише на плаката — обясни момчето. — Пише, че пръц-прахът на доктор Проктор се продава *тук* и *никъде другаде*.

— Е, и? — обърка се Бюле.

— Ами *тук* означава *тук*, нали? А не *там*, вътре.

Децата на опашката зад момчето закимаха одобрително.

Лисе извади от чантата си флумастер, приближи се до плаката, зачеркна *ТУК* и написа *ТАМ* с големи букви.

— Да започваме! — извика тя.

Чуха дори и последните на опашката.

— Не се блъскайте, пуснете най-малките да минат първи и си пригответе парите!

В седем Бюле затвори портата. Навън чакаха още деца, но прахът беше свършил.

— Продадохме всичките си запаси — обяви Лисе и им каза да дойдат на другата сутрин, та доктор Проктор да има време да произведе още пръц-прах.

Някои се разочароваха малко, разбира се, но надделя радостното оживление, че ще получат прах на следващия ден. А по „Оръдейна“ вече се чуваше пукот от пръцкане и смях.

— Ох — изпуфтя уморено Лисе, след като изпратиха децата, и се отпусна върху градинския стол.

— Ох — оплака се и Бюле.

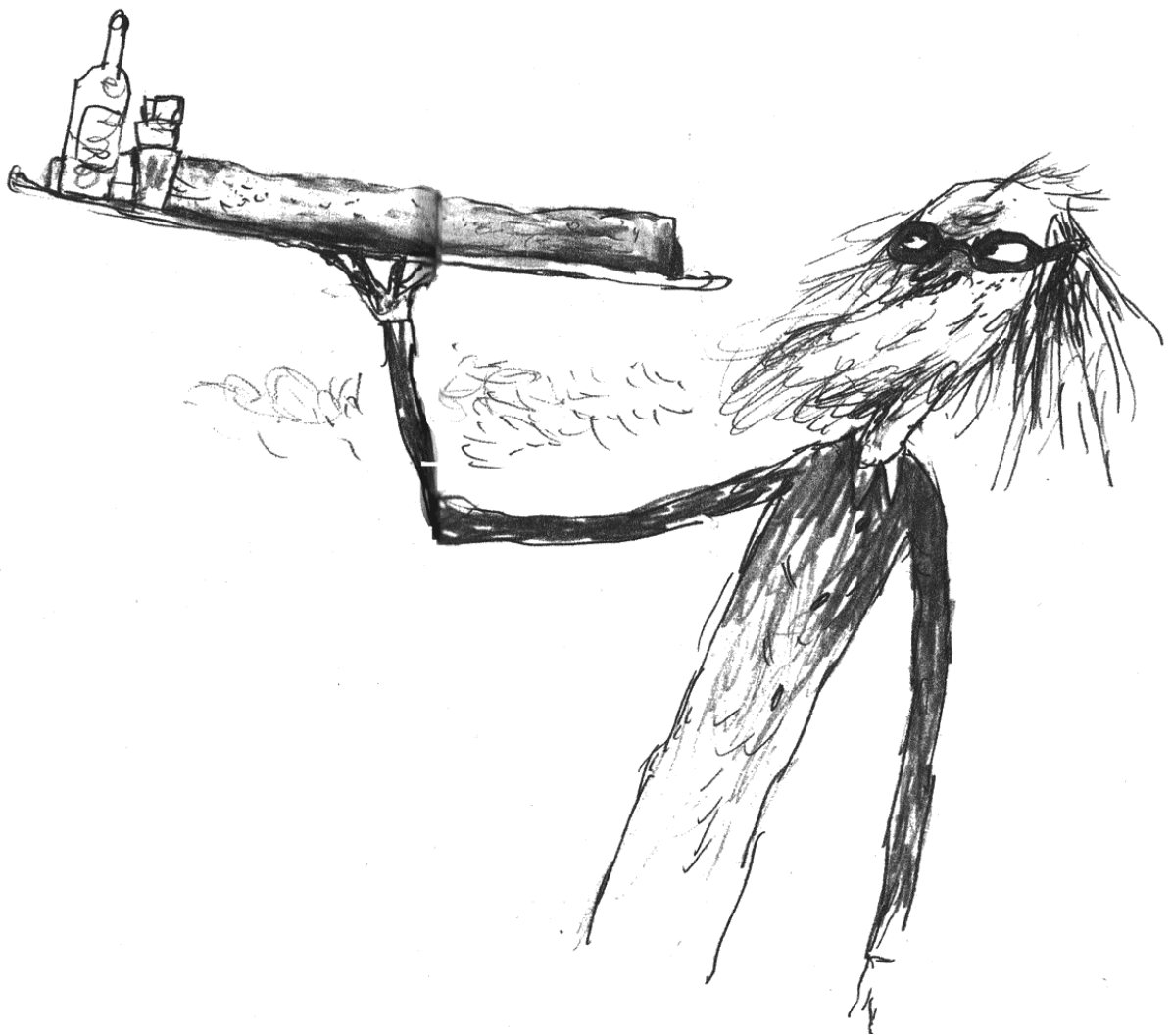
— Слушайте, приятели мои, трябва да го отпразнуваме — предложи доктор Проктор. — Какво ще кажете за малко...

— Карамелен пудинг! — извика въодушевено Лисе.

— Половинметров! — Бюле започна да подскача.

Скоро докторът се върна с най-дългия карамелен пудинг, който Бюле и Лисе бяха виждали през живота си.

— Пригответе го за всеки случай — призна ученият и се усмихна дяволито.

А докато лястовиците описваха причудливи фигури по вечерния небосвод над крушовото дърво, в градината на доктор Проктор се възцари тишина. Чуваше се само как тримата мляскат с уста, похапвайки карамелен пудинг с дължина метър и четирийсет и три сантиметра.

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА ТРЮЛС И ТРЮМ ЛИТВАТ

На следващата сутрин Лисе излезе от къщи и видя, че Бюле вече стои там с раница на гърба.

— Да не би да чакаш някой, който да върви в същата посока? — попита Лисе.

— Точно така — кимна Бюле.

Двамата тръгнаха към училище.

— Тате и мама ме разпитваха какво се е случило вчера в градината на доктор Проктор — сподели Лисе.

— Каза ли им?

— Да, разбира се. То не е тайна, нали?

— Неее — проточено отвърна Бюле. — Аз просто не рискувам и не разказвам на майка ми за развлеченията си, защото тя почти винаги ги смята за опасни, за проява на хлапацина или нещо подобно.

— И сигурно в повечето случаи се оказва права.

— Точно това е много дразнещото — отвърна Бюле и подритна едно малко камъче. — Какво казаха родителите ти?

— Според тате било чудесно, че печеля пари без негова помощ. Така той няма нужда да се трепа заради мен.

— Така ли? Значи, не смята заниманието ти за опасно?

— Пръцкането? Не, изобщо.

След малко Лисе додаде:

— Не му казах за праха за пръцконавти.

— Правилно — кимна Бюле.

— Хрумна ми една идея.

— Сигурно е добра.

— Защо?

— Защото на теб винаги ти хрумват добри идеи.

— Замислих се, че пръц-прахът няма приятен вкус.

— Абсолютно безвкусен е — съгласи се Бюле.

— Много забавно е да пръчкаш, но защо не прибавим в праха нещо, та да стане и вкусен за ядене?

— Нали ти казах: хрумват ти само добри идеи. Но какъв да е вкусът на пръц-праха?

— Много просто. Кое е най-вкусното нещо, което си ял напоследък?

— Много просто: карамеленият пудинг на доктор Проктор.

— Именно! Ще променим формулата на пръц-праха, като пет процента от сместа ще бъде есенция за карамелен пудинг.

— Гениално! — възкликна Бюле.

— Гени-ално? — чуха глас зад гърба си. — Трюм, според теб това гени-ално ли е?

— Пълни врели-некипели — отвърна му друг глас, също наблизко.

Бюле и Лисе се обърнаха бавно. Преди малко се бяха въодушевили много и съвсем бяха забравили да спрат и да огледат дали пътят пред къщите на Трюм и Трюлс е чист. Сега там стояха двете огромни момчета. Хилеха се нагло. И двамата дъвчеха по една огромна кибритена клечка. Челюстите на дебелиите им глави с форма на бъчви се движеха енергично.

— Добро утро, момчета — поздрави ги Бюле. — Ще ни извините, но се налага да побързаме, защото госпожа Струбе не обича гениите в класа й да закъсняват за час.

Помъчи се да го каже небрежно и непринудено, но по гласа му Лисе усети, че и него го хвана страх. Бюле сграбчи ръката й и я задърпа към улицата, ала Трюм го изпревари и им препречи пътя.

Трюлс се облегна на оградата, като търкаляше кибритената клечка от единия ъгъл на устата си до другия.

— Вчера прахът не стигна за нас.

— Ами закъснели сте и пред вас се е натрупала дълга опашка — преглътна с мъка Бюле. — Пробвайте пак днес следобед.

— Чу ли го, Трюм? — засмя се Трюлс. — Да чакаме на опашка? Ние?

Трюм също се разхили.

— Слушай сега, луничав мравояд такъв — процеди Трюлс и сграбчи Бюле за яката. — Нямаме намерение нито да се редим на опашки, нито да плащаме за фалшивия ви прах, ясно ли ти е? Искаме да ни дадеш от него тук, и то веднага. Ако ли не...

Кибритената клечка в ъгъла на устата му се олюляваше нагоре-надолу, а той бе приковал безпощадния си поглед в Бюле.

— Ако ли не, какво? — прошепна Бюле.

Трюлс явно обмисляше отговора си.

— Ако ли не, какво? — попита и Лисе, останала без дъх.

— Хайде де, Трюлс — подкани го Трюм. — Кажи им какво ще стане...

— Затваряй си устата! — кресна Трюлс. — Оставете ме да се съсредоточа...

Концентрира се и след малко лицето му грейна.

— Ако ли не, ще ви намажем с мед и ще ви завържем за върха на ето този дъб. А гаргите ще ви изядат.

Трюлс посочи черното дърво със стъбло, дебело колкото четири татковци като на Лисе и двама като на Трюлс и Трюм.

Всички погледнаха нагоре.

— Ау! — изплаши се Бюле.

— Ау! — възкликна и Лисе.

— Не ви чака нищо добро — съгласи се Трюм.

Дъбът беше толкова висок, че най-горните му клони сякаш облизваха долния край на белия облак, който се носеше в небето.

— В такъв случай ще се наложи да намерим разрешение — установи Бюле. — Пусни ме поне за малко...

Трюлс разхлаби хватката, а Бюле започна да претърсва джобовете си. След като прерови шестте джоба на панталона си, продължи с шестте на якето.

Трюлс се изнерви.

— Е? — настоя за отговор той.

— Почти сигурен съм, че тук някъде носех едно пликче — промърмори Бюле.

— Нямаме намерение да ти слушаме лъжите — отсече Трюлс. — Трюм, дай меда и въжето.

— Почакайте! — отчаяно извика Бюле.

— Първо ще залепим момичето. — Трюлс сграбчи Лисе за ръката.

— Ето, вземете — Бюле им подаде пликче със сивкав прах. — Струва три крони.

— Три крони! — Трюлс стисна китката на Бюле, дръпна пликчето от ръката му и изплю сдъвканата кибритена клечка в шепата му. —

Няма да ти дам пари, но може да вземеш тази клечка. Отиди си вкъщи и се запали.

— Хо-хо — изсмя се Трюм.

Трюлс огледа недоверчиво пликчето.

— Какво пише тук? П-р-ъ-ц-п-р...

— Пръц-прахът на доктор Проктор — побърза да му помогне Лисе.

— Млъквай! И аз мога да чета! — кресна Трюлс.

— Извинявай — нацупи се Лисе.

— Хм — измънка Трюлс.

— Хм — измънка и Трюм.

— Първо ти — подкани брат си Трюм.

— Не, първо ти — подкани го Трюлс.

— Поделете си го — предложи Бюле.

— Затваряй си устата! — сопна му се Трюм.

Така пронизително и грозно кресна преди малко Трюлс.

Близнаците отвориха пликчето. Трюлс изсипа половината в шепата на Трюм, а другата половина — в своята. Спогледаха се за секунда и лапнаха праха.

— Ще стане по-вкусен, след като добавим есенция от карам... — подхвана Лисе.

— ... таряй си тата! — извикаха в един глас двамата братя с уста, пълна с прах.

— Нищо не се случва — отбеляза Трюлс, след като го глътна.

— Седем — отброи Бюле.

— К'во?

— Шест. Пет.

— Какви ги дрънка този дребосък? — обърна се Трюлс към Лисе.

Тя обаче се чувстваше обидена; нацупила устни и скръстила ръце, показваше, че няма никакво намерение да му отговаря.

— Четири — продължаваше Бюле.

— Трюлс... — подзе Трюм. — Усещам нещо... като... като... гъдел в корема.

Трюлс се намръщи и погледна корема си.

— Три — оповести Бюле. — Две.

— И аз усещам същото — обади се Трюлс.

По лицето му се разля широка усмивка, а Бюле отброи:

— Едно и сбогом.

— А? — смаяха се Трюлс и Трюм.

Но това последното не го чу никой, защото се разнесе оглушителен трясък. Той събуди всички жители на улица „Оръдейна“, които още спяха.

Лисе избърса очите си от вдигналия се прахоляк, но видя само Бюле.

— Къде се дянаха те? — попита тя.

Бюле вдигна показалец към небето.

Лисе го погледна недоверчиво.

— Да не би... да не би да си им дал от...?

Бюле кимна.

— Дал си им от праха за пръцконавти? Полудя ли, Бюле?

Лисе закри очи с ръка и се вторачи в небето.

— Беше въпрос на оцеляване: или ние, или те — отвърна Бюле и също погледна нагоре.

— Няма ги.

— Изчезнаха.

— Обзалагам се, не няма да ги видим скоро.

— Вероятно никога повече. Я почакай малко.

След като си възвърнаха слуха, доловиха тътена на продължителна пръцня и немощен глас.

— Помощ! — викаше някой. — Помощ, ще паднем!

И пръдната, и гласът идваха от дъба.

Лисе и Бюле се приближиха до дървото и погледнаха нагоре. Сред листата зърнаха подметките на два чифта маратонки. Трюлс и Трюм се държаха за най-високите клони и висяха, а пръдната разклащаше цялата корона на дъба.

— Мамо! — викаше Трюлс.

— Тате! — пицеше Трюм.

Бюле започна да се смее, а Лисе го разтърси.

— Трябва да ги свалим оттам. Може да пострадат.

— Добре — съгласи се Бюле. — Само изчакай да се посмея до насита.

И отново избухна в неудържим кикот. Лисе също я досмеша и не се сдържа. Затова съседите, събудени от трясъка, чуха три неща: някой викаше „мамо“ и „тате“, друг се смееше, а над квартала се носеше пърпорене, което напомняше на... Не, едва ли... Май е точно това — неподправена пръцня с рекордна продължителност.

— Ако искате да ви помогнем, слушайте какво ще ви кажа и действайте бързо, преди пръцнята да е свършила! — извика Бюле на двамата братя. — Ясно?

— Само ни кажи как да слезем! — примоли се Трюлс.

— Бабо! — пискаше Трюм. — Лельо!

— Вдигнете си краката така, че дупетата ви да сочат към земята, и се пуснете от клона! — нареди Бюле. — Веднага!

Изплашени до смърт, Трюлс и Трюм бързо-бързо се подчиниха. Пуснаха се и започнаха да падат между клоните, като завличаха със себе си куп листа и жълъди. Тупнаха върху леко възвишение точно пред Лисе и Бюле.

— Е? — Бюле търкаляше сдъвканата кибритена клечка от единия ъгъл на устата си към другия. — Искате ли още?

— Н... н... не — заекна Трюм. — Не, не искаме.

— Добре тогава. Значи ни дължите три крони.

— К... какво? — слиса се Трюм. — Трюлс, чу ли го?

Трюлс обаче не чуваше нищо. Легнал по гръб на тротоара, той се взираше с празен поглед в нищото и мигаше ли, мигаше.

Трюм бръкна в джоба на панталона си и подаде три крони на Лисе.

— Господа, времето тече. Двамата с Лисе ви казваме „довиждане“ — заяви Бюле и мушна клечката в задния си джоб.

Бюле и Лисе си тръгнаха. Влязоха в училищния двор точно когато звънецът биеше.

— Здравсти, Бюле! — поздрави го едно момче, което познаваше съвсем бегло по физиономия. — Много готин прах! Искаш ли днес след училище да поиграем футбол на Колльока?

— Бюле! — извика друг. — Тази вечер двамата с Бьоре ще си купим още пръц-прах. Хайде след това да отидем у тях и да играем на „Плейстейшън“.

Едно момиче се приближи до Лисе.

— Довечера с няколко приятелки ще ядем пица у нас. Свободна ли си да дойдеш и ти?

Бюле и Лисе кимаха наляво-надясно.

— Лисе, виждаш ли колко сме популярни! — въодушеви се Бюле, когато се срещнаха на входната врата. — Съвсем скоро ще си намериш нова най-добра приятелка.

Лисе кимна. Двамата тръгнаха към класната стая. На прага Лисе дръпна леко Бюле.

— Слушай, чудех се...

— Какво?

Лисе се усмихна и наведе глава.

— Какво има? — повдигна вежди Бюле.

Лисе отвори уста и понечи да отговори, но се отказа и я затвори. А после отново я отвори, но като че ли не изрече онова, което първоначално имаше намерение да каже:

— Ами стори ми се странно, че носиш в себе си пликче с праха за пръцконавти на доктор Проктор. А още повече ме учуди надписът „обикновен пръц-прах“.

Бюле вдигна рамене.

— Планирал си всичко, нали? Докато вчера пълнехме пликчета с нормален пръц-прах, си напълнил едно с прах за пръцконавти, защото си очаквал Трюлс и Трюм да ни причакат на улицата. Искал си да ги подмамиш да изпият специалния прах.

В отговор Бюле само се усмихна.

— Така ли е?

Бюле тъкмо се канеше да обясни, но го прекъсна високият глас на госпожа Струбе:

— Добро утро, скъпи деца. Сядайте и пазете тишина, моля.

Учениците я послушаха. Е, не съвсем.

Същия ден Трюлс и Трюм отсъстваха от училище. Останаха си вкъщи заради четири основателни причини. Първо, откъде да знаят дали дребният дявол не им е скроил още някой подъл номер. Второ, другите деца в училище сигурно вече бяха разбрали какво се е случило; щяха да им се подиграват и да престанат да се страхуват от тях. Трето, Трюлс и Трюм бяха много мързеливи по природа. Четвърто, но най-важно, трябваше им помощ, за да измислят как да си отмъстят. А баща им, господин Тране, беше ненадминат в хрумванията си за най-жестоко отмъщение. Едрият, дебел баща на близнаците седеше в огромно, масивно кресло и се почесваше по сланините си.

— Интересно — промърмори той. — Значи казвате, че този учен има прах, който може да изстреля човек право в небесата? Плюс друг вид прах, за който децата дават мило и драго?

— Да — кимна Трюлс.

— Точно така — потвърди Трюм.

— Изобретенията му си ги бива — отбеляза господин Тране, ухили се злобно и мушна пръчка в клетката на едно изплашено морско свинче, което се мъчеше да се спаси. — Имам план, момчета. А той ще ни донесе голяма печалба.

— Ура! — възкликна Трюлс.

— Ура! — извика и Трюм. — Какъв е планът?

— Да откраднем.

— Великолепно! — изкрещя Трюлс.

— Откъде ще започнем? — попита Трюм.

— Като начало ще... се обадим в полицията, разбира се — отсече господин Тране и с пъхтене се пресегна за телефонната слушалка.

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА ПРЕКРАСЕН ДЕН?

На път за вкъщи Бюле и Лисе танцуваха. Денят беше прекрасен. Сутринта Трюлс и Трюм изгълтаха праха за пръцконавти и излетяха в небесата. После, в училище, всички искаха да се сприятелят с Бюле и Лисе. Дори госпожа Струбе, изпаднала в отлично настроение, посрещаше обичайните странни отговори на Бюле със смях. Смееше се до сълзи, галеше го по главата и се чудеше на глас как вътре се събират толкова много луди идеи. Следобед Лисе, Бюле и доктор Проктор се канеха да продават пръц-прах, да се сдобият с още повече приятели и отново да се натъпчат с карамелен пудинг, а накрая да си починат в очакване на Седемнайсети май. Затова Лисе и Бюле танцуваха радостно — най-нормалната реакция на света. Че какво можеше да се обърка?

„Нищо“, мислеше си Бюле.

„Нищо“, мислеше си Лисе.

Затова двамата изобщо не обърнаха внимание на полицейската кола, паркирана на улица „Оръдейна“.

— Ще се видим следобед — изчурулика Лисе.

— Да, чао — махна Бюле и прескочи портата.

Втурна се по стълбите, отвори вратата и тъкмо щеше да влезе, когато забеляза трима души, газещи избуялата трева в двора на доктор Проктор. Вървяха към портата. Двамата мъже бяха облечени в полицейски униформи — единият с брада, другият с мустак. Изглеждаха непоколебими, а помежду им доктор Проктор жестикулираше с възмутен и разтревожен вид.

— Спрете! — извика Бюле, спусна се надолу по стълбите и изтича до дъсчената ограда. — Спрете в името на закона!

Мъжете се обърнаха към него.

— Ние представляваме закона — отвърна полицаят с брадата. — Не ти.

— Какво става тук? — попита Бюле. — Какво искате от доктор Проктор?

— Нарушил е закона и обществения ред — обясни полицаят с мустака. — А ние в полицията не гледаме с добро око на престъпленията.

Доктор Проктор въздъхна.

— Твърдят, че продавам животозастрашаващ прах на децата от квартала. Пръц-прахът ми е напълно безвреден!

Двамата полицаи го поведоха към паркираната кола. Бюле хукна след тях.

— Почакайте! — извика той. — Кой твърди, че пръц-прахът на доктор Проктор е опасен?

— Бащата на две момчета, които излетели право в небесата заради този дяволски прах — обясни брадатият полицаи и отвори на доктор Проктор задната врата на колата. — Обади ми се и ме посъветва да арестуваме този побъркан учен. Прав е, разбира се. Как смее да изстрелва деца във въздуха... Внимавайте да не си ударите главата, докторе!

— Прибери се вкъщи и се наобядвай, Бюле — заръча му Проктор, докато се навеждаше под рамката на вратата. — А аз ще изгледа това недоразумение, когато отидем в участъка.

— Кухи глави! — възмути се Бюле. — Доктор Проктор не им е давал праха, който ги изстреля върху дъба!

— Как ни нарече? — попита заплашително мустакатият.

— А кой? — поинтересува се брадатият.

— Аз. — Бюле гордо застана пред тях.

Двамата полицаи се спогледаха и избухнаха в смях.

— Дребосък като теб? — хилеше се мустакатият.

— Да не искаш да кажеш, че фъстък като теб е участвал в углавно престъпление? — смееше се брадатият.

Бюле се наду като жаба.

— Ако в името на закона ме бяхте слушали внимателно, съобразителните ви полицейски мозъци щяха да обърнат внимание, че уточних къде ги е изстрелял прахът: върху един дъб. А вие не споменахте нищо такова. Откъде тогава бих могъл да зная за тази подробност?

— Хм — изсумтя брадатият, повдигна фуражката си и се почеса по лъскавия череп. — Имаш право. Защо знаеш за дъба?

— Защото ви казвам истината! — просъска Бюле. — Аз им продадох прах, но не от обикновения, безвреден прах на доктор Проктор. Не, господа...

Бюле си пое дълбоко въздух и започна безконечното си изречение:

— Продадох им от праха за пръцконавти на доктор Проктор, въпреки че той реши да го продава единствено на Американското управление по изследване на космическото пространство НАСА, понеже прахът представлява силно взривоопасна смес със специален химичен състав и следва да се приема в минимални количества от хора с поне четиригодишно космонавтско образование, задължително в защитно облекло и под надзора на поне двама възрастни!

Докато обясняваше, Бюле се разгорещи и започна да подскача от гняв.

— Хм. И кой приготви този... тъъ... прах за пръцконавти? — попита мустакатият полицай.

— Аз — отвърна доктор Проктор от колата.

— Но Трюлс и Трюм го погълнаха по моя вина — настоя Бюле.

— Хм... Не виждам друг изход, освен да арестуваме и двамата. Как мислиш? — попита брадатият полицай своя колега.

— Съгласен съм с теб — кимна мустакатият.

Ето така полицаите задържаха доктор Проктор и Бюле в деня,
когато всичко уж изглеждаше прекрасно.

ЧЕТИРИНАЙСЕТА ГЛАВА

ТРИМАТА ПОДЛЕЦИ С ПЪКЛЕНИЯ ПЛАН

Комендантът се прибра вкъщи и завари Лисе седнала под ябълковото дърво, което не раждаше ябълки.

— Отдъхнах си — избоботи той и избърса потта от челото си. — Опасявахме се, че тържеството за Националния празник ще се превърне в пълен провал. Лисе, от няколко дни търсим специалния барут за великия, известен почти в цял свят залп в чест на краля. Започнахме да си мислим, че са забравили да го натоварят на кораба в Шанхай. А всъщност са натоварили първо него и затова се намира най-долу в трюма. Утре ще го пренесем на сушата. Уф, само си представи колко катастрофално би било, ако не бяхме го получили.

Едва сега комендантът забеляза колко разсеяно го слуша дъщеря му. Лисе, отпуснала глава в шепите си, изглеждаше съкрушена.

— Да не се е случило нещо лошо, миличка? — избоботи баща ѝ.

— Не просто лошо, а чудовищно — мрачно отвърна Лисе. — Арестуваха Бюле и доктор Проктор само защото Трюлс и Трюм изядоха малко прах за пръцконавти.

— Да, зная — кимна комендантът.

— Така ли? Откъде разбра?

— От полицията ме помолиха да ги сложа в най-обезопасената килия в цяла Северна Европа, с изключение на Финландия. Сега са там.

— Да не искаш да кажеш... че... — подхвана ужасена Лисе.

— Точно така. Затворихме ги в Мъртвешката тъмница.

— В Мъртвешката тъмница! Но Бюле и доктор Проктор не са опасни престъпници!

— Явно полицаите не са на същото мнение. Господин Тране обяснил на органите на реда, че този учен е луд за връзване и ако не го лишим от свобода веднага, ще създаде атомна бомба.

— Господин Тране? Вярват ли на приказките му?

— Да, разбира се — потвърди комендантът. — Та нали той ни помогна да изобретим най-здравия материал, чийто състав се пази в пълна тайна. Използва се при направата на врати за най-обезопасения...

— Зная, зная, тате, нали си ми разказвал — прекъсна го Лисе. — Какво ще правим сега?

— Сега ли? — Комендантът вдиша шумно аромата от отворения прозорец на кухнята. — Май ще ядем виенски шницел. Ела.

А докато Лисе влизаше в кухнята, миризмата на виенски шницели се разнесе из градината, където подухваше лек ветрец. Той я отнесе на улица „Оръдейна“, до фиорда, а после в Акеровата крепост. Миризмата

прескочи високите зидове, подмина кулите и черните старинни оръдия, насочени към фиорда. Стражите пред Мъртвешката тъмница вдишаха несъзнателно аромата, а остатъкът от него се промуши през процепите и нахлу в един коридор, слезе по каменните стълби в края му и стигна до огромна, дебела и здраво залостена желязна врата.

Малка част от аромата на виенски шницели се просмука през ключалката и се разнесе из помещение, наподобяващо вътрешността на метално кълбо. Един мост пресичаше помещението и извеждаше до втора желязна врата, още по-дебела и още по-здраво залостена от предната. Нейната ключалка беше толкова тясна, че през нея успяха да се проврат само няколко газови молекули от миризмата на виенски шницел. Озоваха се в тъмен коридор, пронизан навред от лазерни лъчи. Лъчите образуваха гъста мрежа, през която дори съвсем мъничък норвежки плъх не би могъл да се промъкне, без да задейства алармата. Тя пък беше свързана с кабинета на дежурния гвардеец. И с полицейската централа. И с Командния център на Антитерористичния отдел. И с Върховния щаб на Командния център на Антитерористичния отдел.

Както вероятно се досещате, задействането на алармата щеше да предизвика бясно тичане напред-назад, крясъци, вероятно стрелба и светкавичен арест на малкия плъх или на паяка, направил жалкия опит да пробие защитата на Мъртвешката тъмница. Зад коридора — мирисът на виенски шницели вече едва се долавяше — се намираше последната врата. Тя беше направена от материал, за чието съществуване знаеше само тесен кръг от хора. Понеже този материал е изключително здрав, изкусно изработен и съставът му се пази в строга тайна, авторът на тази книга обеща на норвежкото правителство да не издава повече подробности в хода на повествованието.

Както сигурно вече сте се досетили, смисълът на дадените обяснения е да ви убеди, че никой затворник не може да избяга от Мъртвешката тъмница. Там, зад последната врата, се намираха доктор Проктор и Бюле. Белите стени и таванът изглеждаха някак заоблени и създаваха усещането, че се намират във вътрешността на яйце. По стените нямаше прозорци. Двамата седяха върху нарочете от двете страни на яйцевидната килия, осветена от самотна електрическа крушка на тавана. Между нарочете имаше малка маса, а за стената бяха закрепени тоалетна, мивка и етажерка с една-единствена книга: „Крал

Улав — кралят на народа“. Бюле я прочете четири пъти. Беше богато илюстрирана и той разбра от текста, че най-голямото достойнство на крал Улав се криело във ведрия му нрав. Всичко обаче си имаше граници. Бюле не изпитваше желание да препрочита за пети път книга, в която се разказва за нечие добро настроение, докато той лежи в затвора. И то не в кой да е затвор, а в най-обезопасената тъмница в цяла Северна Европа, с изключение на Финландия.

Докато Бюле четеше, доктор Проктор драскаше и чертаеше в джобния си бележник. От време на време се почесваше по главата с късия молив, промърморваше нещо на гръцки и продължаваше да пише. Задълбочен в заниманието си, ученият изобщо не чуваше шумните въздишки на Бюле, който се опитваше да му подсказе, че за

момче като него е ужасно скучно да прекара толкова дълго време, затворено в Мъртвешката тъмница. Неочаквано Бюле подуши въздуха.

— Усещате ли миризмата, докторе?

Проктор вдигна глава и разшири ноздри.

— Каква миризма? Нищо не усещам.

— Но аз имам чувствително обоняние и усещам — възрази Бюле и се съсредоточи. — Хм. Да не би да мирише на парижка франзела? Не, по на юг е. Берлински понички? Още по на юг. Виенски шницели? Да, това трябва да е. Изпържени в маргарин.

Когато чу думата „маргарин“, раменете на доктор Проктор се отпуснаха и по лицето му се изписа тъжно изражение. Бюле скочи върху нара на учения и надникна над рамото му.

— Хубава рисунка, ама със скучни цветове — отбеляза момчето. — Какво представлява това?

— Изобретение — отвърна доктор Проктор. — Машина, с която се бяга от най-обезопасения затвор в Северна Европа. Изчислих и вероятността за успех.

— И какво излезе?

— Виждаш ли тази цифра? — Ученият посочи цифра, подчертана два пъти.

— Да, нула.

— Това означава, че шансовете ни да избягаме се равняват на нула. С нас е свършено.

— Не се тревожете — успокой го Бюле. — След като започнат да разследват, ще установят колко интересно изобретение е пръц-прахът и ще ни пуснат.

— Няма — мрачно отвърна ученият и смачка листа с изчисленията.

— Глупости! — възпротиви се Бюле.

— Де да беше така. — Доктор Проктор се прицели в тоалетната и хвърли хартиената топка, ала не улучи. — Не исках да ти го казвам, но по време на разпита в полицията ми дадох ясна да разбере, че сме загазили много сериозно.

— Какво точно ви съобщиха?

— „Този, дребничкият, Бюле, не може да лежи в затвора, защото е още дете, грози го обаче заплаха от минимум една година престой в исправителен дом за деца с поведенчески проблеми.“

— А, значи няма нищо страшно. Може пък най-сетне да попадна на място, където имат оркестър, и да посвирия на тромпет. Какво друго казаха?

Проктор се замисли, изкашля се и продължи:

— „А вие, докторе, понеже отдавна сте пълнолетен, ще бъдете осъден на близо дванайсет години лишаване от свобода, ще лежите в този или в друг затвор и ще получите доживотна забрана да се занимавате с изобретения. Ясно ли е?“

— Ау! Това вече е по-лошо.

— Много по-лошо. Няма да понеса нито мисълта, че дванайсет години ще бъда зад решетките, нито забраната да се занимавам с изобретения. Трябва да избягаме оттук.

— Хм... Къде?

— Във Франция. Ще намеря Жулиет Маргарин. Тя ще ми помогне, при нея ще намеря сигурно убежище от полицията. Ще ме гощава със сирене „Бри“ и с червено вино.

— Но как ще стигнем дотам?

— С мотоциклета, разбира се. Трябва само малко да го смажа и ще литне като... тъъ... добре смазан мотоциклет.

— Как да се измъкнем оттук?

— Нямам представа... или чакай! — Доктор Проктор изпадна в дълбок размисъл. — Май допуснах една дребна грешка при изчисленията...

Ученият се хвърли към смачканите на топка листове хартия, захвърлени върху пода, разгъна ги и ги изглади с ръка. Очите му пробягаха по страниците, той промърмори нещо и веднага се зае отново да драска и да пише. Бюле напрегнато следеше действията му, докато ученият отново смачка записките си и удари чело о масата:

— Нищо подобно! — проплака той и хвана главата си с две ръце. — Никога не допускам грешки при изчисленията!

— Хм. — Бюле подпря брадичка на показалеца си. — Няма изгледи да успеем.

— Положението е направо отчайващо! — извика доктор Проктор. — Какво ще правим?

— Сега ли? — Бюле долови подрънкването на ключове и подуши въздуха. — Миризмата ми подсказва, че ще ядем рибени кюфтета.

Следобед Лисе излезе в градината. Имаше нужда да размишлява на спокойствие. Седна в тревата под ябълковото дърво, което не раждаше ябълки, и отпусна чело на дланите си. В главата ѝ се въртеше една-едничка мисъл: Мъртвешката тъмница се славеше като най-сигурната килия на света. Още едно нещо беше напълно сигурно: Бюле и доктор Проктор се намираха в голяма беда. Лисе се оригна на виенски шницел и от очите ѝ рукоуха сълзи. Поплака си и както обикновено, след това ѝ се доспа. Прозя се. Следобедното слънце я напичаше, а в клоните на дървото пееше птица. Лисе обаче не забелязваше нищо, защото се унесе в сън. Събуди я не песента на птицата, а гласове, долитащи отвъд оградата. Няколко души стояха на пътя и разговаряха.

— Вижте каква паянтова врата има мазето — прошепна мъжки глас, доста познат на Лисе. — Сигурно е заключена, но вие, момчета, ще се справите лесно с нея.

— Да — отвърна още по-познат глас. — Ще ни трябва само щанга „кози крак“ и ще я разбием.

— Влизане с взлом! — възкликна трети глас. Лисе веднага го разпозна. — Супер!

Лисе се изправи и надникна предпазливо над оградата. Видя гърбовете на тримата. Те, от своя страна, надничаха предпазливо над оградата на доктор Проктор.

— Само така, момчета! — похвали ги шепнешком господин Тране. — А когато влезете в мазето на учения, ще вземете всичкия пръц-прах и прах за пръцконавти. Разбрахте ли?

— Да, татко — отвърна Трюлс.

— Да, татко — обади се и Трюм.

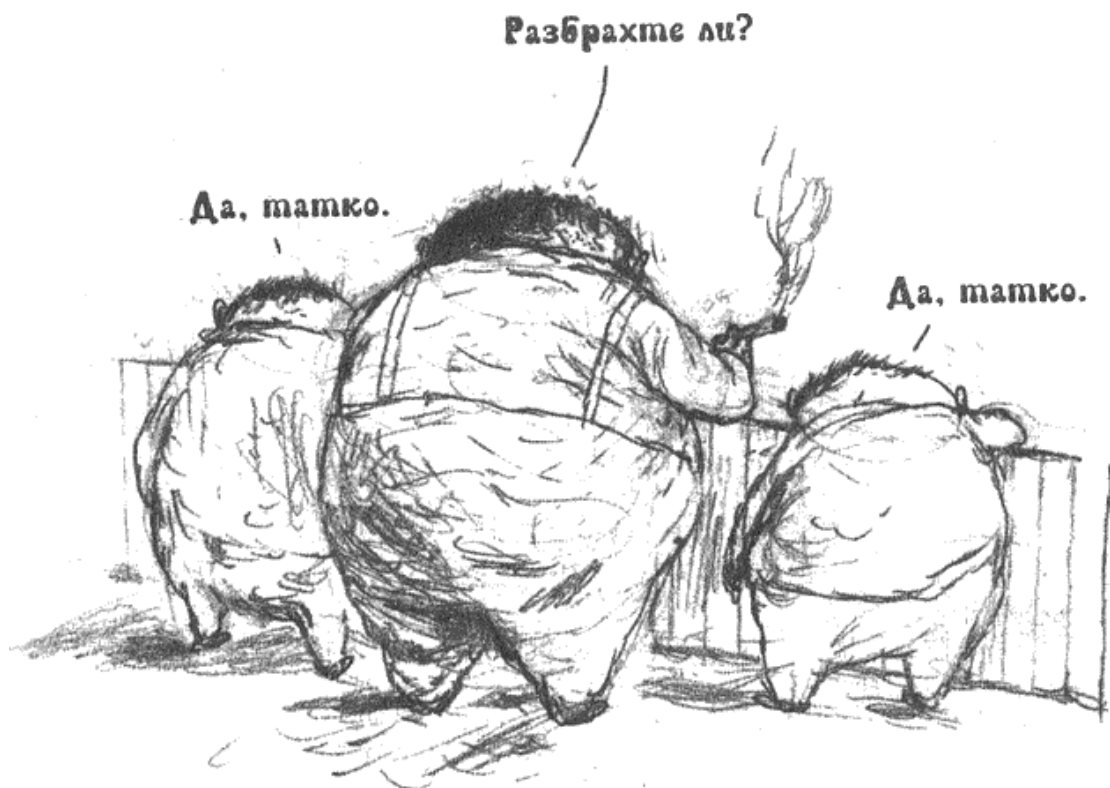
— А после ще продадете пръц-праха в училище.

Тримата се обърнаха, но Лисе успя да се наведе и да се скрие навреме зад оградата.

— Ами какво ще правим с праха за пръцконавти, татко? — попита Трюлс.

— Хе-хе — доволно се засмя господин Тране. — Вече разговарях с организация от Хюстън, силно заинтересована от изобретение, което може да изстрелва хората в Космоса, без да са нужни ракети.

— И каква е тази организация, татко? — любопитства Трюм.

— Американското управление по изследване на космическото пространство, НАСА, глупако. Щом се сдобием с праха, ще отида право в патентната служба и ще патентовам праха за пръцконавти. А после този наивник доктор Проктор няма да притежава права върху изобретението си. Аз ще продавам праха и ще стана милионер!

— Ама ти не си ли милионер, татко?

— Може да се каже, но с още няколко милиона ще си купя още един хамър и вътрешен басейн. Какво ще кажете?

— Чудесна идея, татко! — извикаха в хор близнаците.

— Добре тогава. Разгледахме какво е разположението на стаите. Ще намерим щанга и качулки и ще ударим утре вечер.

Вцепенена, Лисе слушаше напрегнато какво си говорят тримата. Господин Тране се смееше, а стъпките им постепенно заглъхнаха.

Лисе се изправи и се завтече вкъщи.

— Тате, тате! — викаше тя.

— Какво има, Лисе? — избоботи комендантът, който се бе излегнал на дивана и четеше вестник.

Без да губи секунда, Лисе набързо му разказа как се събудила от гласовете на господин Тране и синовете му и как е подслушала какви планове кроят. Докато тя говореше, по лицето на коменданта се разля широка усмивка.

— Какво има? — попита момиченцето. — Не ми ли вярваш?

— Миличка, ти никога не лъжеш — позасмя се баща ѝ. — Само дето изобщо не си се събудила, а всичко това ти се е присънило. Господин Тране и семейството му да влизат с взлом в дома на учен, за да откраднат изобретението му?! — Комендантът се разтресе от смях. — Как ли пък не!

В главата на Лисе възникна въпросът: щом баща ѝ не ѝ вярва, кой друг би ѝ повярвал? Кой ще ѝ помогне? Отговори си сама: никой. Може да разчита единствено на себе си.

Слънцето бе залязло преди малко. След едно денонощие пръцпрахът на доктор Проктор щеше да се озове в ръцете на трима подлеци. Знаеше го само тя.

ПЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

МЪРТВЕШКАТА ТЪМНИЦА

През нощта Бюле се събуди от някакъв шум. Надигна се на лакът. В тъмнината се чуваше как доктор Проктор хърка на другия нар. Бюле обаче знаеше, че не този звук го бе събудил. За миг се усъмни дали шумът не идва от къркоренето в корема му, понеже вечерята им се ограничи само с безвкусните рибени кюфтета. После отхвърли предположението и го обзе усещането, че двамата с учения си имат компания в килията...

Вторащи се в мрака.

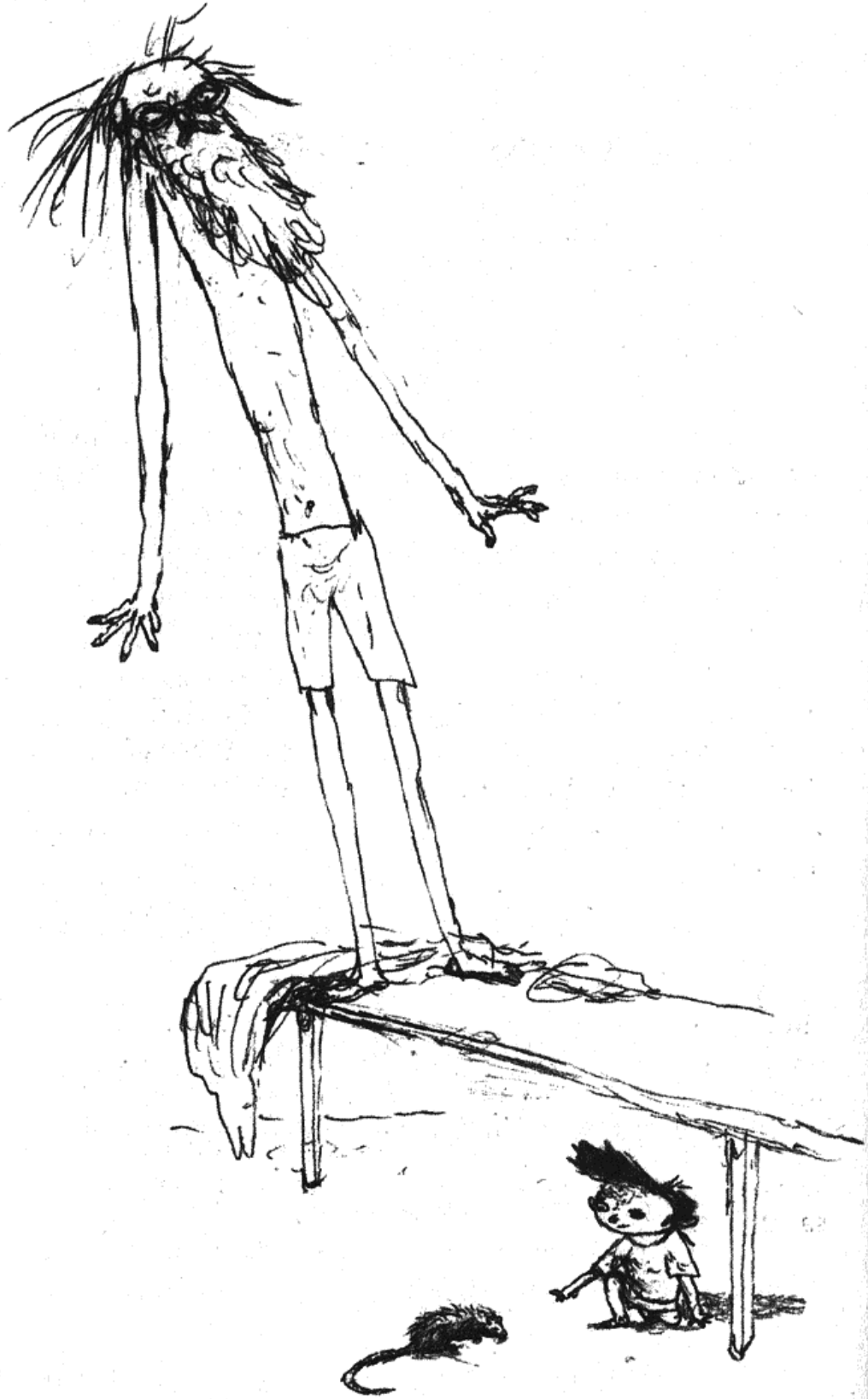
Видя единствено тъмнина.

Внезапно зърна нещо под самотната светла ивица, процеждаща се през ключалката: проблясък на бели, много остри зъби. После те изчезнаха в мрака.

— Ехо, кой е там? — извика Бюле.

Отметна рязко одеялото, скочи от нара, втурна се към вратата и натисна ключа за осветлението.

Доктор Проктор престана да хърка. Бюле се обърна и видя учения; стоеше изправен върху нара по долни гащи, с лице, бледо като останалата част от тялото му. Доктор Проктор посочи животното, което вече не се криеше.

— Т... т... това е... — заекна той.
— Виждам какво е — отвърна Бюле.
— С... с... страхувам се до с... с... смърт от...
— От него ли? — попита Бюле.

Ученият кимна и се притисна разтреперан до стената.

— Виж к... к... какви зъби има т... т... този звяр.

— Звяр ли? — Бюле приклепна пред животното. — Това е норвежки плъх, докторе. Дружелюбен, малък норвежки плъх, който се усмихва. Наистина го споменават в бележка под линия в книгата „Животни, които ти се иска да не се бяха раждали“ от В. М. Поши, но само защото пренася зарази като смъртоносната чума и други безобидни болести.

Малкият плъх намигна на Бюле с кафявите си очи.

— Безсилен съм да се справя със страха си — обясни доктор Проктор. — Само при вида на плъх започвам да тре... тре... треперя. Откъде се взе той? Как е попаднал в килията?

— Уместен въпрос. — Бюле се почеса по главата и се огледа. — Кажете ми, професоре, и вие ли си мислите за същото, за което и аз?

Доктор Проктор прикова поглед в Бюле.

— М... м... май да.

— И за какво си мислим?

Ученият напълно забрави за страха си, слезе на пода и си облече палтото.

— Щом е възможно да влезеш някъде, значи е възможно и да излезеш оттам.

— Точно така — кимна Бюле и протегна пръст към плъха, а той го подуши любопитно. — Затова предлагам да проследим малкия ни приятел, докато се прибира към къщи.

ШЕСТНАЙСЕТА ГЛАВА ГОЛЯМОТО БЯГСТВО

На следващата сутрин Лисе позвъни на вратата на жълтата къща. Отвори ѝ Ева и я изгледа с присвитите си зловни очи, които святкаха гневно като двете наскоро избили по лицето ѝ пъпки, и каза с тънък превзет глас:

— Бюле го няма, Лисе-Изкъпи-се.

— Зная. В затвора е.

— В затвора ли? — облещи се Ева.

— Да, в Мъртвешката тъмница.

— Мамо! — извика през рамо Ева. — Бюле бил в затвора!

Чу се как някой се спъна, изпусна нещо, падна и изруга.

— Не се ли притеснихте за Бюле? Не сте го виждали от цяло денонощие — удиви се Лисе.

— И без това е толкова дребен, че не го забелязвам. За мен няма нищо странно да не го видя няколко дни — вдигна рамене Ева. — Дори се зарадвах.

— Както и да е. Затворниците в Мъртвешката тъмница имат право на посещения само от най-близките, затова те моля да му предадеш това писмо от мен.

Лисе ѝ подаде запечатан плик.

— Ще видим. — Ева грабна писмото от ръцете ѝ. — Ако имам време.

Бюле и доктор Проктор хъркаха върху пода в килията си. Разбудиха ги кралски гвардеец и надзирател от затвора в черна униформа и шапка с голям, смешен пискюл.

— Олеле, проспяхме най-важното — затюжка се Бюле и разтърка очи.

— Посетител за затворник номер 000002 — обяви грубо надзирателят.

— За мен ли? — сънливо попита Бюле. — Или за него?

— За теб. Той е номер 000001.

— Къде е? Къде е? — огледа се Бюле.

— Ето го — раздразнено посочи надзирателят към хъркащия професор.

— Не питам за него! А за плъха! Когато влизахте в килията, видяхте ли оттук да излиза плъх?

— Не съм забелязал такова нещо — отвърна надзирателят. — Ще приемете ли посетителя си, или не?

Бюле го последва. Минаха през всичките дебели, но сега отворени врати, през коридора, където лазерните лъчи бяха изключени, по моста, по стълбите, през зеещата тънка врата и влязоха в стаята за посещения. Там Ева, седнала на стол, дъвчеше дъвка.

— Здравсти — поздрави я изненадан Бюле и ѝ се усмихна. — Радвам се, че дойде да ме видиш.

— Не исках, да знаеш — тросна се Ева. — Мама ме изпрати. Не се чувствала във форма за посещение в затвора. Нося ти писмо от онази тъпачка, съседското момиче.

— От Лисе ли? — Лицето на Бюле грейна и той взе плика, но забеляза, че е распечатан. — Какво пише в него? — кисело попита той.

— Че откъде да зная? — попита невинно Ева.

Бюле прочете наум писмото и го мушна в джоба си.

— Какво представлява НАСА? — поинтересува се Ева.

— Нещо друго? — попита Бюле.

Ева изпуфтя и се изправи.

— Трябва да тръгвам, да не закъснея за училище. Приятен ден в затвора.

Отново отведоха Бюле зад многобройните решетки на затвора. Той подаде писмото на професора.

Доктор Проктор прочете на глас:

Лоши новини. Семейство Тране искат да проникнат с взлом в мазето на професора, да задигнат праха за пръцконавти, да го патентоват и да продадат изобретението на НАСА. Трябва да предприемем нещо. Лисе.

— Всичко е загубено — възкликна професорът. — Искат да ме измамат! Да откраднат изобретението ми.

— Лисе е права. Трябва да направим нещо, за да се махнем оттук.

— Да, но как? Плъхът изчезна.

— Не зная — замисли се Бюле. — Дайте ми писмото. Ще го пуснем в тоалетната, защото иначе има опасност да уличат Лисе в съучастничество и да я тикнат в затвора.

Бюле смачка листа и го хвърли в тоалетната. Пусна водата от казанчето. Водата шумя продължително и гръмко, преди хартиената топка да изчезне. После се разнесе само слабото съскане на казанчето. Бюле проследи с поглед потъването на топката и се почеса замислено по рижата глава. Представи си как водната струя отнася писмото по тръбите все по-надолу и по-надолу, докато то попадне в по-голяма отточна тръба в дълбоките подземия на града. А в тази отточна тръба сигурно се носи смрад и живеят много...

— Професоре, май току-що проумях къде се е дянал нашият приятел, плъхът — обяви Бюле.

— Наистина ли?

Бюле посочи тоалетната.

— Доплувал е дотук по отточните тръби и се е върнал пак там.

— Гадост! — Доктор Проктор стисна носа си с погнуса.

— Да, но водата от отточната тръба се излива в друга тръба и така нататък, докато стигне до море или до пречиствателна станция. А по пътя има стълби, които водят до улиците над тръбите, до шахти по булевардите на Осло. Разбирате ли ме, професоре?

Доктор Проктор, очевидно проумял посоката на разсъжденията му, го погледна с невярващи очи:

— Сигурно си полудял! — извика той.

— Не, не съм луд — засмя се Бюле. — Просто съм много умен и съвсем, съвсем дребен. Само дано съм достатъчно дребен.

— Не бива да го правиш! Няма да ти позволя!

— Напротив: ще ми позволите и ще го направя!

— Надзирателите непрекъснато надничат в килиите. Ще открият, че те няма.

— Ще почакаме да се свечери и ще се престорим, че си лягаме рано. Ще изгасим осветлението. А в закрилническата прегръдка на

мрака...

Слънцето се търкулна по небето, а лъчите му огряха Осло. В града кипеше трескава подготовка за Седемнайсети май. Оставаха само два дни. Хората чистеха къщите си, садяха цветя в саксии, гладеха знамена и национални носии, припомнях си рецепти за традиционния яйчен крем и си тананикаха националния химн. А докато слънцето се спускаше към хребета Юлерн, мъжете на пристана разтоварваха последните сандъци от кораба от Шанхай.

Между талпите проникнаха слънчеви лъчи и се отразиха в лъскави черупки. Не само в обичайно полепналите върху стълбовете на пристана или по камъните на брега черупки, но и в черните движещи се черупки по гърба на животно, което се подаваше от тъмния отвор на отточна тръба. Това животно не беше виждало храна, откакто бе изяло жилавото месо на трийсет и пет годишния монголски плъх преди няколко дни.

То се размърда във водата. Чу скърцането на дъските. Видя подметките на чифт ботуши. Храна. Мъж, който носеше дървен сандък. Чудовището светкавично се надигна към стълбовете и ослепителната слънчева светлина, изправи се, олюля се над нещастника и чу как стъпките по пристана спряха. Звярът отвори уста, кръвожадните му зъби проблеснаха на слънчевата светлина и се разнесе писък. Ето така, от храната се очаква да пици...

Чудовището се приготви да налага плячката, но следобедното слънце печеше ниско и ослепително, а звярът не бе виждал светлина от дни. Хвърли се в атака на сляпо, захапа нещо, повлече го и тутакси изчезна във водата, а после — в отточната тръба. Храна! Докато плуваше през канализационната система на Осло, чудовището вече усещаше как от клетките в тялото му започват да се отделят храносмилателни сокове. И там, вътре, под лъч светлина, проникнал през една шахта, то спря, за да се наслади на плячката си. Но... Какво беше това? Вкус на дърво? Изплю храната. Всъщност изобщо не беше храна, а дървен сандък. Чудовището изсъска от ярост. Проклятие! Гадост! Ама че неприятно!

Неочаквано обаче чу нещо. В канализацията отекна писукане. Писукане на плъх? На норвежки плъх. Храна! И — хоп! — озверялото

чудовище потъна в мрака и тръгна на лов. А дървеният сандък остана във водата. Благодарение на светлия лъч от шахтата се виждаше надписът с червени букви върху капака:

**ВНИМАНИЕ! СИЛНО ИЗБУХЛИВ БАРУТ СЪС
СПЕЦИАЛЕН СЪСТАВ ОТ ШАНХАЙ ЗА ВЕЛИКИЯ,
ИЗВЕСТЕН ПОЧТИ В ЦЯЛ СВЯТ ЗАЛП В АКЕРОВАТА
КРЕПОСТ В ЧЕСТ НА КРАЛЯ**

Слънцето се спусна още по-ниско към хребета Юлерн и започна да потъва зад него. Последните слънчеви лъчи протегнаха дългите си бели пръсти над околността, сякаш слънцето се мъчеше да се вкопчи в нея и да се задържи. Още няколко минути лъчите огряваха района до улица „Оръдейна“, но после се предадоха и слънцето изчезна. Свечери се.

В единия от трите гаража на улицата Трюлс и Трюм наблюдаваха как господин Тране извади голяма щанга тип „кози крак“ от сандъчето с инструменти в черния хамър. Той вече им бе раздал по една качулка за обир от онези, които покриват цялата глава и лицето, и имат отвори само за очите и устата. Тези качулки са много подходящи за мразовито време и за влизане с взлом, например. Защото дори някой да те види как разбиваш вратата, няма как да те разпознае, освен, разбира се, ако не свалиш качулката.

— Ето така — показва господин Тране и заби щангата в процеп на вратата. — Така и после така.

— Ето така — повтаряха Трюлс и Трюм под качулките. — Така и после така.

Упражняваха се, упражняваха се и се мъчеха да попият уроците на баща си, но упражнението отне време, защото Трюлс и Трюм не бяха най-умните момчета на света. Не само че не бяха най-умните момчета на света, ами не бяха нито най-умните в Норвегия, нито в Осло, нито дори на улица „Оръдейна“. Най-умното момче на улица „Оръдейна“ в това време се намираше върху нар в Мъртвешката тъмница и се чувстваше по-притеснен от всякога. Тревогата му граничеше със страх. А Бюле, затворник номер 000002, изпитваше страх в много редки случаи.

— Какво правите? — попита той доктор Проктор.

Ученият си беше съблякъл палтото и сега, обърнал джобовете му, ги изтупваше внимателно над лист от бележника си.

— Мислех си какво ще правиш, като слезеш в канализацията. Там цари непрогледен мрак, а ти нямаш фенер. Сетих се, че в джобовете на палтото ми винаги има остатъци от разни прахове, които съм създавал. Виж какво намерих...

Бюле се приближи и погледна листа, покрит с тънък слой светлозелен прах.

— Познат ми е — кимна Бюле. — Това е светлозеленият прах на доктор Проктор. Държахте го в буркан в мазето. Представлява фосфоресциращ прах, от който светиш, но сте се провалили при създаването му.

— Вероятно съм грешал — отвърна ученият, прегъна внимателно листа надве така, че прахът се събра в гънката. — Отваряй устата!

Бюле се подчини. Отвори широко уста и доктор Проктор изсипа вътре праха.

— Ще изчакаме, докато започне да действа. А през това време... — Професорът изтупа и другия джоб на палтото върху листа.

— Това да не би да е...? — попита Бюле, забелязвайки малките светлосини зрънца върху изпъстрения с изчисления лист.

— Точно така — кимна доктор Проктор. — Това е прахът за пръцконавти. Жалко, че разполагаме с толкова малко количество от него.

— Но за какво ми е?

— Отворите на канализационната система са затворени с капаци. А те се много тежки и са здраво закрепени. За да излезеш, ще трябва...

— ... да пръцна силно и да изстрелям капака в небето! — досети се най-умното момче на улица „Оръдейна“.

Ученият кимна и изсипа праха за пръцконавти в плика от писмото на Лисе.

— Но това количество ще стигне само за една-единствена мощна пръцня, така че внимавай да не го пропилиеш.

— Няма — обеща Бюле, сгъна плика и го пхна в джоба на панталона си.

Професорът го огледа внимателно.

— Лицето ти позеленя. Лошо ли ти е?

— Не — удиви се Бюле. — Но се чувствам леко... тъъ...
напрегнат.

— Добре, значи фосфоресциращият прах е започнал да действа.
Да побързаме, преди ефектът му да премине.

Ученият отиде до вратата и сложи пръст върху ключа за осветлението. Поколеба се.

— Хайде де — подкани го Бюле.

Доктор Проктор въздъхна, изгаси светлината и в килията се възцари мрак. Но не непрогледен. Бюле виждаше как пред него проблясва зелена светлина. Само че не разбираше откъде идва. Докато не огледа тялото си.

— Виж ти! — извика той. — Прозрачен съм! Виждам си скелета!

— Излъчваш светлина. Не ти е нужен друг фенер. Побързай!

Бюле се покатери върху ръба на тоалетната чиния и скочи във водата, а наоколо се разхвърчаха пръски.

— Бррр — затрака със зъби той.

— Готов ли си? — попита доктор Проктор и погледна надолу към дребничкото, светещо момче, което газеше във водата на тоалетната.

— Готов съм.

— Поеми си дълбоко дъх и го задръж — посъветва го ученият.

— Прието!

Бюле си пое дъх и стисна носа си с пръсти. Доктор Проктор дръпна шнура на казанчето. Водата нахлу с къркорец, хрипкав, шумолящ звук. После се разнесе равно свистене и ученият надникна в тоалетната чиния. Бюле вече го нямаше.

СЕДЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

ЖИВОТ В КАНАЛИЗАЦИЯТА. ТРЪБАТА

Бюле падаше свободно. Беше се пускал по разни водни пързалки в аквапарковете, но сегашното усещане коренно се различаваше. Тялото му летеше като торпедо към дълбините на земята, а после внезапен завой на тръбата го изстреля наляво; след това — надясно и пак надолу. Бюле се чувстваше като каубой върху див жребец от вода. Не можеше да го обуздае. Само извика:

— Иии-ха!

В тръбите с оптимален диаметър навлизаше оптимално количество вода, което оптимално омекотяваше падането и триенето по завоите. Водата носеше Бюле все по-надолу и по-надолу и въпреки сгъстяващия се мрак и засилващ се студ той се забавляваше чудесно. Осветяваше с тялото си вътрешността на тръбите и изобщо не обръщаше внимание, че целият е мокър и зъзне. Напълно разбираше защо плъхът, който попадна в килията им, е преплувал толкова голямо разстояние и се е покатерил до тоалетната им: ами че спускането по тези тръби представляваше по-вълнуващо преживяване и от най-екстремното влакче в увеселителен парк!

При всеки завой на тръбите Бюле падаше стремително и усещаше гъделичкане в стомаха. Молеше се пътешествието му никога да не свършва. Но и то си имаше край. Той настъпи доста неочаквано. Стените на тясната тръба изчезнаха, Бюле полетя с корема надолу и видя как нещо черно се приближава със светкавична скорост. Черното нещо се удари в него. Или, по-точно, Бюле се удари в черното нещо. Досега историята на канализационната система в Осло не познаваше по-неприятно плъосване. По стените се разхвърчаха пръски кафява вода, тампони и използвана тоалетна хартия. И как само пареше! Бюле имаше чувството, че лежи потопен по лице в нагорещен тиган.

Изправи се и установи, че водата му стига само до кръста. Огледа се. Като изключим проблясващата зелена светлина, която струеше от тялото му, наоколо цареше непрогледен мрак. Най-сетне

плясъкът на отпадната вода утихна и настъпи пълна тишина. Ау, как гадно вонеше! Разнасяше се непоносима смрад и авторът на тази книга ви съветва да постъпите като Бюле: той се помъчи да не мисли за нея.

„За какво си мислех преди малко“, зачуди се той, защото вече не мислеше за миризмата. „А, да, трябва да намеря шахта.“

И Бюле нагази в канализационната система, за да търси изход.

За съжаление не е лесна работа след залез-слънце да намериш капак на шахта в канализацията по простата причина, че слънчевите лъчи вече не минават през малките отвори на капациите. Бюле светеше, ала не достатъчно, за да огрее и шахтите над главата си. Той обаче реши да не се отказва.

След продължително и изморително ходене долови съскане. „Сигурно идва от някоя шахта“, помисли си той. Тук, долу, не се чуват такива звуци. Кой би съскал в канализационната система?

И все пак Бюле не се чувстваше напълно сигурен. Приблужи мястото, откъдето идваше звукът, а сърцето му се разблъска в гърдите. Биеше все по-силно...

Зави зад един ъгъл и спря. Застана неподвижно и притаи дъх. В живота си не беше стоял по-неподвижно.

Защото му се стори, че вижда нещо.

Нещо, което проблесна в периферията на кръга, описван от зелената светлина на Бюле. Редица твърде бели, твърде остри и най-вече твърде големи зъби. В канализационната система на Осло не би трябвало да има толкова големи и остри зъби. Такива има само в река Амазонка и в околностите ѝ. И на една страховита снимка на страница 121 в „Животни, които ти се иска да не се бяха раждали“. Такива зъби има само в устата на най-голямата и най-страшната змия удушвач на света: анакондата.

Понеже Бюле бе прочел главата за анакондата преди доста време, спомените му бяха избледнели, но сега в съзнанието му мигом изплува всяка дума от дебелията, стара книга. Той осъзна, че се намира в беда. Първо, защото стоеше потопен до кръста в онова, което в книгата на дядо му наричаха любимата среда на анакондата: водата. Е, в тази вода имаше примеси, но пак си беше вода. Второ, защото в момента представляваше прозрачно тяло, което излъчва зелена светлина и

следователно беше несъмнено най-очебийното създание в канализационния свят на Осло. И, трето, защото дори да не светеше като светулка, пак нямаше къде да се скрие.

Бюле просто замръзна на място. Отново се разнесе съскане. Зъбите проблеснаха на светлината. Намираха се в най-огромната паст, която Бюле бе виждал през живота си. Разположени от двете страни на ужасяващата паст, двете зли очи на анакондата сезираха в Бюле, а в устата на звяра трепереше раздвоен червен език. Бюле се принуди да признае, че дори страховитата снимка на страница 121 в книгата не отразява достоверно вида на звяра. Защото на живо змията беше много, много по-противна и зловеща. Зиналата ѝ паст се приближаваше към него с безпощадна бързина.

Сега змията се кани да изяде Бюле и вие вероятно се надявате, че в последния момент ще се случи нещо, някакво чудо, каквото се случва единствено в книгите, и то в мига, когато сигурна смърт заплашва героя. Такова чудо обаче не се случи и Бюле, десетгодишен, със светещо тяло, потъна в огромната паст на анакондата само два дни преди националния празник на Норвегия, Седемнайсети май.

Кръглата луна се скри зад облак над улица „Оръдейна“, сякаш и тя не смееше да наблюдава престъплението.

До оградата на доктор Проктор стояха Трюлс и Трюм.

— Голям кеф е да влизаш в чужди къщи — прошепна Трюлс.

— Да, голям кеф — съгласи се Трюм.

Макар че шепнеха, гласовете им се чуваха доста силно. Облаците закриха луната и хвърлиха сенки, които пробягаха по буренясалата градина все едно са грамадни мъже с шапки и палта.

— Искаш ли аз да пазя отвън, докато ти влезеш да вземеш пръцпраха? — предложи Трюлс.

— Я млъквай! — тросна се Трюм и се вторачи в леко наклонената, потънала в мрак дървена къща.

На дневна светлина домът на доктор Проктор изглеждаше малък, ала в тъмнината сякаш бе пораснал.

— Страхуваш ли се поне малко? — попита Трюлс.

— Никак — отвърна Трюм. — А ти?

— Изобщо. Само се питах дали теб те е страх.

— Ела — подкани го Трюм и се покатери по оградата.

Озоваха се в двора на учения, спряха и се послушаха. Чуваше се единствено скрибуцането на щурци с объркан дневен режим и шумоленето на крушовото дърво. Под поривите на вятъра стените на къщата пукаха и проскърцваха като гърди на старец, който разказва потънали в забрава истории за призраци.

Близнаците нагазиха в избуялата трева. Трюлс чуваше ударите на сърцето си. Май и Трюм. Стигнаха до вратата на мазето и Трюм вдигна щангата тип „кози крак“.

— Почакай! — прошепна Трюлс. — Първо провери дали е заключена.

— Идиот! — процеди Трюм. — За какъв го мислиш този учен? Едва ли е толкова глупав, че да държи пръц-прах, дето струва цяло състояние, в отключено мазе!

— Откъде си толкова сигурен?

— Искаш ли да се обзаложим?

— Залагам едно пликче с пръц-прах.

— Добре.

Трюлс натисна дръжката на вратата и дръпна. И знаете ли какво стана? Оказа се, че вратата всъщност е била... *заключена!*

— По дяволите! — ядоса се Трюлс.

— Ура! — ликуваше Трюм.

После набоде върха на щангата между вратата и рамката и натисна.

Чу се пукане. Още веднъж.

— Почакай! — спря го Трюлс.

— Стига де, пак ли? — изпъшка Трюм.

— Погледни прозореца.

Трюлс обърна глава нататък и отслаби натиска върху щангата.

— Счупен е. Сигурно някой палавник е хвърлил камък.

— Или някой крадец ни е изпреварил.

Покатериха се и влязоха през прозореца. Запалиха фенерите.

Конусовидните лъчи се плъзнаха по най-различни апарати, епруветки, бидони, цилиндри, маркучи, стъкленници и стар мотоциклет с кош и спряха върху два огромни буркана.

— Прах! — прошепна Трюлс.

Приблжиха се и осветиха етикетите. Бяха надписани с красиви букви със завъртулки. Опитите на госпожа Струбе да ги научи да пишат така се бяха оказали безрезултатни и при Трюлс, и при Трюм.

— „Обикновен пръц-прах на доктор Проктор“ — засрича Трюм.

— „Праx за пръцконавти“ — прочете Трюм на другия етикет. — „Да се съхранява на места, недостъпни за деца“.

— Хе-хе — изхили се Трюлс.

— Хо-хо — засмя се Трюм. — Татко ще остане доволен.

— И ще си имаме плувен басейн. Ела, братле.

Грабнаха по един буркан и се измъкнаха по пътя, по който бяха дошли.

Видя ги единствено луната, докато надничаше изплашено между бързащите облаци.

А може би и още един човек в червената къща отсреща. Пердетата зад прозореца на втория етаж се размърдаха леко.

ОСЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

ВТОРО, ОЩЕ ПО-ГОЛЯМО БЯГСТВО

Слънцето изгря над Осло и Акеровата крепост. Там цареше небивала суматоха.

— Какво? — изръмжа комендантът. — Барутът от Шанхай е изчезнал?

— Вчера следобед по време на разтоварването, шефе — докладва напетият, но видимо притеснен гвардеец.

— Изчезнал? Как сте го допуснали?

— Според докера го изяла змия удушвач, шефе.

Разгневеният глас на коменданта разтреса стъклата на прозорците в комендантския кабинет:

— Да не ми казваш, че някаква змия е изяла цял сандък с барут?

— Не аз, докерът ми го каза и сега аз ви предавам неговите думи, шефе.

Лицето на коменданта пламна, а коремът му се изду. Гвардеецът се опасяваше да не избухне всеки момент.

— Стига си шикалкавил! Този недодялан глупак е изпуснал сандъка във водата, така ли е? Знаеш ли какво означава това, драги мой артилеристе?

Артилеристът знаеше отлично какво означава: за пръв път от над сто години насам няма да има тържествен залп в чест на краля. Хората от Стрьомста до Полша, а защо не и до Мадагаскар, щяха да се подиграват на малкия северен народ, да го вземат на подбив и да му измислят имена, близки до „Норвегия“: лорвеги, форвеги, спорвеги и така нататък. Тези имена вероятно не звучат обидно на норвежки, но например на мадагаскарски вероятно означават ужасни неща.

тиле-

— И какво ще правим сега? — попита артилеристът.

Като голям червен балон, спукан внезапно, комендантът се свлече върху стола, удари чело о писалището и остана в тази поза. Мъчеше се да каже нещо, но устните му само се мърдаха неразбираемо, опрени о плота на писалището.

— Какво? — попита артилеристът.

Комендантът вдигна съвсем леко глава.

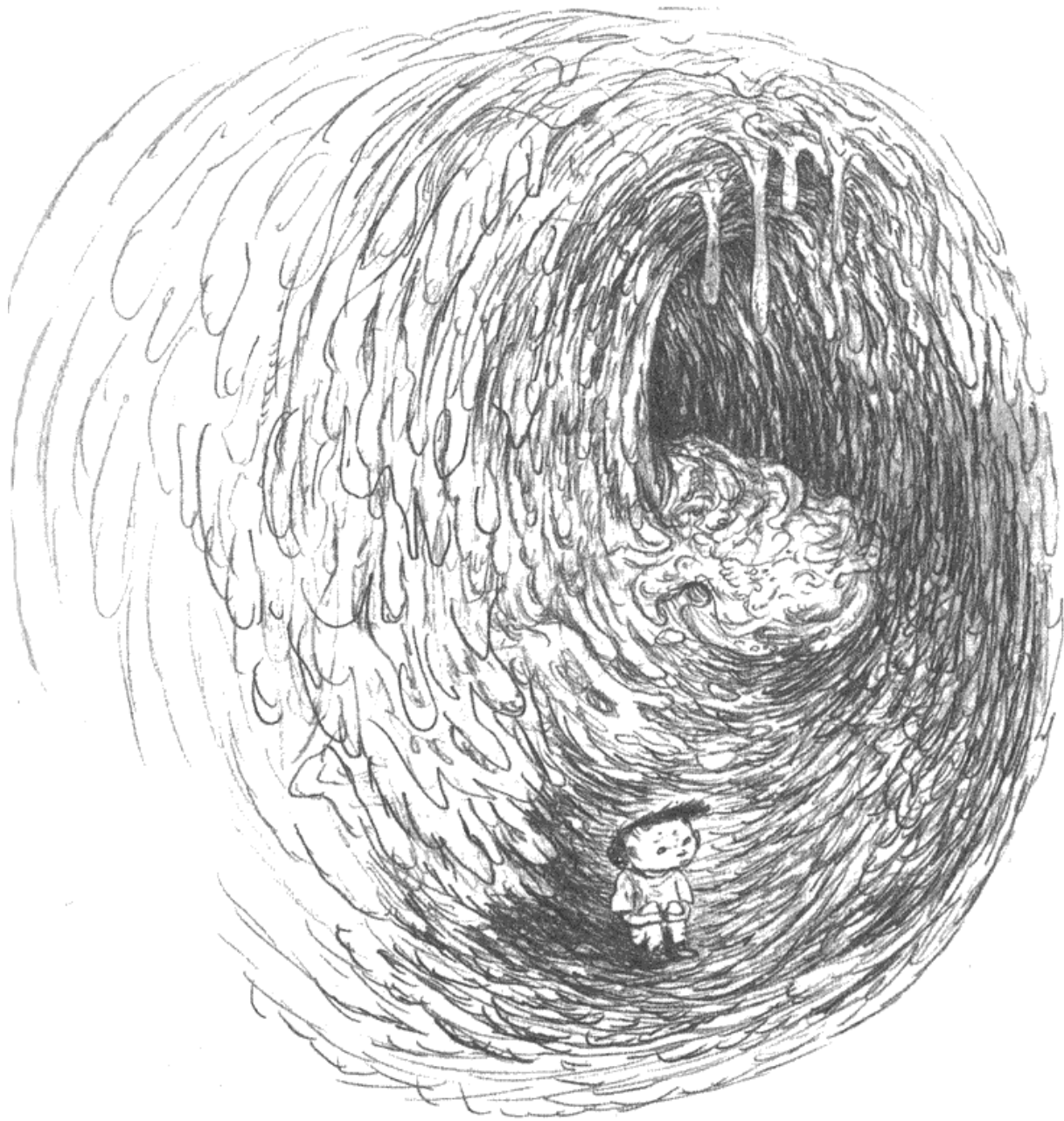
— Казах, че не зная какво ще правим.

А слънцето грееше и се усмихваше, все едно нищо не се е случило. Не беше прилично да се държи толкова весело в такъв ден. Нека накратко обобщим положението:

Барутът на коменданта изчезна. Бюле попадна в търбуха на змия удушвач. Доктор Проктор се озова в затвора. А подлото семейство Тране открадна праха му.

Защо тогава Лисе, радостна и безгрижна, свиреше на кларнета си в оркестъра на Дьолген, докато в ранни зори маршируваха по улиците на града в деня преди Седемнайсети май? Дали бе забравила всичките си проблеми? Или просто Лисе не е такава, за каквата я мислим, и не я е грижа за приятелите ѝ? А възможно ли е да знае нещо, което ние не знаем?

Не е изключено, ала ние с вас също имаме една тайна: анакондата изяде Бюле. А освен нас и змията удушвач това го знаеше само Бюле.

„Намирам се в гърбуха на змия удушвач“, мислеше си той в мрака. Намираше се в тялото на звяр, което се движеше и се гърчеше и

от всички страни капеше течност. Бюле още се чувстваше вцепенен след преминаването през гърлото на змията, но вътре, в корема ѝ, поне имаше повече място, а и той беше още непокътнат. Точно това обаче беше въпрос на време, защото на страница 129 от „Животни, които ти се иска да не се бяха раждали“ беше прочел, че капещата течност представлява разяждащ храносмилателен сок. Под въздействието му тялото на Бюле постепенно щеше да се разпадне на съставните си части. Това се бе случило с клетника, чиято метална пластина за нашийник бе намерил през нощта.

Малко преди действието на фосфоресциращия прах да премине, Бюле успя да прочете гравираното име върху плочката: Атила. Само тя беше останала от жертвата на змията. Храносмилателният сок вече бе започнал да нагрива подметките на Бюле и в ноздрите му нахлу остра миризма на изгоряла гума. Почти сигурно го очакваше бавна и мъчителна смърт. Почти сигурно с всяка секунда се стопяваше надеждата змията да кихне или да хлъцне и да го изплюе. Съвсем сигурно обаче беше едно: Бюле трябваше да измисли нещо, и то веднага.

Така и направи.

Извади от джоба си плика с праха за пръцконавти на доктор Проктор.

Змията удушвач Ана Конда се стресна и се събуди. Сънуваше все същия сън, както винаги. Плува заедно с майка си в приятните топли води на река Амазонка сред пирани, крокодили, отровни змии и други добри приятели. Радва се като чучулига. Една нощ обаче я хващат в мрежа, вадят я от водата и я пренасят в леденостудена страна, където се озовава в зоомагазин. Един ден в магазина влиза дебело момче с баща си. Бащата се нахвърля върху собственика и му показва следи от ухапване по ръката на сина си. После момчето вижда змията и лицето му грейва. То бута баща си, сочи му змията и вика: „Ана Конда!“. Ето така кръщават змията, макар Ана Конда да е женско име, а змията да е мъжка! Или поне така си мислеше тя.

И така Ана Конда се озовава в клетка в квартал „Святата ливада“. Хранят я с някакви бели, кръгли и хлъзгави топчета с вкус на риба, а момчето мушка пръчки в клетката. Това се бе случило преди повече от

трийсет години, но Ана Конда продължаваше да се стряска от ужасни кошмари и щеше да се събужда плувнала в студена пот, ако змиите удушвачи се потяха. После си отдъхваше, защото не се намираше в апартамент в квартал „Святата ливада“, а в уютна, топла канализационна тръба под центъра на Осло.

Всъщност по време на престоя ѝ при дебелото момче веднъж то забрави да заключи клетката и Ана Конда се измъкна през отворения прозорец на спалнята. Пролази по водосточната тръба и се озова на улицата, където след дълго лутане и няколко истерични писъка на минаващи покрай нея жени намери хлабав капак на улична шахта. Първата вечер в канализационната и отточна тръбопроводна система на Осло змията прекара, свита на кълбо в един ъгъл, изплашена до смърт. Бързо се окопоти и още на следващия ден започна да прави като повечето анаконди: душеше животни и ги ядеше. Тук се намираха в изобилие норвежки плъхове, прилепи и обикновени мишки. Не беше като в Амазонка, но нямаше от какво да се оплаче. Наскоро дори похапна истински монголски воден плъх.

След като надебеля и порасна, Ана Конда вече не душеше плячката си, а направо я гълташе. Така не губеше време и енергия. Змията си спомняше думите на майка си, че било белег на лоши трапезни обноси, ако поглъщаш храната, без предварително да си я удушил, но тук, в канализацията, никой не я виждаше какво прави. Затова Ана Конда веднага погълна малкото светещо парче месо с рижа коса. Сега обаче я обзе усещането, че не е постъпила много умно, защото от съня ѝ я изтръгна надигаща се струя въздух, която напираше да излезе през устата ѝ. Коремът ѝ заплашваше да избухне. Ана Конда се опасяваше да не би храната да изхвъркне. Затова стисна устни. Тялото ѝ се надуваше неудържимо. Ана Конда стегна челюсти. Тялото ѝ заприлича на огромен балон с формата на наденица и продължаваше да набъбва. Змията обаче не се предаваше: изяденото си е изядено. Наду се толкова, че черните ѝ люспи вече стържеха стените на отточната тръба. Челюстите я заболяха. Едва издържаше. А натискът отвътре се усилваше.

Не можеше да се сдържа повече...

Направо не...

Не успя!

Устата на Ана Конда зейна и тя се оригна. Не, не говорим за обикновено оригване, а за оглушителен грохот, който разтърси до основи югозападната част от центъра на Осло. Ана Конда последва съдбата на надут балон с форма на наденица, чийто отвор пускаме изведнъж: тя излетя като ракета в канализационната система на Осло. Фиууу! Същинска граната, изстреляна от дулото на артилерийско оръдие. Скоростта се увеличаваше, а след няколко наносекунди змията излетя от тръбата и се озова под пристана. Продължи над фиорда и се стрелна към небето. И точно като неуправляем балон тялото ѝ правеше резки, непредвидими завои насам-натам, придружавани от шумен пърдящ звук. Когато най-сетне въздухът излезе от змията, тя се приземи върху един бор някъде във фиорда на Осло, подобно на наядена от молци лъвска кожа.

Легнал по гръб, Бюле се носеше по водата в канализацията като кафяво ако, гледаше нагоре и се смееше. Смехът му отекваше сред мрежата от тръби. Беше свободен! Само около минута след като погълна праха за пръцконавти, се изстреля като снаряд от устата на анакондата. Как да предположи, че ще се радва да попадне в канализационна тръба!

Но не след дълго смехът му секна. Проблемите му не свършваха с излизането му. Змията удушвач съвсем скоро щеше да намери начин да се върне в канализацията. Налагаше се бързо да се махне оттам. Но как?

Огледа се, за да измисли как да се измъкне. Не се виждаше нито една табела с надпис „изход“. Сред полумрака само един дървен сандък се поклащаше във водата. Покатери се върху него и започна да гребе към вътрешността. Или по-скоро в обратна посока. Бюле нямаше представа накъде се движи.

След двайсетминутно гребане край какви ли не ъгли, той все още нито знаеше къде се намира, нито как да намери изход. Престана да гребе. Ослушваше се напрегнато и му се стори, че долови слаб звук. Не, не му се причуваше, наистина се разнесе звук. Усили се. Превърна се в ужасен шум като от сгромолясващи се сгради, самолетна катастрофа и деня на Страшния съд, взети заедно. Грохотът проникваше до мозъка на костите му и би изплашил самия дявол. Бюле отгатна безпогрешно, че шумът предвещава приближаването на оркестъра от Дьолген.

Започна да гребее с всички сили към посоката, от която идваше шумът, зави зад два ъгъла и наистина видя светъл лъч от улична шахта. Придвижи се до металната стълба, закрепена вертикално, и погледна нагоре. Стълбата щеше да го изведе на светло. Съзря долната част на капака. Скочи върху стълбата и започна бързо да се катери. Преполови пътя и погледна надолу. Сърцето му подскочи и той веднага си обеща повече да не го прави. Просто понякога е по-добре да не знаеш колко нависоко си се изкачил.

Стигна върха на стълбата и чу как училищният оркестър се отдалечава. Подложи рамо под капака и натисна с всичка сила. Опита втори път. За съжаление доктор Проктор се оказа прав: с голи ръце не можеш да помръднеш и на сантиметър капаците на шахтите в този град. А Бюле бе изгълтал всичкия прах за пръцконавти, не беше останало нищо. Иначе щеше да запрати металния капак в небето.

— Помощ! — викаше той, колкото му глас държи. — Помоооц!
Най-отвратителната оркестрова музика на Северното полукълбо
загълхна, но минаващите по улицата автомобили заглушаваха виковете
на Бюле.

— Помощ! Помощ! — крещеше Бюле. — Тук долу има анаконда и се кани да ме излапа за обяд!

Бюле знаеше, че никой няма да му повярва, но какво значение имаше, щом и бездруго никой не го чуваше?

Стоя така, увиснал на ръцете си, докато го заболяха, и вика, докато прегракна и от гърлото му излизаше само хрипкаво хъхрене. Обезсърчен от неуспеха, Бюле слезе по стълбата и се свлече капнал от умора върху дървения сандък. После се изправи и започна да се ослушва за съскането на змията удушвач. Междувременно забеляза, че лъч светлина, процеждащ се от шахтата, осветява няколко дълбоки дупки в сандъка. Дупките бяха пробити от големи и много остри хищни зъби. Бюле обърна внимание и на надписа с червени букви върху капака: „ВНИМАНИЕ! СИЛНО ИЗБУХЛИВ БАРУТ СЪС СПЕЦИАЛЕН СЪСТАВ ОТ ШАНХАЙ ЗА ВЕЛИКИЯ, ИЗВЕСТЕН ПОЧТИ В ЦЯЛ СВЯТ ЗАЛП В АКЕРОВАТА КРЕПОСТ В ЧЕСТ НА КРАЛЯ“.

„Божичко“, слиса се Бюле.

Да, ама какво от това?

„Я чакай малко“, досети се той.

А може би...

Бръкна в задния си джоб и извади сдъвканата кибритена клечка, с която Трюлс искаше да му плати за пликчето с пръц-прах. Тя, разбира се, беше влажна и почти пречупена надве, но на върха ѝ все още червенееше сяра.

Бюле вдигна клечката срещу слънчевата светлина и усети как кожата на ръката му се нагрива. В главата му изникнаха два въпроса. Първо: колко време е необходимо да държиш влажна кибритена клечка под лъчите на майското слънце, за да изсъхне достатъчно, та да успееш да я запалиш? И второ: за колко време една анаконда ще преплува от фиорда на Осло дотук?

Веднага ще ти кажа отговора. За тези две неща е нужно еднакво време. С други думи, за да се изсуши кибритена клечка, трябва точно един час и четири минути, а анакондата може да се придвижи от фиорда на Осло до канализационната система само за час и три минути. След час и три минути ръката на Бюле започна да умалява и да трепери от продължителното протягане към слънцето. В същия миг чу добре познатото съскане.

О, не, помисли си Бюле, понеже смяташе, че един престой в търбуха на змията удушвач му е достатъчен за двацет и четири часа.

Драсна главата на клечката о металната вътрешност на тръбата, но не се случи нищо.

Съскането се чуваше все по-близо.

Бюле повтори опита. След като драсна пак клечката, червената сяра изпука, но не се запали.

И Бюле се вторачи ужасен в огромната розова паст на най-голямата анаконда, която бе виждал през живота си. Змията се подаваше иззад ъгъла и той разбра, че с него вече е свършено: шансовете на едно рижо момче да се спаси все пак са ограничени.

За последен път драсна клечката о стената.

Изпука и просъска. Запали се.

Без да губи и секунда, Бюле светкавично пхна клечката в една от дълбоките дупки на сандъка, пробити от остриите зъби на змията. Върхът ѝ остана отгоре. После Бюле се гмурна и с всички сили заплува под водата. За пръв път се зарадва, че в канализацията се носят какви ли не гадни миризми и звярът вижда и надушва само мръсотия.

Кибритената клечка гореше и пламъкът се разпространяваше все по-надолу. Накрая обхвана горната част на сандъка и стигна до силно възпламеняемия, специален барут от Шанхай.

За втори път в рамките на един и същи ден експлозия разтърси центъра на Осло до основи. На улица „Свердрюп“ един капак на улична шахта излетя във въздуха. Шофьорите удариха спирачки, минувачите се вцепениха на тротоара и приковаха ужасени погледи в кратера на улицата. След капака през отвора излетяха дървени стърготини и нечистотии от канализацията. После нищо. Накрая оттам изпълзя едно съвсем дребно, рижо, мокро до кости момче. Поклони се на ужасените очевидци и запретна ръкави.

После се надвеси над отвора, изплю мръсната вода и извика:

— Яж ми плюнката, червей такъв!

Обърна се към пешеходците и към собствениците на магазини, наизлезли на улицата да видят какво става. Шофьорите бяха свалили прозорците на автомобилите си.

— Казвам се Бюле! — извика момчето и сложи ръце на кръста си.
— Някой иска ли да изрази мнението си по въпроса?

Ала хората по улица „Свердрюп“ само се взираха с удивление в това странно създание, изникнало от земните недра.

— И аз така си мислех — заключи дребосъкът, плю още веднъж и отпраши нанякъде.

ДЕВЕТНАЙСЕТА ГЛАВА В ПАТЕНТНАТА СЛУЖБА

Звънецът извести началото на първия учебен час. Лисе, все още в униформата на оркестъра, стоеше заедно с всички музиканти в двора на училището, където обсъждаха странната злополука, която ги бе сполетяла, докато маршируваха в центъра на Осло. Двама от музикантите пострадаха сериозно, дойдоха линейки, а маестро Мадсен остана разтърсен от случката и се опасяваха, че и той ще припадне.

После Лисе тръгна към класната стая, но децата я дърпаха и питаха кога ще могат да си купят пръц-прах за утрешния национален празник. Все пак стигна до чина си точно преди госпожа Струбе да прекрачи прага на класната стая. Учителката отмести очилата си над върха на носа си и погледна единствения празен чин.

— Случайно да знаеш дали Бюле ще отсъства? Да не е болен?

Лисе поклати глава, а госпожа Струбе впи в нея изпитателен поглед:

— Всичко наред ли е, Лисе?

Момичето имаше намерение да отговори отрицателно, но понеже знаеше, че очите на учителката имат способността да проникват през черепите на малките деца и да влизат в мозъците им, където прочитат мислите им, реши да каже истината:

— Бюле е в затвора.

Сред учениците премина тревожен шепот. Госпожа Струбе повдигна едната си вежда толкова високо, че тя се изгуби в косата ѝ.

— Би ли повторила, Лисе?

— Разбира се. Бюле е в затвора. По-точно в Мъртвешката тъмница.

Госпожа Струбе отпусна вежди и ги склочи. На челото ѝ се образува нещо като мустак.

— Лисе, преди винаги казваше истината и можех да ти вярвам. Явно обаче компанията на Бюле ти се отразява.

— Но аз не ви лъжа! — възмутено повиши глас Лисе.

— Глупости — изпuffтя учителката. — Бюле не е в затвора. Хайде, започваме да четем от страница седемнайсет, докдето стигнахме миналия път.

— В затвора е! — настоя Лисе.

— Не е! — възрази отново госпожа Струбе.

— Напротив!

— Не съм — обади се някой. — Вече не.

Всички се обърнаха към вратата на класната стая. Там стоеше Бюле, мокър до кости, с леко опърлена коса, но иначе същият, какъвто си го знаеха.

— Пак ли се изкъпа в чешмата на двора, Бюле? — ехидно попита госпожа Струбе.

— А, не, само се сдърпах с една средно голяма анаконда в канализационната система. Оправихме работата с няколко взрива.

Из класната стая се разнесе шушукане, изразяващо крайно удивление. Учителката удари по катедрата в типичния си стил и учениците млъкнаха.

— Стига глупости за днес. Сядай си на мястото, Бюле!

Бюле изпълни заповедта, но щом се настани на чина, веднага се наведе към Лисе.

— Получих съобщението ти — прошепна той. — Съжалявам, че не успях да се измъкна по-рано, ама се наложи да изтърпя принудителен престой в храносмилателната система на змия удушвач. Какво е положението?

— Снощи Трюлс и Трюм влязоха в дома на доктор Проктор — прошепна Лисе. — И взеха двата буркана с прах, доколкото видях.

— Видя? И си ги наблюдавала безучастно как крадат?

— Да, за да проверя дали всичко върви по план.

— Какъв план?

— О, измислих един скромнен кризисен план. Дребна работа.

По същото време в Патентната служба на Осло петима мъже, наседали около дълга маса, със сериозни лица изслушваха доклада на господин Тране за фантастичния прах за пръцконавти, който се намираше в буркан, поставен върху масата пред тях.

— И пръцконавтът развива по-висока скорост от състезателни автомобили и космически ракети — обясни господин Тране. — Този прах представлява по-надеждно и по-евтино гориво от един билион барела бензин. Ще изпрати хората на Луната, на Марс, а вероятно и на Меркурий.

Докато той представяше изобретението си, председателят на комисията — мъжът с най-строгo изражение от присъстващите — огледа внимателно господин Тране. Този дебелак с крушовидно тяло му се струваше много познат. Напомняше му за едно момче от квартал „Святата ливада“, където бе живял като дете преди повече от трийсет години. На въпросното момче непрекъснато му купуваха все нови и нови домашни любимци, защото животните му или полудяваха, или умираха, или побягваха. Председателят си спомняше смътно един монголски воден плъх и една много симпатична, малка змия от района на река Амазонка. Възможно ли е сега пред него да стои същото момче?

Председателят изчака господин Тране да довърши изложението си, окашля се и подхвана:

— Всичко звучи чудесно, но ние, работещите в Патентната служба, не можем да ви дадем патент върху този така наречен... във... прах за пръцконавти, който твърдите, че сте изобретили, ако не ни кажете какъв е химичният му състав. Затова в качеството си на

председател на комисията на Патентната служба ви питам за трети път: какво съдържа вашето изобретение?

Господин Тране се усмихна угоднически.

— Както вече споменах два пъти, не си спомням. Създадох праха случайно. Просто сипах едно-друго и го бърках на слаб огън. Получи се този прах.

— Хм — недоверчиво изсумтя председателят.

— Хм — съгласиха се четиримата му колеги.

— Трябват ни доказателства — настоя председателят.

— Да, доказателства — включиха се и останалите.

— Какви доказателства? — попита господин Тране и си погледна часовника.

Хората от НАСА пристигаха с полета в два часа от Хюстън и той се надяваше до срещата с тях в три да се е сдобил с документ за патента.

— Експериментални — предложи председателят.

— Точно така! — подкрепиха го останалите. — Патентован експеримент за даване на патент.

Господин Тране се поколеба.

— Държим да ни демонстрирате как действа изобретението ви. Необходимо е да изпиете съвсем малка доза. Колкото да се убедим в достоверността на твърденията ви.

— Да, да, разбира се — отвърна господин Тране, видимо притеснен. — Разбира се, господа.

— Вземете онази защитна каска — посъветва го един от членовете на комисията и посочи закачената на стената каска. — Макар че на последния, който я използва, и това не му помогна.

— Кой я използва последно? — попита стреснат господин Тране.

— Един тип, дето си беше въобразил, че е изобретил барут с нова формула за оръдията в Акеровата крепост — мрачно обясни председателят. — Субстанцията се оказа леснозапалима.

Останалите четирима от комисията поклатиха угрижено глава и се прекръстиха.

Господин Тране си сложи каската, приближи се до масата и предпазливо гребна с върха на чаена лъжичка от буркана с прах. Погълна го, стисна здраво очи и зачака. Чакаше ли, чакаше, но не се случи нищо.

Или поне той не забеляза никаква промяна в себе си.

Чу обаче как петимата мъже започнаха да шепнат разпалено.

— Удивително! — възкликна един.

— Направо невероятно! — включи се друг.

— Това не сме ли го виждали и преди? — обади се трети.

Господин Тране отвори очи и видя как един от членовете на комисията разлиства голяма книга.

— Ето го — посочи мъжът. — Това изобретение е вече патентовано.

Председателят се прокашля и заяви строго:

— Господин Тране, вие сте мошеник, който се опитва да открадне изобретението на доктор Проктор.

Тране зяпна от почуда.

— Нима проклетникът вече е успял да патентова праха за пръцконавти? — изплъзна се неволно от устата му.

— Прах за пръцконавти ли? Нищо подобно. Става дума за едно общо взето непотребно изобретение с названието „Светлозеленият прах на доктор Проктор“. Ами че погледнете се де!

Господин Тране наведе глава и от гърдите му се изтръгна вик, защото целият светеше в зелено и беше прозрачен като ларва.

В това време Бюле се протегна към чина на Лисе и прошепна удивен:

— Какво си направила, казваш?

— Счупих кухненския прозорец, промъкнах се вътре и залепих нов етикет върху стария буркан със светлозеления прах на доктор Проктор.

— И какво написа на новия етикет?

— „Прах за пръцконавти“ — изхили се доволно Лисе. — „Да се съхранява на места, недостъпни за деца“!

Двамата се наведоха, защото погледът на госпожа Струбе обхождаше стаята и търсеше шепнещите ученици.

— А после? — поинтересува се Бюле.

— После взех всички буркани с прах за пръцконавти и обикновен пръц-прах и ги натъпках в раницата си, но реших все пак да оставя един буркан с обикновен пръц-прах, за да не се усъмнят Трюлс и Трюм.

— А какво направи с останалия прах?

— Скрих го в моя гардероб.

— И видя как двамата близнаци...?

— Да! Наблюдавах ги от прозореца на спалнята ми. Влязоха в къщата на доктор Проктор и взеха двата буркана.

— Къде ли са сега? Днес не ги срещнах в училище, преди да удари звънецът.

— Зная къде са! — възкликна Лисе, напълно забравила да шепне.

— Днес, докато марширувахме с оркестъра в центъра на Осло, се случи ужасна злополука. От небето падна...

— Лисе! — прогърмя гласът на госпожа Струбе от катедрата. — Бюле! Какво обсъждате?

Бюле си прочисти гърлото.

— Питаме се каква е причината жени като Лисе и като вас да са много по интелигентни от нас, мъжете. По мое мнение вие трябва да

превземете света, да изтребите всички мъже до крак, да замразите семенна течност, за да си осигурите поколение, и да умъртвявате всички момчета още след раждането.

Учителката го погледна напълно слисана.

— Но това е само идея. А понеже съм момче, очевидно тази идея е много глупава. Затова предлагам да забравим за всичко това. Благодаря ви за вниманието, госпожо Струбе. Моля, продължете си мисълта.

Клепачите, дългият нос и устните на учителката потрепнаха. Тя се канеше да каже нещо, но на вратата се почука силно.

— Влез! — извика тя сякаш с облекчение, че са я прекъснали.

Вратата се отвори и на прага застана мъж с чифт тъмни пилотски очила върху късия си дебел нос, осеян с черни пори.

— Добър ден, госпожо Струбе — поздрави той. — Извинете за безпокойството.

— Влезте, господин Мадсен. С какво можем да ви бъдем полезни?

Диригентът пристъпи в класната стая и се изкашля:

— Намирам се в малко затруднение. Или по-точно, в голямо затруднение. Както някои от вас вече знаят, днес сутринта се случи ужасно нещастие в центъра на Осло. От небето изневиделица падна нещо много тежко и твърдо и удари двама от музикантите по главите. В момента лежат в болница с леко мозъчно сътресение. Става дума за Трюлс и Трюм Тране.

В класната стая се надигна шепот. Неколцина ученици промълвиха едва доловимо „ура!“.

Мадсен пак се изкашля.

— Проблемът е, че двамата пострадали няма как да свирят с нас утре по време на празничното шествие. С други думи, търся кой да ги замести, и то веднага. Нужен ми е способен... въъ... тромпетист.

Лисе погледна Бюле. Той се взираше в Мадсен с отворена уста.

Диригентът пристъпваше от крак на крак с малко сконфузен вид, но все пак продължи:

— Ако не са ми подали погрешна информация, в този клас има момче, което свири... въъ... на тромпет. Момче с... въъ... отличен музикален слух. Казва се... въъ... Бюле.

Всички се обърнаха към рижия дребосък. В това време той си разглеждаше ноктите с разсеяна, малко надменна физиономия.

— Бюле? — въпросително се обади госпожа Струбе.

— Да?

— Защо не скачаш от радост? Ще имаш възможността да свириш в оркестъра на маестро Мадсен, и то на Седемнайсети, на празника!

Бюле присви едното си око и замислено се вторачи във въздуха.

— Седемнайсети май... седемнайсети май... тази дата ми се струва някак позната... А, да, сетих се! За тогава съм планирал да хапна голяма порция яйчен крем. Записах се да участвам и в надбягване с чували. Освен това получих специална покана да се включа и в голямото надбягване с яйца в Яйчената долина, където ще се боря да защитя титлите си от последните три години. При това в най-тежката категория: твърдо сварени яйца.

Децата избухнаха в смях, но удар по катедрата, доста по-силен от обичайния, ги застави да млъкнат. Бюле обаче изобщо не се съобрази:

— Накратко, точно на тази дата програмата ми е много натоварена и едва ли ще намеря време за изпълнение на тромпет.

Мадсен простена, а лицето му се изкриви от отчаяние.

— Освен ако... — подхвана Бюле.

— Освен ако какво? — Очите на диригента грейнаха. — Само кажи условието си!

— Освен ако не ме помолят изключително мило.

— Добре, моля те много мило! — извика Мадсен.

— Предпочитам да ме умоляват.

— Умолявам те, умолявам те! — проплака Мадсен.

— На колене?

Диригентът падна на колене и започна да го моли, а очилата на госпожа Струбе се свлякоха още половин метър по-надолу заради необичайната гледка.

— Чудесно! — зарадва се Бюле и скочи върху чина. — Ще свиря. Само искам да ми осигурите достатъчно малка униформа.

Децата нададоха въодушевени възгласи. Маестро Мадсен също ликуваше. И макар да не беше видимо за околните, госпожа Струбе също се радваше тайничко. През това време Лисе прошепна няколко думи на Бюле. Той мушна два пръста в устата си и подсвирна силно.

Въздушната струя изсвистя на минаване през ключалката. Настъпи гробна тишина.

— Имам съобщение за всички присъстващи — обяви Бюле. — Днес следобед ще продаваме пръц-прах в градината на Лисе. Нали, Лисе?

— Точно така — кимна тя и скочи върху чина. — Смъкваме цената с две крони, защото... ами, защото така ще е по-евтино.

— Нали е много умна? — усмихна се Бюле.

Отново избухна залп от радостни възгласи. Звънецът удари и децата изнесоха на ръце Лисе и Бюле.

Госпожа Струбе и маестро Мадсен останаха в стаята. Изпратиха с поглед учениците, без да спират да клатят глава през смях.

— Ама че тандем са тези двамата! — възкликна Мадсен.

— Така е. Искан да ви питам нещо.

— Какво?

— Какво падна върху Трюлс и Трюм?

— Точно в това се състои голямата мистерия. Ако щете вярвайте, удари ги летящ капак на шахта.

ДВАЙСЕТА ГЛАВА

САМОПРИЗНАНИЕТО

Свечери се. На сутринта щеше да започне Националният празник на Норвегия. Всички деца и възрастни щяха да се включат в тържественото шествие, а в края на деня щяха да са им се образували мазоли, краката им — да са се подули и нямаше да могат да събуят новите си официални обувки. Щяха да викат „ура!“, докато ги заболи гърлото и да не могат дори да се намръщят, за да изразят неприятното усещане, че стомахът им е пълен с бодлива тел заради преяждането с наденички и сладолед. Накратко, намираме се в навечерието на дългоочаквания празничен ден.

Трюлс се събуди и установи, че лежи в болницата. Огледа се и видя Трюм, вече буден, в съседното легло.

— Какво стана? — попита Трюлс. — Защо главата ти е превързана?

— Заради капака от шахтата. И твоята глава е превързана.

— Нали планът беше да продадем пръц-праха на децата и да се сдобием с купища пари! Утре е Седемнайсети май!

— Да, и да свирим на тромпет — изумен отвърна Трюлс.

Вратата на стаята се отвори. Влезе медицинска сестра.

— Здравейте, момчета — поздрави ги тя. — Имате двама посетители.

— Тате! — възкликна Трюлс, а сълзите му напиреха от облекчение.

— И мама! — изхленчи Трюм.

— Не познахте — отвърна сестрата и се отдръпна встрани.

Братята се вцепениха. Пред тях застанаха двама мъже, които вече сме виждали. Бяха облечени в полицейски униформи и носеха добре познатите ни буркани от мазето на доктор Проктор.

— Добър вечер, момчета — поздрави брадатият полицай. — Надяваме се да не сте получили трайно мозъчно увреждане.

— Съветваме ви веднага да си признаете, че не друг, а вие сте влезли с взлом в мазето на доктор Проктор — обади се мустакатият.

— В мазата на доктор Проктор — поправи го колегата му. — И сте откраднали тези буркани.

— Тези лабораторни съдове — коригира го мустакатият.

— Не бях аз — заекна Трюлс.

— И аз не бях — изписка Трюм.

— След подаден сигнал в полицията обискирахме гаража ви и там намерихме тези буркани — обясни брадатият.

— Както и два чифта обувки, в чиито подметки открихме забити парчета стъкло. Те съвпадат със стъклата от разбития прозорец на мазето. Пипнахме ви.

— Ако направите пълни самопризнания, поне няма да ви затворим в Мъртвешката тъмница.

— Аз бях — заекна Трюлс.

— Не, аз бях — изписка Трюм.

— И татко — добави Трюлс.

— Да, татко също участва. Той... той... ни подмами да го направим.

— Излъга ни — изхленчи Трюлс.

— Толкова сме наивни! — изхлипа Трюм. — Горките ние!

— Хм... Значи всичко е измислил господин Тране. Точно както предполагаме. Ще изпратим заповед за арест — заключи брадатият полицай.

— Да, трябва да действваме бързо — съгласи се мустакатият. — Нито той, нито гадният му хамър си бяха вкъщи.

Брадатият извади мобилния си телефон и позвъни в полицейския участък:

— Предай на всички патрули да спират черните джипове марка хамър. Търсим мъж на име Тране. Изключително опасен. Повтарям: изключително опасен.

По този начин полицаят постави началото на най-голямата хайка за автомобили в историята на Осло. Без да се впускаме в подробности, ще отбележим само, че повече от сто полицейски коли преследваха черния хамър на господин Тране, който препускаше по улиците на Осло и изпускаше повече въглероден диоксид от два локомотива.

Всеки път когато полицаите отцепеха някоя улица и смятаха, че вече няма как да им избяга, Тране натискаше газта до дупка, събаряше загражденията и профучаваше покрай полицейските коли, полицейските коне и покрай полицаите в центъра на Осло.

И така чак до изгрев-слънце, когато най-сетне настъпи Седемнайсети май.

ДВАЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА СЕДЕМНАЙСЕТИ МАЙ

За пръв път в нашето повествование слънцето изгря на безоблачно небе. След като известно време свети над Япония, Русия и Швеция, то грейна и над една съвсем малка столица в съвсем малка страна на име Норвегия. Веднага се издигна над жълтия, прилично голям дворец, където живееше кралят. Той нямаше възможност да взема важни решения в страната, но очакваше с нетърпение да помахна на детското шествие и да присъства на великия, известен почти в цял свят залп в негова чест. Слънцето огря и Акеровата крепост, старите оръдия, насочени към фиорда на Осло и най-външната врата, която води към най-страховитата килия в града — Мъртвешката тъмница.

Точно в този миг вратата на Мъртвешката тъмница се отвори и на поляната пред нея излезе доктор Проктор. Присви очи, отвикнал да гледа срещу ярка светлина. Следваха го двама затворнически стражи.

— Ура, ура! — извикаха Бюле и Лисе.

Бяха дошли да го посрещнат. Скачаха, размахвайки норвежкото знаме.

— Свобода, слънце, Седемнайсети май и моите верни помощници — засмя се доктор Проктор и ги прегърна. — Какво по-хубаво от това?

— На някой сигурно му стига — промърмори комендантът, застанал няколко крачки зад двете деца.

Той се поклащаше нервно на пети и пръсти.

— Никой обаче не ми обясни защо ме освобождават — отбеляза професорът, след като пусна Бюле и Лисе на земята.

— Трюлс и Трюм направиха пълни самопризнания — осведоми го Лисе. — Казаха на полицията, че са взели праха за пръцконавти насила от Бюле.

— И че никога не сте продавали прах за пръцконавти на деца — допълни Бюле.

— Съвсем скоро полицаите ще заловят господин Тране. Но първо ще трябва да обиколят града с висока скорост, докато го хванат.

— Божичко! — възкликна доктор Проктор. — Значи всичките ни проблеми са решени!

— Не съвсем. — Лисе кимна на коменданта. — Тате?

— Добре де, добре — избоботи комендантът и пристъпи напред. Вероятно защото се чувстваше притеснен, заговори малко по-високо и по-заповеднически от обикновено: — Съжаляваме ужасно за идиотското решение да ви задържим в затвора, доктор Проктор. Няма да се повтори, освен ако не извършите углавно престъпление, като например да натъпчете банан в ауспуха на някой автомобил или да качите бебе върху пилон на знаме, или...

— Стига си увъртал, тате — строго го прекъсна Лисе.

— Добре де, добре — съгласи се той, а вратът му се зачерви. — Както виждате, ето там има няколко стари оръдия. А както не виждате, изгубихме специалния барут от Шанхай, необходим за великия и известен почти в цял свят тържествен залп, който ще се произведе от оръдията по-късно днес. Страхуваме се, че цял свят ще ни се смее. Или поне цяла Северна Европа... С изключение на Финландия... и...

— Тате!

— Добре де, добре. Та искам да ви питам...

— ... дали мога да ви помогна за тържественния залп — прекъсна го доктор Проктор. — А отговорът, скъпи мой коменданте и съседе, е: *да!*

Веднага, за втори път в рамките на съвсем кратко време, всички нададоха възторжени възгласи, но Лисе и Бюле оставиха възрастните и побързаха да се включат в празничното шествие заедно с оркестъра на Дьолген.

Този път музикантите на маестро Мадсен надминаха себе си. Успяваха да улучат доста верни тонове и да свирят почти в такт. Начело маршируваше Николай Амадеус Мадсен с пилотските си очила. Диригентът се усмихваше широко и си мечтаеше за фестивала в Айдсвол през лятото.

Лисе свиреше на кларнет и от време на време поглеждаше Бюле, който, за да не изостава от останалите музиканти, правеше почти шпагат, докато върви. Пръстите му обаче бягаха по клавишите, а очите — по нотите и той изпълняваше чудесно партията си.

Стигнаха до улица „Свердрюп“ и Бюле, съсредоточен върху тромпета, не чу виещите полицейски сирени. Не забеляза и как огромният ревящ хамър зави зад ъгъла върху свистящи гуми и спря рязко, защото видя, че пътят му е препречен от нещо, което няма как да прегazi или да избута: срещу него маршируваше цяло празнично шествие. А от звука на училищните оркестри човек го побиваха ледени тръпки, понеже напомняше едновременно на апокалипсис, самолетна катастрофа и сгромолясващи се сгради.

Зад хамъра се появиха стотина полицейски коли със сини лампи и ласа.

От джипа изскочи мъж.

Лисе спря да свири.

— Ама това е... това е самият господин Тране.

Бюле също отлепи устни от мундщука и вдигна очи.

Господин Тране, застанал наред улицата, се оглеждаше бясно наоколо. Не се виждаше изход. Вече нямаше накъде да бяга.

— Ха! — извика той. — Никога няма да ме хванете, идиоти, некадърници, бездарници!

Вдигна капака на шахтата и скочи вътре.

— Ау! — възкликна Лисе.

Полицаите се втурнаха към шахтата, надникнаха в отвора, почесаха се по главата и започнаха да обсъждат положението.

Бюле и Лисе доловиха отделни изречения:

— Днес съм си облякъл празнична униформа. Не искам да слизам в канализацията и да се изцапам.

— Страдам от астма. Не понасям смрад.

— Днес ще участвам в надбягването с яйца.

И полицаите сложиха капака върху отвора, нагласиха го, за да не се размести, приключиха полицейската акция и дадоха знак на шествието да си продължи пътя.

Ана Конда вече умираше от глад. От улиците нахлуваше шумът на училищните оркестри и миризма на топли наденички. Неочаквано змията чу силен плясък в канализационната система на Осло. Омаломощена от глад, едва намери сили да заплува по посока на звука. Приблужи се и видя нещо много познато: двукрака храна с лек зелен блясък. Последния път, когато изяде подобно нещо, изхвърча във фиорда на Осло. Ала в тази двукрака храна различи и друго познато нещо. Напомни ѝ за някогашния ѝ престой в клетка в квартал „Святата ливада“. Ана Конда откри прилика между този тлъст мъж с вид на наденица и малкия дебеланко, който мушкаше пръчки в клетката. Да, същият беше. Мъжът забеляза змията и на свой ред я позна. Отвори широко уста. Много широко. Но неговата уста изобщо не можеше да се мери с огромната паст на Ана Конда.

— Ммм, че вкусно! — възкликна Бюле, докато дъвчеше гореща наденичка, увита в картофена палачинка.

— Чудесно! — съгласи се Лисе и отхапа от наденичката си.

Седнали на поляната до Акеровата крепост, двамата наблюдаваха как седмина смели гвардейци нервно пристъпят от крак на крак пред доктор Проктор, който държеше голям буркан с обикновен пръц-прах. Седмината храбреци изявиха желание доброволно да участват в престижното начинание.

— Асистент Бюле! — повика го професорът и погледна часовника върху кулата на кметството. Наближаваше моментът, отреден за

великия и известен почти в цял свят залп в чест на краля. — Ще ми помогнеш ли с дозировката?

— Разбира се.

Бюле излапа остатъка от наденичката си, изтича до масата пред доктор Проктор, взе дървената готварска лъжица и я пъкна в буркана.

— Казвам се Бюле — представи се той на гвардейците. — Какво ще кажете?

— Трюле — отвърна един гвардеец.

— Юле — обади се друг.

— Сплюле — каза трети.

— Затваряйте си устата! — Бюле погледна часовника. — Или по-скоро ги отворете широко и се наведете. По-живо, имаме само няколко секунди.

— Опасно ли е? — попита притеснено един от гвардейците и зяпна.

— Да — кимна Бюле и натъкпа пълна догоре лъжица с прах. — Но има вкус на круша. Девет... осем...

— Благодаря ти, асистенте. — Доктор Проктор си нагласи очилата за мотоциклет. — Скъпи гвардейци, моля заемете позиция!

Гвардейците, несвикнали с думи като „скъпи“ и „моля“, се спогледаха объркано.

— Усещам гъделичкане в стомаха — констатира един от тях.

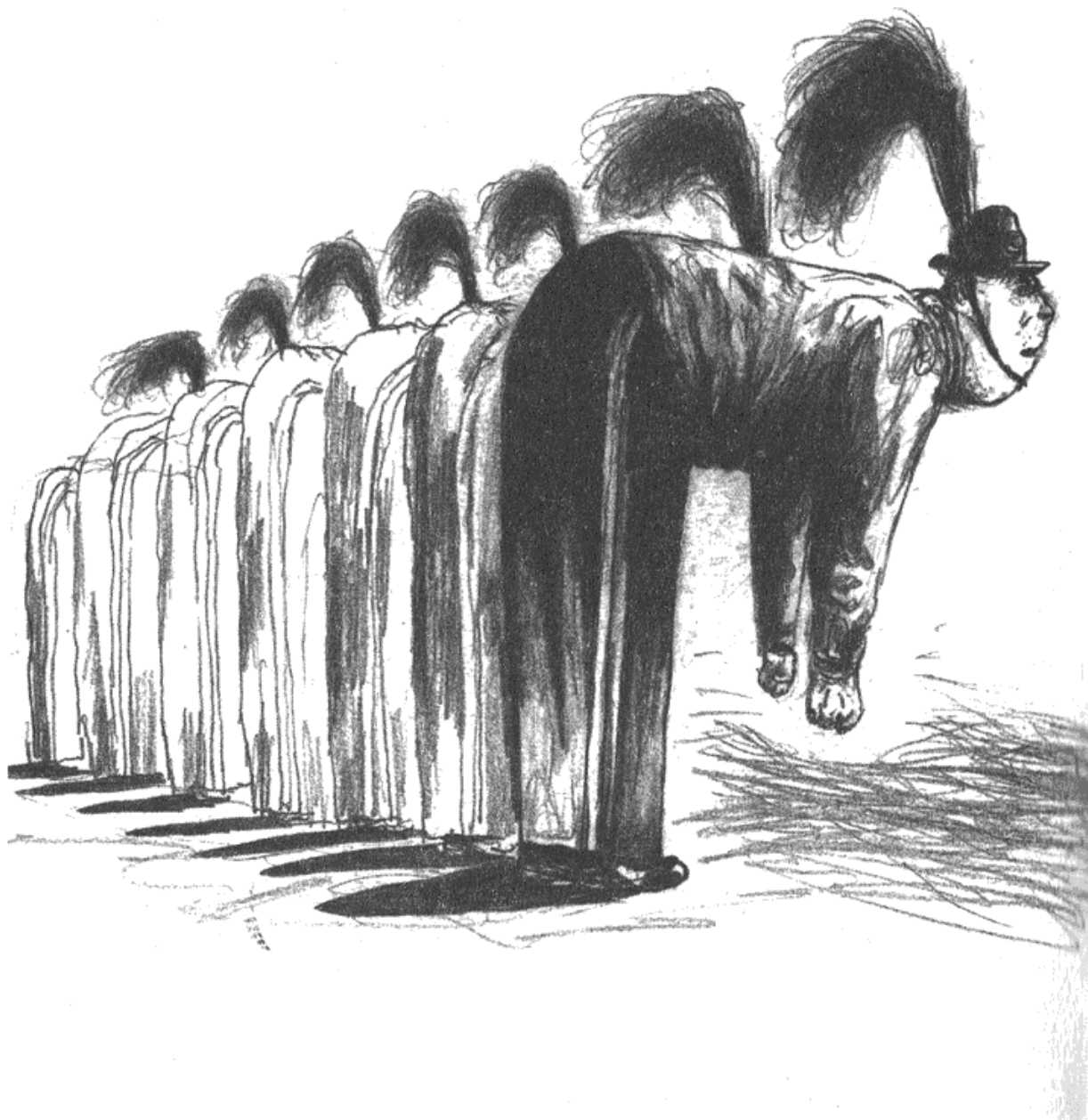
— Отваряйте си ушите! — изкрещя рижият дребосък. — Надупете се натам, накъдето сочат дулата на оръдията! И хубаво се наведете!

Ето това вече беше език, който гвардейците разбираха отлично. Веднага изпълниха заповедта, а часовникът на кметството започна да отмерва дванайсет удара.

Лисе не се стърпя и избухна в гръмогласен смях при вида на тази нелепа гледка: седмина наведени напред гвардейци стояха надупени срещу крепостната стена и фиорда на Осло, докато часовникът биеше.

Ала след третия удар и Лисе, и който и да било от жителите на града и околностите престанаха да чуват ударите на часовника, защото оглушителен взрив заглуши и тях, и нейния смях. Хората усетиха как ушите им писнаха, а очите сякаш хлътнаха навътре в черепите. Следващият трясък изпрати мощна въздушна вълна по улица „Розов венец“ и булевард „Карл Юхан“ и всички знамена заплюяха. Третият

залп строши три прозореца по крайбрежието и предизвика бурния цъфтеж на изплашените ябълкови дървета в градината на квартал „Юлевол“. Четвъртият залп накара приятелката на Лисе в Сарпсборг да вдигне очи към безоблачното небе и да се запита дали пък не отекват гръмотевици. Петият залп, вече по-слаб, прозвуча като обикновена пръцня и хората по улиците на Осло се спогледаха удивени. След шестия обаче корабчето от Дания, което плаваше във фиорда, се наклони на една страна, а ято лястовици, запътили се към Норвегия, се обърнаха и поеха към Африка. Звуковите вълни стигнаха чак до булевард „Курфюрстендам“ в Берлин, където водната струя от фонтана се разлюля и намокри всички туристи, а децата избухнаха в радостен смях.

След като чу и седмия, последен залп, кралят се почувства много доволен от пръцните и смяташе, че досега не е чувал по-хубав салют. А още преди грохотът да заглъхне, адютантът му позвъни на коменданта на Акеровата крепост и му събщи, че кралят възнамерява да връчи на него и на артилеристите Кралския медал за особени заслуги, повишение в чин „почетни артилеристи“ и дълъг и щастлив живот.

— Нима кралят може да ни връчи дълъг живот? — недоверчиво попита комендантът.

— Естествено, нали е крал — отвърна адютантът и обидено затвори.

Комендантът излезе отново на поляната, където седмината гвардейци с откъснати дъна на панталоните, двама полицаи с насълзени от смях очи, Лисе, Бюле и доктор Проктор продължаваха да танцуват и да подскачат радостно един около друг.

ДВАЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

ПОСЛЕДНАТА ГЛАВА

Дъбългият Седемнайсети май още не бе приключил.

Следобедното слънце огряваше с ленивите си лъчи крушовото дърво в градината на доктор Проктор, а под него Лисе и Бюле се бяха разположили на два стола и се държаха за надутите стомаси. С помощта на професора бяха излапали карамелен пудинг с дължина метър и половина. Понеже преядоха, ученият отиде да си полегне.

— Днес се справи блестящо, Бюле — похвали го Лисе.

— Да, получи се много добре — съгласи се той. — Но заслугата е изцяло твоя.

— Така ли мислиш? — усмихна се тя и затвори очи срещу слънчевите лъчи, процеждащи се през листата на крушата.

— Да. Не съм срещал по-умно момиче от теб. И по-добро, а това е още по-важно...

Настана мълчание. Лисе отвори очи и изгледа изненадана Бюле. Той се изчерви. Лисе си помисли, че вероятно нещо му е заседнало в гърлото, защото той се изкашля три пъти и после продължи с леко дрезгав глас:

— Ти си най-добрата приятелка, която човек може да си представи.

— Благодаря — усмихна се Лисе, а по тялото ѝ плъзна приятна топлина. — И ти си чудесен приятел.

От смущение млъкнаха и не знаеха какво повече да си кажат. Внезапният пукот не ги прекъсна, а сложи край на неловката тишина. Двамата се обърнаха към мазето, откъдето се разнесе един последен за днешния дъбълг ден залп. Шумът обаче явно не бе предизвикан от обикновения пръц-прах на доктор Проктор.

— О, не — ужаси се Лисе.

— Само не прахът за пръцконавти...

— Не е това. — Ученият се показва на вратата. — Така трака ауспухното гърне на мотоциклет, който не е бил пален дванайсет

години. Трябваше му само малко смазка, за да заработи като добре смазано.

Мотоциклетът изпърпори и професорът го подкара през високата трева. Спря пред тях. В коша имаше изтъркан, кафяв кожен куфар.

Бюле и Лисе станаха.

— Къде отивате? — попита Бюле.

— А ти как мислиш, верен мой помощнико в опитите с прах за пръцконавти? — отговори с въпрос доктор Проктор и се усмихна широко под каската за хокей и очилата.

— Отивате в Париж. Ще се опитате да намерите Жулиет Маргарин — предположи Лисе.

— Пожелайте ми късмет. Заключете мазето и наглеждайте къщата ми, докато се върна — поръча им професорът.

— Успех! — извика Бюле.

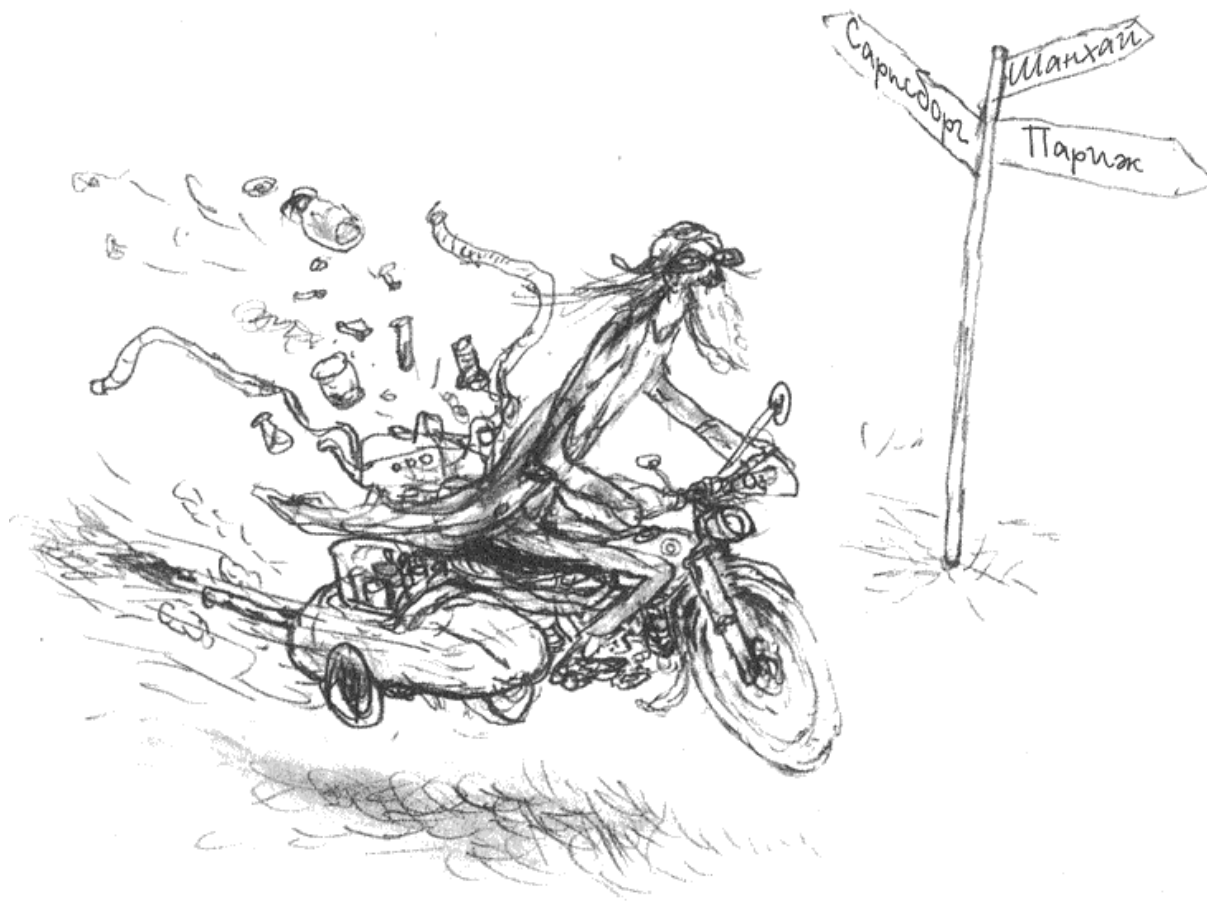
Двете деца отидоха да отворят градинската порта.

Ученият завъртя ръчката на мотоциклета, даде газ и двигателят изръмжа доволно.

— Ако случайно минавате през Сарпсборг... — подхвана плахо Лисе.

— Да?

— ... поздравете от мен подгласничката на най-добрия ми приятел.

Последните за деня слънчеви лъчи блестяха в крушовото дърво, в рижата коса на Бюле, в усмивката на Лисе, а май и в една мъничка сълза, докато доктор Проктор, възседнал мотоциклета, се отдалечаваше надолу по улица „Оръдейна“.

Издание:

Ю Несбьо. Пръц-прахът на доктор Проктор

Норвежка. Първо издание

ИК „ЕМАС“, 2013

Илюстрации: Пер Дюбвиг

Оформление на корицата: Борис Драголов

ISBN: 978-954-357-251-9

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.